

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

นางสาวสุพิชญ์กฤตา พักโพธิ์เย็น

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2560

**A Study of Factors Affecting the Educational Achievement of Dhurakij
Pundit University's Curriculum and Instruction Program Students.**

Supichkrittta Pakpoyen

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Education
Department of Curriculum and Instruction
College of Education Science, Dhurakij Pundit University**

2017

ชื่อเรื่อง	การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ผู้วิจัย	สุพิชญ์กฤตา พักโพธิ์เย็น
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัญชลี ทองएम
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธัญรัช วิกิตภูมิประเทศ
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
ปีที่วิจัย	2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต 2) ศึกษาปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา และปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนวิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เขตหลักสี่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร รวมจำนวนทั้งหมด 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุด้วยวิธีเพิ่มตัวแปรอิสระแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ส่วนใหญ่มีผลการเรียนคะแนนเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average: GPA) 3.51-4.00 จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25 และมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.61
2. ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา และปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อน ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (Mean= 4.36, S.D.= 0.77)
3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 2 ปัจจัย ได้แก่ เจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษา และการสนับสนุนและ

สภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย โดยปัจจัยทั้งสองร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาได้ร้อยละ 23.6

คำสำคัญ : ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา , สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน , นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

RU

Thesis Title	A Study of Factors Affecting the Educational Achievement of Dhurakij Pundit University's Curriculum and Instruction Program Students.
Researcher	Supichkritt Pakphoyen
Thesis advisor	Asst. Prof. Dr. Anchali Thongaim
Co-Thesis advisor	Asst. Prof. Dr. Thuntuch Viphatphumiprathes
Program	Curriculum & Instruction
Academic Year	2016

Abstract

The study has the following aims: (1) to investigate the educational achievement of the Curriculum and Instruction Program graduate students, Dhurakij Pundit University, (2) to investigate the personal, program management, and family factors of the Curriculum and Instruction Program students, (3) to investigate the factors that would contribute to the educational achievement of the Curriculum and Instruction Program students, Dhurakij Pundit University. The subjects were 48 Curriculum and Instruction Program graduate students, Dhurakij Pundit University. The data were collected when the students were in the first semester of their 2nd and 3rd year into the program. The research instruments included the questionnaires on the factors that would affect the educational achievement of the students. Data were analyzed using the descriptive statistics and stepwise multiple regression analysis.

The results were as follows:

- 1) The grade point average (GPA) of the majority of the graduate students (81.25%), or 39 of them, was in the range between 3.51-4.00, and the average GPA was 3.61.
- 2) The students' personal factor, the program management factor, and family factor were found to be at the high level (Mean= 4.36, S.D.= 0.77).
- 3) The factors that affected the educational achievement of the students at the 0.05 level of significance were the students' attitudes and motivation and the support and the environment of the university. When both factors were combined, it was found that they could 23.6 percent predict the educational achievement of the students.

Keywords: Educational achievement, Curriculum and Instruction Program, Graduate students

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาให้ความช่วยเหลือ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัญชลี ทองเอม และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธัญชัช วิภักดิ์ภูมิประเทศ ที่กรุณาให้คำปรึกษาชี้แนะ และตรวจสอบตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของงานวิจัยตั้งแต่ต้นจนสำเร็จ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณด้วยความเคารพยิ่ง

กราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจารณ์ แสนจันทร์ และอาจารย์ ดร. จันทร์พา ทัดภูธร เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธัญชัช วิภักดิ์ภูมิประเทศ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมพร โกมารทัต และอาจารย์ ดร. จตุพร มีสกุล ที่เมตตาตรวจสอบเครื่องมืองานวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จำนวน 48 คน ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลงานวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายบุคคลที่ส่งเสริมให้ผู้วิจัยมาถึงจุดนี้ได้ คือ มารดา บิดา ที่คอยให้กำลังใจตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนจนงานวิจัยแล้วเสร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณยิ่ง

สุพิชญ์กฤตา พักโพธิ์เย็น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญตาราง	๘
สารบัญภาพ	๘
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา	7
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา	10
2.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรในงานวิจัย	15
2.4 หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน	27
2.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบสอบถาม	34
2.6 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)	54
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	56
3 ระเบียบวิธีวิจัย	61
3.1 กลุ่มเป้าหมาย	61
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	61
3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	63
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	64
4 ผลการศึกษา	65
4.1 ระดับของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	66
4.2 ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา และ ปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา	68
4.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	78
5 สรุปอภิปราย และข้อเสนอแนะ	81
5.1 สรุปผลการศึกษา	83
5.2 อภิปรายผลการศึกษา	84
5.3 ข้อค้นพบในงานวิจัย	89
5.4 ข้อเสนอแนะ	91
บรรณานุกรม	93
ภาคผนวก	100
ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	102
ประวัติผู้เขียน	108

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงโครงสร้างหลักสูตร แผน ก แบบ ก 2 ทำวิทยานิพนธ์.....	30
2.2 คำถามแบบ Matrix.....	46
2.3 การคิดค่าคะแนนทางสถิติ.....	53
4.1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาखाวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ จำนวน 48 คน.....	67
4.2 ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (Grade Point Average: GPA) ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาखाวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ จำนวน 48 คน.....	68
4.3 ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล 1) เจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ จำนวน 48 คน	69
4.4 ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล 2) พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ จำนวน 48 คน	71
4.5 ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา 1) หลักสูตรของวิทยาลัยครุศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ จำนวน 48 คน.....	72
4.6 ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา 2) คุณภาพการสอนและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ จำนวน 48 คน.....	73
4.7 ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา 3) การสนับสนุนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยครุศาสตร์ จำนวน 48 คน.....	74
4.8 ปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อน 1) การสนับสนุนของครอบครัวหรือผู้ปกครอง จำนวน 48 คน	76
4.9 ปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อน 2) ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน จำนวน 48 คน	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.10	ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา และปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.....	78
4.11	ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.....	79
4.12	ข้อเสนอแนะที่นักศึกษาเสนอแนะในแบบสอบถาม.....	80

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2 แผนภูมิแสดงรูปแบบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของ สำเร็จ บุญเรืองรัตน์.....	9

PDF

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาคนทั้งทางด้านปัญญา บุคลิกภาพและช่วยให้ประสบความสำเร็จในชีวิต ทุกประเทศจึงหาทางส่งเสริมการศึกษาให้มีคุณภาพ มีมาตรฐานความเป็นเลิศ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาดังที่มาตรา 6 กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น.5)

มนุษย์มีความเชื่อประการหนึ่งว่า การศึกษา คือ การสร้างคนให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต มีความพร้อมที่จะประกอบการทำงานอาชีพ และสามารถดำรงตนให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข กล่าวได้ว่าการศึกษาคือความจำเป็นและสำคัญสูงสุดของชีวิต เนื่องจากการศึกษานั้นสามารถช่วยแก้ไขปัญหามาได้ในทุก ๆ ด้าน มนุษย์นั้นต้องการปัจจัยสี่ อันได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค แต่ถึงเหล่านี้ไม่สามารถเกิดขึ้นหรือพัฒนาได้เลย หากมนุษย์ไม่มีการศึกษาหาความรู้

ท่ามกลางกระแสสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เกิดปรากฏการณ์ทั้งด้านดีและด้านร้าย ประเทศไทยต้องพยายามก้าวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์เหล่านี้ ในภาวะเช่นนี้ “การศึกษา” คือสิ่งสำคัญที่ทุกคนต้องร่วมแรงร่วมใจกัน เพราะการศึกษาทำให้คนฉลาด มีเหตุผล คิดแก้ไขปัญหาเป็น ประเทศไทยจะก้าวไปในทิศทางใดหรืออยู่ลำดับที่เท่าไรในสายตาของคนต่างชาตินั้นล้วนขึ้นอยู่กับการศึกษา เพราะการศึกษาสรางคน และคนสร้างชาติ จะช่วยพัฒนาสังคมให้เกิดความก้าวหน้าและมีสุข

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และได้ดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework: TQF) ที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก รวมถึงการสร้างคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นกลไกในการรักษาคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เปิดสอนหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 มีพันธกิจในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ มีความรับผิดชอบสูง และมีคุณธรรม เสริมสร้างงานวิจัย และความเป็นเลิศทางวิชาการ บริหารงานด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม และโปร่งใส บริการวิชาการ เพื่อสอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ในปีการศึกษา 2557 วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ได้ปรับปรุงหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน และได้รับการรับรองปริญญาจากครุสภา เมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามเกณฑ์ที่หลักสูตรกำหนด มีสิทธิ์ขอขึ้นทะเบียนรับใบประกอบวิชาชีพครูได้ และในช่วงปีการศึกษา 2557 ถึง ปีการศึกษา 2558 รับนักศึกษาจำนวน 2 รุ่น รุ่นละไม่เกิน 30 คน อีกทั้งยังมีโครงสร้างหน่วยกิตในกลุ่มวิชาพื้นฐาน 3 หน่วยกิต กลุ่มวิชาบังคับ 21 หน่วยกิต กลุ่มวิชาเลือก 3 หน่วยกิต การฝึกปฏิบัติวิชาชีพ 6 หน่วยกิต วิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต (วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2559, ออนไลน์)

ผู้วิจัยมองเห็นว่าผู้ที่จบปริญญาตรีสาขาอื่น ๆ เริ่มมีความต้องการจะเข้ามาศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน เพื่อที่จะมุ่งมั่นจะประกอบวิชาชีพครู และกระบวนการจัดการเรียนการสอนของวิทยาครุศาสตร์ที่ผ่านมาผู้วิจัยได้สังเกตเห็นความแตกต่างของการเรียนรู้ของนักศึกษาในหลักสูตรนี้ กล่าวคือ ในบางรายวิชานักศึกษาให้สนใจในการเรียนดี และมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูง แต่ในบางรายวิชานักศึกษาสนใจเรียนน้อย และมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาค่ำ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจอย่างยิ่งที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของบัณฑิตศึกษา เพราะปัจจัยเหล่านี้ อาจทำให้เกิดความสำเร็จต่อการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา และเป็นสิ่งที่สถาบันควรนำข้อมูลมาศึกษา เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการนำมาพัฒนาปรับปรุงในการผลิตมหาบัณฑิตของสถาบันให้มีคุณภาพเพิ่มยิ่งขึ้น อีกทั้งหลักสูตรยังสามารถนำผลการวิจัยใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรในอนาคตและพัฒนานักศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา และปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา และปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อน สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 2 และ ปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เขตหลักสี่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร รวมจำนวนทั้งหมด 50 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

1. ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล
2. ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา
3. ปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อน

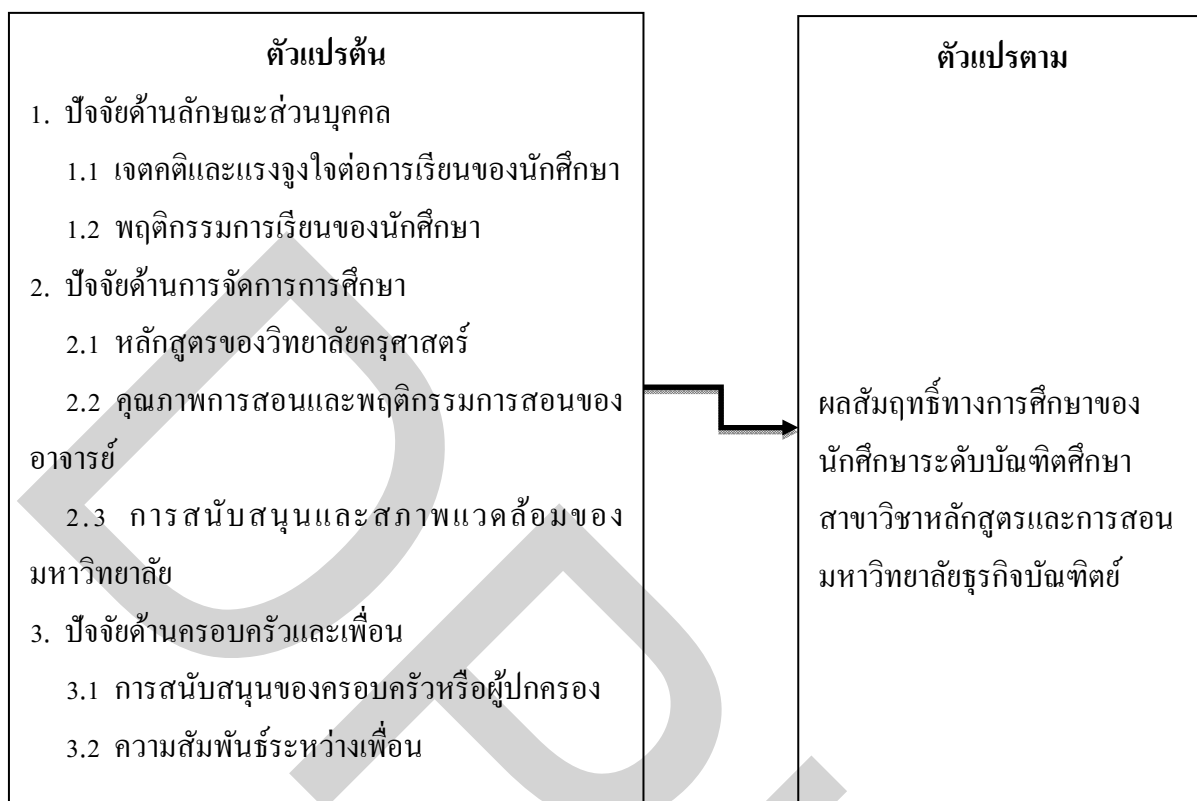
ตัวแปรตาม

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ระยะเวลาในการวิจัย

ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ภาคการศึกษา

1.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัย หมายถึง เหตุอันเป็นทางให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เป็นสิ่งที่มีส่วนสนับสนุน ส่งเสริมให้เกิดความสามารถทางการเรียน รวมถึงสิ่งที่เป็นอุปสรรคด้านการเรียนของนักศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ประการ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล หมายถึง ปัจจัยเบื้องต้นในการดำรงชีวิตที่เหมาะสมของแต่ละบุคคล เพื่อที่พร้อมจะเกิดการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย 2 ด้าน ดังนี้

1.1.1 เจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษา

1.1.2 พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา

2. ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา หมายถึง สภาพหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนในขณะที่ทำการสอน ตลอดจนรวมไปถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต อันจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ประกอบไปด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1.2.1 หลักสูตรของวิทยาลัยครูศาสตร์

1.2.2 คุณภาพการสอนและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์

1.2.3 การสนับสนุนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย

3. ปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อน หมายถึง การส่งเสริม ช่วยเหลือ เกื้อกูลเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษา โดยครอบครัวและความสัมพันธ์กับเพื่อน สัมพันธภาพและความเกี่ยวข้องระหว่างนักศึกษากับเพื่อนร่วมห้องเรียน ซึ่งประกอบไปด้วย 2 ด้าน ดังนี้

1.3.1 การสนับสนุนของครอบครัวหรือผู้ปกครอง

1.3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หมายถึง ผลการศึกษาเฉลี่ยสะสม (Grade point average : GPA) ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่ได้มาจากการสอบถามในแบบสอบถาม และตรวจสอบจากแผนกทะเบียนของสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครูศาสตร์

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของวิทยาลัยครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 และ ปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

2. ทราบถึงระดับของปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

3. เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง แก้ไขระบบการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากขึ้นและสามารถนำมาเป็นแนวทางในการวางแผน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
  - 2.1.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
  - 2.1.2 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
  - 2.1.3 ทฤษฎีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
- 2.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรในงานวิจัย
  - 2.3.1 ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล
    - 2.3.1.1 เจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษา
    - 2.3.1.2 พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา
  - 2.3.2 ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา
    - 2.3.2.1 หลักสูตรของวิทยาลัยครุศาสตร์
    - 2.3.2.2 คุณภาพการสอนและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์
    - 2.3.2.3 การสนับสนุนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย
  - 2.3.3 ปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อน
    - 2.3.3.1 การสนับสนุนของครอบครัวหรือผู้ปกครอง
    - 2.3.3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน
- 2.4 หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
- 2.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบสอบถาม
- 2.6 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

2.1.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (Achievement) เป็นสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้จากประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากครูผู้สอน ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาเป็นสิ่งที่ชี้ผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา ซึ่งนอกจากจะเป็นเรื่องการพัฒนาความรู้ความสามารถทางสติปัญญาของผู้เรียนแล้ว ยังแสดงถึงคุณค่าของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความรู้ความสามารถของอาจารย์หรือครูผู้สอน และผู้บริหาร สำหรับความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้หลายท่าน สรุปได้ดังนี้

อัจฉรา สุขารมณ์ และอรพินทร์ ชูชม (2530) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หมายถึง ระดับความสำเร็จที่ได้รับจากการศึกษาซึ่งได้ประเมินผลจากสองวิธี คือ

- (1) กระบวนการที่ได้จากแบบทดสอบ โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาโดยทั่วไป
- (2) กระบวนการที่ได้จากเกรดเฉลี่ยของสถาบันการศึกษาซึ่งต้องอาศัยกรรมวิธีที่ซับซ้อนและช่วงเวลาที่ยาวนาน

อุทุมพร จามรมาน (2535) อธิบายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เป็นการบอกความสามารถของผู้เรียน ในการวิเคราะห์ วิเคราะห์ ความพยายามในการเรียน ทักษะในการศึกษาเล่าเรียนและการปฏิบัติ มีการเข้าห้องเรียน มีความสนใจและมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า “สัมฤทธิ์” ว่า หมายถึง ความสำเร็จ (ในคำว่า สัมฤทธิ์ผล)

สุดาลักษณ์ เข้มพรมมา (2548) ให้ความหมายของ “ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา” ว่า หมายถึง ความรู้หรือทักษะของบุคคลอันเกิดจากการเรียนรู้ โดยการแสดงออกซึ่งความสำเร็จของบุคคลในการเข้าถึงความรู้ใด ๆ นั้น สามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทั่วไป

ชวาล แพร่ตกุล (2517) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หมายถึง ความรู้ ทักษะและสมรรถภาพทางสมองในด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับจากการสั่งสอนของครู ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์

ไพศาล หวังพานิช (2526) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ (Achievement) หรือผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกฝนอบรม หรือจากการสอน ซึ่งได้แก่ ความจำ ความเข้าใจ การวิเคราะห์ การนำไปใช้ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

เว็บไซต์ออนไลน์ (Webster's Online Dictionary, 2007) ให้ความหมายว่า หมายถึง สถานะที่แสดงถึงความสำเร็จในบางสิ่งบางอย่าง

กู๊ด (Good, 1973) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ (Achievement) หมายถึง ความสำเร็จ ความคล่องแคล่ว ความชำนาญในการใช้ทักษะหรือการประยุกต์ใช้ความรู้ต่าง ๆ ส่วน ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หมายถึง ความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ ที่ได้เรียน มาแล้ว ซึ่งได้จากการทดสอบของครูผู้สอนหรือผู้รับผิดชอบในการสอนหรือทั้งสองอย่างร่วมกัน

เมเรน (Mehren, 1976) ได้ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หมายถึง ความรู้ ทักษะและสมรรถภาพของสมองด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนต่อการเรียนแต่ละวิชาซึ่งสามารถวัดได้จาก แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หมายถึง ความสำเร็จ ความสามารถของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการที่เกิดขึ้น หลังจากผ่านกระบวนการเรียนการสอน การฝึกฝนอบรมมาแล้ว ซึ่งวัดผลความสำเร็จหรือระดับ ความรู้ความสามารถของนักศึกษาว่ามีความรู้มากน้อยจากผลของคะแนนสอบในแต่ละวิชา และประเมินผลออกมาในรูปของผลการศึกษานี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการ ศึกษาจึงหมายถึง ผลการศึกษาเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ ชั้นปีที่ 2 และ ปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559

2.1.2 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตามแนวคิดของ บลูม (Bloom, 1976) มี 6 ระดับ ดังนี้

1. ความจำ คือ ความสามารถจำเรื่องต่าง ๆ ได้ เช่น คำจำกัดความ สูตรต่าง ๆ วิธีการ เช่น นักเรียนสามารถบอกรายชื่ออาหาร 5 ชนิดได้ นักเรียนสามารถบอกรายชื่อธาตุที่เป็นองค์ประกอบของ โปรตีนได้ครบถ้วน

2. ความเข้าใจ คือ สามารถแปลความ ขยายความ และสรุปใจความสำคัญได้

3. การนำไปใช้ คือ ความสามารถนำความรู้ ซึ่งเป็นหลักการ ทฤษฎี ฯลฯ ไปใช้ใน สภาพการณ์ที่ต่างออกไปได้

4. การวิเคราะห์ คือ ความสามารถแยกแยะข้อมูลและปัญหาต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อย เช่น วิเคราะห์องค์ประกอบ ความสัมพันธ์ หลักการดำเนินการ

5. การสังเคราะห์ คือ สามารถนำองค์ประกอบ หรือส่วนต่าง ๆ เข้ามารวมกันเป็น หมวดหมู่อย่างมีความหมาย

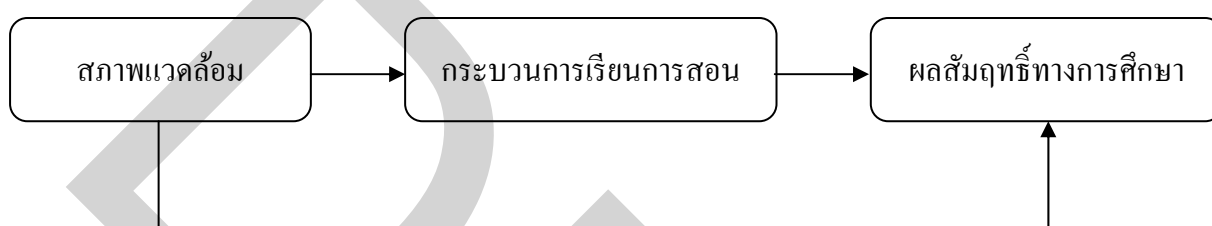
6. การประเมินค่า คือ สามารถพิจารณาและตัดสินจากข้อมูล คุณค่าของหลักการ โดยใช้ มาตรการที่ผู้อื่นกำหนดไว้หรือตัวเองกำหนดขึ้น

2.1.3 ทฤษฎีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

ในการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานั้น มีผู้ให้ความสนใจศึกษารูปแบบและพัฒนารูปแบบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาไว้หลายท่านดังนี้

รูปแบบการศึกษาของสำเร็จ บุญเรืองรัตน์

ในปี ค.ศ.1978 สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์, 2521,น.18) ได้ศึกษารูปแบบของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในสถานศึกษา แสดงดังภาพประกอบ

ภาพที่ 2 แผนภูมิแสดงรูปแบบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของ สำเร็จ บุญเรืองรัตน์

จากการศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา พบว่า สาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาต่อการศึกษา และมีผลต่อการศึกษา คือการจัดการเรียนการสอนและการสร้างเจตคติ ความรู้สึกต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของครูที่จะจัดหาวิธีที่เหมาะสมนำมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิผลที่ดียิ่งขึ้น

รูปแบบการเรียนรู้ในโรงเรียนของบลูม

ปี ค.ศ. 1976 บลูมได้เสนอรูปแบบการเรียนรู้ในโรงเรียน รูปแบบของบลูมให้แนวคิดสำคัญเกี่ยวกับตัวแปรบางตัวจากกรุปการเรียนรู้ของแคร์โรล เช่น คุณภาพการสอน องค์ประกอบด้านจิตใจ หมายถึง ความสนใจในการเรียน แรงจูงใจในการเรียน ทักษะที่มีต่อวิชาที่เรียน ฯลฯ องค์ประกอบด้านจิตใจมีส่วนอยู่ในความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตอนปลายเทอม ร้อยละ 25 ส่วนคำว่า คุณภาพการสอนนั้น บลูมพิจารณาจากกิจกรรมต่าง ๆ ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 4 อย่าง คือ การชี้แนะ การมีส่วนร่วม การเสริมแรง และการแก้ไขข้อบกพร่องในการเรียน คุณภาพการสอนมีส่วนอยู่ในความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ร้อยละ 25 และตัวแปร คือ ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในการเรียน องค์ประกอบด้านจิตใจและคุณภาพการสอนรวมกัน มีส่วนอยู่ในความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตอนสิ้นเทอม ร้อยละ 90 (Bloom, 1976, p.169 - 174) ตามรูปแบบดังกล่าว ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาได้รับอิทธิพลทางการเรียนจากกระบวนการเรียนการสอนและองค์ประกอบทางด้าน

สภาพแวดล้อม ตัวแปรที่เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 2 พวก คือ เวลาที่ใช้ในการเรียนกับคุณภาพการสอน ส่วนตัวแปรองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมแบ่งออกเป็น 4 พวก คือ สิ่งแวดล้อมภายในชั้นเรียน การจัดระบบชั้นเรียน การจัดระบบโรงเรียนและสิ่งแวดล้อม

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

อเล็กซานเดอร์และซิมมส์ (Alexander and Simmons, 1975) ได้กล่าวไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเป็นฟังก์ชันของปัจจัยที่เกี่ยวกับโรงเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับกลุ่มปัจจัยของอิทธิพลภายนอกอื่น ๆ เช่น สภาพชุมชน ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักเรียน รวมทั้งภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน และยังมีความแปรปรวนอื่น ๆ ที่ไม่สามารถอธิบายได้อีก

บลูม (Bloom, 1976) ได้ศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา พบว่ามีตัวแปรอยู่ 3 ประการที่เกี่ยวข้อง คือ

1) พฤติกรรมด้านความรู้และความคิด (Cognitive Entry Behaviors) หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความถนัด และพื้นฐานของผู้เรียนที่มีมาก่อน

2) คุณลักษณะทางจิตใจ (Affective Entry Characteristics) หมายถึง แรงจูงใจที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียน อยากรู้สิ่งใหม่ ได้แก่ ความสนใจในวิชาเรียน เจตคติต่อเนื้อหาวิชา ระบบการเรียนและสถาบัน การยอมรับความสามารถของตนเอง เป็นต้น

3) คุณภาพทางการเรียนการสอน (Quality of Instruction) หมายถึง การเรียนการสอนหรือประสิทธิภาพที่ผู้เรียนจะได้รับผลสำเร็จในการเรียน ได้แก่ การได้รับคำแนะนำการปฏิบัติและแรงเสริมของผู้สอนที่มีต่อผู้เรียน เป็นต้น

เพรสคอตต์ (Prescott, 1961) ได้ทำการสรุปองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนไว้ 6 ด้าน ดังนี้

1) องค์ประกอบทางด้านร่างกาย ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของร่างกาย สุขภาพ ข้อบกพร่องและลักษณะท่าทางของร่างกาย

2) องค์ประกอบทางความรัก ได้แก่ ความสัมพันธ์ของบิดามารดา และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว

3) องค์ประกอบด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัว การอบรม และฐานะทางบ้าน

4) องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ได้แก่ ความสัมพันธ์กับเพื่อนวัยเดียวกัน

5) องค์ประกอบทางการพัฒนาแห่งตน ได้แก่ สติปัญญา ความสนใจ

6) องค์ประกอบทางการปรับตัว ได้แก่ ปัญหาการปรับตัว การแสดงออก

อริยา คูหา และบัญญัติ ยงย่วน (2547) กล่าวถึง องค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

1) ความพร้อมด้านสติปัญญา หรือความรู้ ทักษะพื้นฐาน

2) บุคลิกภาพหรือจิตลักษณะ เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อึดมโนทัศน์

3) พฤติกรรมการเรียน เช่น วิธีการเรียน การผลัดวันประกันพรุ่ง

4) บรรยากาศในการเรียน เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน วิธีการสอนของครู

5) ตัวแปรทางประชากร เช่น อายุ เพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม การศึกษาของบิดามารดา เป็นต้น

การ์เย่ และบริกซ์ (Gagne and Briggs, 2550) ได้แบ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ปัจจัยภายนอก เป็นปัจจัยเดิมของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยการให้สิ่งเร้าพร้อมกันให้ผู้เรียนตอบสนองในสิ่งที่ต้องการ การทำซ้ำคือการให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยใช้สิ่งเร้าแล้วตอบสนองหลาย ๆ ครั้ง จนสามารถเรียนรู้ได้ การให้การเสริมแรง คือ การเสริมกำลังใจให้เกิดความพอใจในการเรียนรู้

2. ปัจจัยภายใน เป็นสิ่งภายในที่ผู้เรียนต้องมีเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ข้อเท็จจริงขณะเรียนขณะนั้นหรือระลึกจากที่เคยเรียนมาแล้ว ทักษะทางปัญญา หมายถึง ความสามารถในการใช้สมองเพื่อการเรียนรู้ โดยระลึกจากประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผ่านมา ยุทธศาสตร์ หมายถึง สมรรถภาพที่ควบคุมการเรียนรู้ ความตั้งใจ การจำ และพฤติกรรมความคิดของมนุษย์เป็นกระบวนการทำงานภายในสมองของมนุษย์ ผู้เรียนอาจได้รับแนวทางในขณะที่เรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548) ได้กล่าวถึง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่สำคัญในการเรียนการสอน ได้แก่

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของแอทกินสัน อธิบายถึงในสถานการณ์หนึ่ง ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีความพยายามที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จ โดยเปรียบเทียบกับมาตรฐาน ถ้าผลงานสูงกว่าหรือเท่าเกณฑ์มาตรฐานก็ถือว่าประสบผลสำเร็จตามความคิดเขา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะขึ้นอยู่กับ 3 องค์ประกอบ คือ

1.1 ความคาดหวัง หมายถึง การคาดล่วงหน้าถึงผลการกระทำของตน คนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะคาดล่วงหน้าถึงความสำเร็จของงาน

1.2 สิ่งล่อใจ คือ ความพึงพอใจที่ได้รับจากการทำงาน

1.3 แรงจูงใจจากความพึงพอใจในการแสวงหาความสุขและหลีกเลี่ยงความผิดหวัง
 คนเรากระทำการใดก็ย่อมหวังได้รับความสุขความพอใจกับการกระทำ ต้องการความสำเร็จและ
 กลัวความล้มเหลว

2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลเลนด์ กล่าวถึง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความ
 ต้องการที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ ถือว่าเป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ และ
 มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของส่วนตัว และศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับ
 พื้นฐานทางวัฒนธรรมของสังคม และการอบรมเลี้ยงดู รวมทั้งผลของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่มีต่อ
 สังคมด้วย เขามีความคิดว่าการอบรมเลี้ยงดูและวัฒนธรรมของสังคมที่เน้นความสำเร็จ คือที่มาของ
 สังคมที่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมในสังคมที่เห็นความสำเร็จ จะทำให้พ่อแม่อบรม
 เลี้ยงดูนักเรียน โดยพ่อแม่จะพยายามฝึกให้เด็กช่วยตัวเอง ฝึกการคิดแก้ปัญหา และให้การเสริมแรง
 พฤติกรรมที่มุ่งความสำเร็จในการเรียนและการทำงาน การอบรมเลี้ยงดูจะพัฒนาให้เด็กเติบโตเป็น
 คนที่ต้องการความสำเร็จ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้วย แมคเคลเลนด์ได้พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง
 แรงจูงใจกับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีค่อนข้างสูง การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีอิทธิพลต่อ
 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในตัวของเด็กเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะครอบครัวที่พ่อแม่เลี้ยงดูแบบเดินทาง
 สายกลาง ไม่ใช่อำนาจบาตรใหญ่ ไม่ตามใจเด็กจนเกินไป ไม่เคี่ยวเข็ญให้เด็กทำในสิ่งที่เกิน
 ความสามารถของเขา ไม่วางมาตรฐานความสำเร็จไว้สูงหรือต่ำเกินไป ส่งเสริมให้เด็กช่วยตัวเองให้
 ทำอะไรเองตั้งแต่ยังเด็ก เมื่อพ่อแม่และครูให้ความรักความอบอุ่นและสนับสนุนแก่เด็ก เขาจะ
 ประสบความสำเร็จด้วยตัวเอง

3. แรงจูงใจในการเรียนรู้ แรงจูงใจเป็นแรงเสริมที่เกิดจากทั้งภายในและภายนอกเป็น
 ขวัญและกำลังใจในการเรียนรู้และการทำงาน ครูสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะ
 ในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนให้เกิดผลดี จึงต้องมีการพัฒนาแรงจูงใจ สร้างขวัญและกำลังใจ การจัด
 สภาพการเรียนรู้และการทำงาน รวมทั้งการให้บทเรียนที่เหมาะสมกับสติปัญญาความสามารถของ
 ผู้เรียนดังนี้

3.1 แรงจูงใจภายนอกและแรงจูงใจภายใน ครูพยายามปรับบทเรียนและสภาพ
 ห้องเรียนที่จะสร้างความพึงพอใจให้แก่นักเรียนด้วย

3.1.1 แรงจูงใจภายนอก ได้แก่ ผลการศึกษา การได้รู้ผลและความสำเร็จของสิ่ง
 ที่ได้เรียนไปแล้ว เป็นแรงจูงใจภายนอก

3.1.2 แรงจูงใจภายใน ได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น อยากสำรวจตรวจตรา
 อยากจัดการ มาสโลว์ (Maslow, 1970, p.16) ถือว่าเป็นความต้องการความสำเร็จในชีวิต ทำให้
 มนุษย์แสวงหาสิ่งที่ตัวเองต้องการและพอใจที่ตัวเองได้พบได้ทำ ครูจะพบว่าเด็กไม่ชอบความอยู่นิ่ง

การให้เด็กอยู่หนึ่ง ๆ และไม่ให้ซักถาม จึงขัดกับความต้องการและแรงจูงใจของเด็ก เด็กเป็นผู้ที่ต้องการแสวงหาด้วยความอยากรู้อยากเห็น หากครูได้ใช้ความรู้ อยากรทดลองผู้เรียนให้ถูกทาง และเป็นการเรียนในสิ่งที่เขาสนใจก็จะให้เขาได้ประสบผลสำเร็จในสิ่งที่ต้องการ

3.2 ลักษณะของบทเรียน บทเรียนหรืองานที่ให้ผู้เรียนทำ อาจทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนสูงหรือต่ำได้ เช่น ความยากง่ายของบทเรียน ความยากง่ายนี้อาจวัดจากทักษะของผู้เรียนเอง ความยากง่ายนี้จะสัมพันธ์กับความสามารถ ความต้องการ ความพอใจของผู้เรียนแต่ละคน บทเรียนอย่างเดียวกัน อาจยากไปสำหรับนักเรียนคนหนึ่ง และอาจง่ายไปสำหรับนักเรียนอีกคนหนึ่งก็ได้ นอกจากนี้ความน่าสนใจของบทเรียนก็มีผลในด้านแรงจูงใจ บทเรียนหรืองานที่ทำทลายความสามารถ งานที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกทำงานที่มีค่าตอบแทน งานที่สร้างชื่อเสียงเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะทำให้สำเร็จ

3.3 ความคาดหวัง เป็นความคาดหวังที่มาจากบุคคล 2 กลุ่ม ได้แก่ ความคาดหวังจากกลุ่ม เช่น เพื่อน และความคาดหวังจากบุคคลที่สำคัญสำหรับนักเรียน เช่น พ่อ แม่ และครู เป็นต้น จะมีลักษณะที่แตกต่างกัน คือ

3.3.1 ความคาดหวังจากกลุ่ม เป็นเสมือนสถานที่ทำให้ผู้เรียนที่เป็นสมาชิกของกลุ่มถูกกระตุ้นให้คล้อยตามและพยายามที่จะทำตาม ถ้าครูพยายามปลูกฝังค่านิยมในด้านความเชื่อในตน ความพยายามและความสำเร็จให้แก่ นักเรียนทุกคนในชั้นเรียนก็มีผลต่อการพัฒนาแรงจูงใจในการเรียนให้นักเรียนได้สนใจในบทเรียน ตั้งใจเรียนมากขึ้น

3.3.2 ความคาดหวังของบุคคลที่สำคัญสำหรับนักเรียน เช่น พ่อ แม่ และครู ถ้าพ่อแม่ และครู แสดงความเชื่อและชื่นชมความสามารถของเด็ก เด็กคนนั้นจะรับรู้และมีพฤติกรรมคล้อยตาม ไม่อยากให้พ่อแม่ผิดหวัง นอกจากนี้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนการสอนยังมี

3.4 สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนและบรรยากาศของโรงเรียน ในชั้นเรียนมีกลุ่มเพื่อน และครู นอกห้องเรียนมีกลุ่มเพื่อน ครู คนอื่น ๆ สภาพแวดล้อมทั้งในชั้นเรียนและโรงเรียนจะช่วยส่งเสริมหรือบั่นทอนแรงจูงใจในการเรียนและการทำงานของนักเรียนได้ดังนี้

3.4.1 ถ้านักเรียนได้รู้ว่า เวลาเรียน เวลาทำงานมีเพื่อนและครูเป็นกำลังใจ และช่วยเหลือแนะนำ ก็จะเกิดกำลังใจในการเรียน ขณะเดียวกันถ้าเพื่อนกลั่นแกล้ง ครูดูมากเกินไป ก็จะบั่นทอนความอยากเรียนของนักเรียน

3.4.2 การยอมรับจากกลุ่มเพื่อนและครู ในด้านความสำเร็จของการศึกษาก็เป็นกำลังใจให้ออกเรียน

3.4.3 การรู้ถึงผลของการศึกษา เช่น การทดสอบ การแข่งขัน ทำให้ผู้เรียนถูกกระตุ้นให้ใช้ความพยายาม มีแรงจูงใจในการเรียนและการทำงานได้

3.4.4 ระเบียบและกฎเกณฑ์ของโรงเรียน โรงเรียนที่เข้มงวดเกินไปในด้านระเบียบ เช่น ระเบียบการแต่งกาย โดยเฉพาะวัยรุ่นทำให้นักเรียนเกิดความคับข้องใจ เกิดความขัดแย้งกับระเบียบ กฎเกณฑ์ที่หยาบหยาบเกินไป เป็นเหตุให้แรงจูงใจลดลง เพราะบรรยากาศของโรงเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ โรงเรียนสกปรก เสียงยานพาหนะหนววกหู ห้องเรียนร้อนอบอ้าว ก็ไม่สร้างแรงจูงใจในการเรียนเช่นกัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าแรงจูงใจจึงเกิดจากปัจจัยในหลาย ๆ ด้าน การสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยให้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงในการเรียนและการทำงาน จึงต้องพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ตั้งแต่ตัวผู้เรียนเองและสภาพแวดล้อมด้วย

สุรัตน์ เตียวเจริญ (2543) ได้สรุปถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่เกี่ยวข้องเนื่องถึงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านสถานศึกษา ปัจจัยด้านส่วนตัวของนักเรียน และปัจจัยด้านครอบครัว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ปัจจัยด้านสถานศึกษา เป็นสิ่งสำคัญเพราะเวลาส่วนใหญ่ นักเรียนจะอยู่ที่โรงเรียน โรงเรียนมีหน้าที่ให้การศึกษแก่เด็ก รวมถึงการจัดการด้านบริหาร ด้านวิชาการ และการบริการ ตลอดจนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อุปกรณ์การเรียนการสอน การกีฬา รวมถึงสภาพแวดล้อมที่จะส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่

2. ปัจจัยทางด้านส่วนตัวของนักเรียน

2.1 บุคลิกภาพ ซึ่งเป็นสิ่งที่ได้รับการกล่อมเกลาและหล่อหลอมมาจากครอบครัว และซึ่งต้องได้รับการขัดเกลาจากโรงเรียน เพราะก่อให้เกิดปัญหาในการปกครองและเป็นผลกระทบต่อการเรียน เช่น นิสัยก้าวร้าว ชอบทำลายสิ่งของ อวดดี เลินเล่อ ฝ่าฝืนระเบียบ ชอบทำตัวเด่น เป็นคนขี้อาย

2.2 สุขภาพ หากเด็กมีโรคประจำตัวก็จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนและอาจทำให้เด็กเกิดปมด้อย เกิดความท้อถอยในการเรียนได้

2.3 การปรับตัวให้เข้ากับระบบต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น ระบบการเรียนการสอน ใหม่ ๆ เพื่อน ครูผู้สอน

2.4 การวางแผนการเรียน เด็กค้นหาความชอบของตนเองยังไม่เจอ จะเรียนอะไรดี เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ยังไม่มีเป้าหมายชีวิตที่แน่นอน

2.5 การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม สิ่งยั่วยุต่าง ๆ ในสังคมปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นสื่อทางโทรทัศน์ ทางอินเทอร์เน็ต

2.6 การคบเพื่อนหรือกลุ่มเพื่อน กลุ่มเพื่อนมีผลต่อเจตคติและพฤติกรรม การเรียนการสอนตามลักษณะของกลุ่มเพื่อน ทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ เช่น การเลือกวิชาเรียน และแผนการเรียน

2.7 นิสัยในการเรียนและทัศนคติต่อการเรียน และการปรับตัวทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

3. ปัจจัยด้านครอบครัว ปัญหาที่มักจะพบอยู่เสมอ ได้แก่

3.1 ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว หากพ่อแม่แยกกันอยู่หรือทะเลาะกัน พ่อแม่ลุ่มหลงในอบายมุข ย่อมมีส่วนทำให้เด็กขาดความอบอุ่น

3.2 พื้นความรู้ของพ่อแม่ พ่อแม่บางคนขาดความเข้าใจนักเรียน ขาดความรู้เรื่องจิตวิทยาที่อาจทำให้เด็กเกิดความคับข้องใจได้

3.3 ฐานะทางเศรษฐกิจ ครอบครัวที่ยากจนไม่สามารถจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นให้แก่เด็ก บางครอบครัวที่ร่ำรวยอาจส่งเสริมเด็กในทางที่ผิด ทำให้มีนิสัยฟุ้งเฟ้อ ดังนั้นจากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน ผู้วิจัยสามารถสรุปปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านสถานศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ของการศึกษา ได้แก่ ความรู้ ความสามารถทักษะ เซาว์ปัญญา ความถนัด ความสนใจ และพื้นฐานของผู้เรียนที่มีมาก่อน ความสนใจในวิชาเรียน การยอมรับความสามารถของตนเอง การเรียนการสอนหรือประสิทธิผลที่ผู้เรียนจะได้รับผลสำเร็จในการศึกษา ระบบการเรียนและสถาบัน หลักสูตรหรือวิชาที่เรียน อุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย บรรยากาศในการเรียนและสิ่งแวดล้อม ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว และการศึกษาของบิดามารดา เป็นต้น

2.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรในงานวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรในงานวิจัย 3 ด้าน ได้แก่

2.3.1 ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ประกอบไปด้วย 4 ด้าน ดังนี้

2.3.1.1 เจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษา

สติกกินส์ (Stiggins, 1994) ได้ให้ความหมายของเจตคติ (Attitudes) ว่าเป็นความรู้สึกชื่นชอบ หรือไม่ชื่นชอบ ความรู้สึกด้านบวก หรือ ด้านลบ ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความเกี่ยวเนื่องระหว่างความรู้สึก กับ สิ่งนั้นโดยเฉพาะ เช่น เจตคติต่อครู ผู้บริหาร วิชา กิจกรรมการสอน ฯลฯ

ไทรแอนดิส (Triandis, 1971) ได้แบ่งองค์ประกอบของเจตคติไว้ 3 ส่วน สรุปได้ ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้ความเข้าใจ (A Cognitive Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้ ความเข้าใจของบุคคลต่อสิ่งเร้า ซึ่งได้แก่บุคคล สถานการณ์สังคม
2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (An Affective Component) เป็นองค์ประกอบที่ต่อเนื่องจากองค์ประกอบที่ 1 คือ เมื่อมีความรู้ความเข้าใจแล้วจะเกิดความรู้สึกต่อสิ่งนั้น ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ
3. องค์ประกอบทางด้านกรกระทำ (Behavioral Component) เมื่อเกิดองค์ประกอบที่ 1 และ 2 แล้ว จะเกิดความพร้อมทางการกระทำ ซึ่งขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทั้ง 2 ดังกล่าว

คาร์เตอร์ วี กูด (Carter V. Good, 1973) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความปรารถนา และความพยายามอย่างสูง ของผู้เรียนที่จะศึกษาให้บรรลุสัมฤทธิ์ผลตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทั่วไป ของการศึกษา

ศักดิ์ชัย จันทะแสง (2550) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาของบุคคลที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้บนมาตรฐานอันดีเยี่ยม

2.3.1.2 พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา

ฟองพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538) กล่าวว่า นิสัยในการเรียน หมายถึงพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความพึงพอใจ และมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุผลสำเร็จ พฤติกรรมดังกล่าวนี้ ประกอบด้วยความตั้งใจ และความเอาใจใส่ในการเรียน การวางแผนการเรียน และจัดระบบการเรียน มีความมุ่งหมายที่จะแสวงหาความรู้และพัฒนาการให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่ม ขยัน อดทน รับผิดชอบพึ่งตนเอง และมีความภูมิใจในผลการเรียนของตน

อายเซนค์ และคณะ (Eysenck and Others, 1972) ได้กล่าวว่า คำว่า “นิสัย” คือ แนวโน้มของบุคคลในการแสดงพฤติกรรมจนเป็นนิสัยและเป็นไปโดยอัตโนมัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อได้รับการฝึกฝนหรือประสบการณ์จะเห็นได้ว่านิสัยในการเรียนนั้นเกิดจากการเรียนรู้และการฝึกฝนซึ่งสามารถปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นได้

เบอร์นาร์ด (Bernard, 1960) ได้กล่าวถึงการปรับตัวว่า หมายถึง การที่บุคคลสามารถปรับตัวให้เข้ากับตนเองและโลกภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความพึงพอใจ ความแจ่มใสอย่างสูงสุด มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพสังคม มีความสามารถที่จะเผชิญ และยอมรับความจริงของชีวิต

วารากรณ์ ตระกูลสฤษฎี (2545) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ดังนี้ การปรับตัว หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใช้ความพยายามในการปรับตนเอง เมื่อเผชิญกับสภาพปัญหาความ

อึดอัดใจ ความคับข้องใจ ความเครียด ความทุกข์ใจ ความวิตกกังวลต่าง ๆ ฯลฯ จนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลนั้น ๆ สามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมหรือในสภาพปัญหานั้น ๆ ได้ ถ้าบุคคลปรับตัวแล้วสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมได้อย่างมีความสุขได้นั้นแสดงว่าบุคคลนั้นมีสุขภาพจิตดีแต่หากว่าบุคคลปรับตัวแล้วยังมีความทุกข์ใจ ว่าวุ่นใจไม่สบายใจอยู่ ความรู้สึกดังกล่าวย่อมจะทำให้บุคคลนั้นกลายเป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตไม่ดี และหากเรื้อรังรุนแรงมากขึ้น อาจเจ็บป่วยเป็นโรคประสาทหรือโรคจิตได้

ฮาวิก เฮริสท์ (Havighurst, 1953) พิจารณาการปรับตัวในแง่ของการเรียนรู้งานตามขั้นพัฒนาของชีวิต เขามีความเห็นว่าการพัฒนาของชีวิตในแต่ละวัยนั้น บุคคลมีงานประจำวัยหรืองานประจำขั้นที่ต้องเรียนรู้ควบคู่กันไป ถ้าบุคคลสามารถพัฒนางานประจำวัยได้สำเร็จก็จะกลายเป็นบุคคลที่มีความสุขและสามารถพัฒนางานประจำวัยในขั้นต่อไปได้อย่างสำเร็จด้วย ในทางตรงกันข้ามงานในช่วงวัยใดไม่ประสบผลสำเร็จจะทำให้บุคคลนั้นไม่มีความสุข และพัฒนางานประจำวัยในช่วงต่อไปได้ยากลำบาก ดังนั้นบุคคลที่มีการปรับตัวได้ในทัศนะของฮาวิก เฮริสท์ จึงหมายถึงบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และพัฒนางานประจำวัยให้ผ่านพ้นได้ด้วยดี

รอย (Roy, 1976) กล่าวว่า พื้นฐานที่เกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ประกอบด้วยร่างกาย จิตใจ และสังคม ซึ่งทำงานผสมผสานเป็นหน่วยเดียวกัน เพื่อคงภาวะปกติสุขหรือภาวะสุขภาพดี ความเจ็บป่วยหรือสิ่งกระตุ้นอื่น ๆ เกิดจากการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกหรือภายในบุคคลที่เข้าสู่ระบบชีวิต ก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อบุคคลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ดังนั้น บุคคลยังต้องมีการปรับตัวเพื่อรักษาสมดุลของร่างกาย จิตใจ และสังคมของแต่ละบุคคล บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการปรับตัวจะมีความมั่นคงในชีวิต ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกคือ มีสุขภาพดี ยอมรับความเป็นจริง มีความพึงพอใจในชีวิต เป็นต้น ส่วนผู้ที่ประสบความล้มเหลวในการปรับตัวก่อให้เกิดด้านสุขภาพไม่ยอมรับความเป็นจริง เกิดภาวะซึมเศร้า เป็นต้น

การปรับตัวเพื่อคงภาวะความสมดุลในบุคคลนั้น รอยได้รวบรวมพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของมนุษย์ไว้เป็น 4 ประการ คือ

1. พฤติกรรมการปรับตัวตามความต้องการด้านสรีรวิทยา (Physiological Needs)

เพื่อรักษาภาวะของการมีสุขภาพดี

2. พฤติกรรมการปรับตัวตามอัตมโนทัศน์ของตนเอง (Self Concept) มีพื้นฐานมาจากความต้องการทางด้านจิตใจ เป็นความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเอง หากบุคคลมีความมั่นคงทางจิตใจ มีความเชื่อมั่นและมองเห็นคุณค่าในตนเอง ยอมรับความเป็นจริง ย่อมปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลที่มองตนเองไร้ค่า และไม่ยอมรับความเป็นจริง

3. พฤติกรรมการปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ (Role Function) เป็นการตอบสนองความต้องการเพื่อคงไว้ซึ่งความมั่นคงทางสังคม ในสถานการณ์ใดก็ตามที่บุคคลไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตนเองได้ บุคคลต้องมีการปรับตัว เพื่อแสดงบทบาทของตนให้เป็นไปตามปกติ แต่จะสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับ การปรับตัวของบุคคลนั้น

4. พฤติกรรมการปรับตัวตามความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้อื่น (Interdependence Relations) เป็นการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคล เพื่อคงไว้ซึ่งความมั่นคงทางสังคม ดังนั้นความพอเหมาะระหว่าง การพึ่งตนเอง การพึ่งผู้อื่น และการให้ผู้อื่นพึ่งพาตนเอง มีส่วนช่วยให้เกิดความมั่นคงทั้งทางด้านจิตใจและสังคม

มาลินี อยู่โพธิ์ (2525) กล่าวว่า บุคคลที่สามารถปรับตัวได้ดี มิใช่ผู้ที่ปราศจากปัญหา แต่เป็นผู้ที่กล้าจะเผชิญปัญหาอุปสรรค และความยุ่งยากในชีวิตอย่างมีสติ และไม่หวาดหวั่น ตลอดจนเป็นผู้ที่พร้อมจะเผชิญทั้งความสุข และความทุกข์ในชีวิต บางครั้งแม้จะประสบความผิดหวังและล้มเหลวในชีวิต ก็ยังมีความเข้มแข็งที่จะดำเนินชีวิตต่อไป โดยไม่ยอมพ่ายแพ้ หรือถอดใจ

ธอร์พ (Thorpe, 1955) ได้แบ่งการปรับตัวออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ปรับตัวเอง (Self Adjustment) ได้แก่ การที่บุคคลจะปรับตัวเองได้ดีต้องมีลักษณะดังนี้

1.1 ความเป็นตัวของตัวเอง (Self Reliance) หมายถึง การที่บุคคลทำอะไรได้ด้วยตนเองไม่พึ่งผู้อื่น เป็นอิสระจากผู้อื่น มีความมั่นคงทางอารมณ์และรับผิดชอบการกระทำของตนเอง

1.2 การมองเห็นคุณค่าของตน (Sense of Personal Worth) หมายถึง การที่บุคคลเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ผู้อื่นเชื่อถือในความสามารถของเขา มีความรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่า มีความพอใจและเชื่อมั่นในความสามารถและมีเหตุผล

1.3 ความรู้สึกเป็นอิสระของตนเอง (Sense of Personal Freedom) หมายถึง การที่บุคคลพอใจในอิสรภาพ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตัดสินใจในการกระทำ และวางแผนชีวิตของตนเอง รวมทั้งมีเสรีภาพในการคบเพื่อน และการใช้จ่าย

1.4 ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Feeling of Belonging) หมายถึง การที่บุคคลได้รับความอบอุ่นในครอบครัว ในหมู่เพื่อนฝูง จึงทำให้มีความภูมิใจในบ้าน โรงเรียน เป็นต้น

1.5 ความรู้สึกไม่มีแนวโน้มที่จะถอยหนี (No withdrawing Tendencies)

1.6 ความรู้สึกไม่มีอาการทางประสาท (No Nervous Symptom)

2. การปรับตัวทางสังคม (Social Adjustment) ได้แก่ การที่บุคคลจะปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดีต้องประกอบด้วยลักษณะดังนี้

2.1 บรรทัดฐานทางสังคม (Social Standards) หมายถึง การที่บุคคลมีความเคารพในสิทธิของผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม บุคคลประเภทนี้จะเข้าใจถึงความถูกต้องของสังคม

2.2 ทักษะทางสังคม (Social Skill) หมายถึง การที่บุคคลปรับตัวเข้ากับเพื่อนและคนแปลกหน้า เป็นที่ชื่นชอบของผู้อื่นและมีความสนใจปัญหาต่าง ๆ และสนใจกิจกรรมต่าง ๆ

2.3 แนวโน้มทางสังคม (Social Tendencies) หมายถึง การที่บุคคลปรับตัวเข้าสถานการณ์หรือสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคม

2.4 ความสัมพันธ์ในครอบครัว (Family Relation) หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกว่าได้ได้รับความรักการดูแลอย่างดีในครอบครัว มีความอบอุ่นปลอดภัย และมั่นใจตนเองในความสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว

2.5 ความสัมพันธ์ในโรงเรียน (School Relation) หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกว่าได้ได้รับความรักจากครู มีความสุขในการอยู่ร่วมกับเพื่อน นักเรียนรู้สึกว่างานมีความเหมาะสมกับความสนใจและวุฒิภาวะของตน

2.6 ความสัมพันธ์กับชุมชน (Community Relation) หมายถึง การที่บุคคลเข้ากับเพื่อนบ้านได้อย่างมีความสุข มีส่วนร่วมในการปรับปรุงชุมชนตนเอง เข้าสมาคมกับคนแปลกหน้าได้ มีความพอใจในกฎเกณฑ์ และสวัสดิภาพของชุมชน นิสิต นักศึกษา ต่างก็มีความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในด้านการเรียน และสิ่งที่ต้องการก็มีไม่ซับซ้อนมากมาย ต้องอาศัยความเพียรพยายาม และต้องประสบปัญหาต่าง ๆ มากมาย รวมทั้งมีวิธีการที่นักศึกษาแก้ไขปัญหาด้านการเรียนและการกระทำตนให้สอดคล้องกับความต้องการ

2.3.2 ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา ประกอบไปด้วย 4 ด้าน ดังนี้

2.3.2.1 หลักสูตรของวิทยาลัยครูศาสตร์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตได้กำหนดให้มีระเบียบว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ต้องมีการศึกษาเพื่อสะสมหน่วยกิตการศึกษาและมีกำหนดระยะเวลาในการศึกษาตามที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละหลักสูตรของแต่ละสาขาวิชา ในระหว่างการศึกษาอาจมีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เช่น กฎระเบียบของมหาวิทยาลัย รวมถึงการเรียนการสอน หลักสูตร ความวิตกกังวลเกี่ยวกับอนาคตของตนเอง ความกลัวที่จะไม่มียานพาหนะ (สุชาติพิชญ์ จรรยาอารีกุล, 2539, น.3)

2.3.2.2 คุณภาพการสอนและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์

แคโรล (Carroll, 1963) ให้ความหมายคุณภาพการสอนว่า หมายถึง การจัดเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูง กล่าวคือ นักเรียนมีความเข้าใจจุดมุ่งหมาย และขั้นตอนในการทำงานอย่างดียิ่ง

ความต้องการเรียนอย่างไร มีการจัดลำดับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนจากง่ายไปสู่ยาก และจัดการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการและลักษณะของนักเรียน

บลูม (Bloom, 1976) ให้ความหมายคุณภาพการสอนว่า หมายถึง การบอกจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน และงานที่ต้องทำให้นักเรียนทราบอย่างชัดเจน การมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเสริมแรง (Reinforcement) หมายถึง การชมเชย คำหิ ก่อวข้อความสนับสนุน ให้เหมาะสมกับผู้เรียน การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) หมายถึง การวินิจฉัย และแจ้งให้นักเรียนทราบว่านักเรียนแต่ละคนบรรลุการเรียนรู้ในจุดประสงค์ใดบ้างและยังขาดในจุดประสงค์ใดบ้าง ส่วนการแก้ไขข้อบกพร่อง (Correctives) เป็นกระบวนการและกิจกรรมที่ใช้เพื่อปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน โดยยึดตามข้อมูลย้อนกลับ

ในการจัดการเรียนการสอนนั้นมีบุคคลที่สัมพันธ์กันสองฝ่ายคือนักเรียนและครู พฤติกรรมการสอนของครูและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนจึงมีความเกี่ยวข้องกัน โดยเฉพาะพฤติกรรมการสอนของครูที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ หากครูเป็นผู้มีความสามารถในการถ่ายทอดประสบการณ์สู่ผู้เรียนได้ดี การเรียนรู้ก็เกิดคุณภาพตามที่ต้องการดังที่ (พยุงศักดิ์ สนเทศ, 2531) ได้แสดงความคิดเห็นว่าพฤติกรรมการสอนที่เหมาะสมเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่ดี และสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนเกิดความพอใจรักใคร่และศรัทธาในตัวครู อันจะเป็นผลให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาก็จะดีตามไปด้วยเช่นกัน มีนักวิชาการให้ความหมายของพฤติกรรมการสอนไว้มากมาย เช่น

อุไรพร พานิชกุล (2539) ให้ความหมายของพฤติกรรมการสอนว่าเป็น พฤติกรรมที่ครูแสดงออกเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในหลักสูตรที่เรียน

พฤกษา สุขุมภักย์ (2546) กล่าวว่าพฤติกรรมการสอน หมายถึง การกระทำหรือการ แสดงออกของครูที่เกิดขึ้นในขณะที่สอนและที่เกี่ยวข้องกับการสอน ในด้านลำดับขั้นของกิจกรรมในการสอนการใช้สื่ออุปกรณ์ในการเรียนรู้ การวัดประเมินผล ปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนบุคลิกภาพและจรรยาบรรณของครู

จินดา ทับจิ้น (2546) กล่าวว่าพฤติกรรมการสอน หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติของครูในขณะที่ทำการสอนแต่ละครั้ง ด้วยการใช้เทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย เป็นการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้คิดค้นคว้าและสร้างความรู้ด้วยตนเอง ให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน เป็นการเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนหรือผู้ถ่ายทอดข้อมูล

ความรู้มาเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีที่สุด มากที่สุด และเกิดผลดีที่สุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

ทศนา แคมมณี (2542) กล่าวถึงบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนเป็นดังนี้

1. เตรียมการสอน

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์แหล่งความรู้ที่หลากหลาย

1.2 ศึกษาแหล่งความรู้ที่หลากหลาย

1.3 วางแผนการสอน

1.3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน

1.3.2 วิเคราะห์เนื้อหาและความคิดรวบยอด และกำหนดรายละเอียดให้ชัดเจน

1.3.3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตามหลักชีปปา

หรืออื่น ๆ

1.3.4 กำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้

1.4 จัดเตรียม

1.4.1 สื่อ วัสดุการเรียนการสอนให้เพียงพอสำหรับผู้เรียน

1.4.2 เอกสาร หนังสือ หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

1.4.3 ติดต่อแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นบุคคล สถานที่หรือสื่อทัศนวัสดุ

ต่าง ๆ และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

1.4.4 เครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้

1.4.5 ห้องเรียน หรือสถานที่เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น อาจจำเป็นต้องจัด

โต๊ะเก้าอี้ในลักษณะใหม่

2. การสอน

2.1 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี

2.2 กระตุ้นผู้เรียนให้สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่ได้เตรียมไว้ โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะ

กับผู้เรียน และสถานการณ์ที่เป็นจริง สามารถทำได้โดย

2.3.1 ดูแลให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ แก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

2.3.2 อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้

2.3.3 กระตุ้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่

2.3.4 สังเกตและบันทึกพฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้น

ขณะทำกิจกรรม

2.3.5 ให้คำแนะนำ และข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้เรียนตามความจำเป็น

2.3.6 บันทึกปัญหาและข้อขัดข้องต่าง ๆ ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อปรับปรุง

กิจกรรม

2.3.7 ให้การเสริมแรงผู้เรียนตามความเหมาะสม

2.3.8 ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานการเรียนรู้ของผู้เรียนและอาจให้ข้อมูล เนื้อหาความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้เรียนตามความเหมาะสม

2.3.9 ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ ของผู้เรียนและข้อเสนอตามความเหมาะสม

3. การประเมินผล

3.1 เก็บรวบรวมผลงาน

3.2 ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

3.3 การสนับสนุนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย

การสนับสนุนของมหาวิทยาลัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา ได้แก่ การบริการ ของมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้ นักศึกษามีความสุข ได้รับความสะดวก ปราศจากความกังวลใด ๆ ทำให้นักศึกษาสามารถใช้เวลาในการศึกษาได้อย่างเต็มที่ (วัลลภาเทพ หัสดิน ณ อรุชยา, 2530, น.100) ได้กล่าวถึงงานบริการเป็นงานที่มหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยจัดขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ นักศึกษาในด้านชีวิตความเป็นอยู่และการศึกษาเล่าเรียน จัดขึ้นเพื่อ นิสิตทั่วไปโดยส่วนรวม อาจแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ บริการด้านสิ่งแวดล้อม และบริการด้านวิชาการ สำหรับความมุ่งหมายในการจัดบริการนักศึกษา

พ่่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2521) กล่าวไว้ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของนักศึกษา

2. เพื่อให้ นักศึกษาได้มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่นในสังคม

3. เพื่อส่งเสริมประสบการณ์ในการพัฒนาตนเองให้มีโอกาสเรียนรู้โลกของตนเองและ บุคคลอื่น ๆ

4. เพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการเล่าเรียน

5. เพื่อสนองความต้องการ ความสามารถ ความมั่นใจ และศักยภาพอื่น ๆ

ของนักศึกษาให้เหมาะสมกับสถานภาพของตนเอง

6. เพื่อช่วยเหลือ นักศึกษาในการเลือกพิจารณาโครงการการศึกษาให้เหมาะสมกับ

สถานภาพของตนเอง

7. เพื่อให้นักศึกษารู้จักใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบันให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

8. เพื่อสร้างบรรยากาศในสถาบันให้เหมาะสมแก่การศึกษาและงานบริการนักศึกษา

9. เพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ อันเป็นที่พึงพอใจทั้งในการศึกษาและอาชีพ และการอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นในสังคม

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2546) ได้กล่าวว่า งานบริการในมหาวิทยาลัยมี 4 รูปแบบคือ การบริการวิชาการ ได้แก่ บริการงานของทะเบียน การรับสมัคร แนะนำ บริการสอนซ่อมเสริม ด้านสวัสดิการ ได้แก่ หอพัก สุขภาพอนามัย จัดหาทุนหางาน ด้านการพัฒนา ได้แก่ บริการกิจกรรม กีฬา นันทนาการ และด้านการปกครอง ได้แก่ วินัยและความประพฤติ โดยมีหลักการจัดบริการนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาทุกด้านอย่างเต็มที่ถึงขีดสุด บริการที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กันในทุกเรื่อง ให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเองโดยพึ่งบุคคลอื่นแต่น้อย

วิชาญ สุวรรณวงษ์ (2549) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงาม ร่มรื่นเป็นระเบียบและมีบรรยากาศดี มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างพัฒนาการและเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย มีสิ่งช่วยุให้เกิดการเรียนรู้ และไม่มีมลภาวะ

อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2545) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมไว้ว่า หมายถึงสภาพสภาวะหรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติหรืออาจเป็นสิ่งที่ถูกจัดทำสร้างขึ้น อาจเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต เป็นรูปธรรมที่มองเห็นได้หรือเป็นนามธรรมที่ไม่สามารถมองเห็นได้อยู่ในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน ซึ่งมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ของผู้เรียน และได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่าพฤติกรรมของผู้เรียนจะเป็นอย่างไรนั้นเกี่ยวข้องกับหรือได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมเป็นส่วนใหญ่ การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีที่เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียนจะเป็นสิ่งที่พึงพอใจในการเรียนทำให้เกิดสมาธิและปัญญา

นงลักษณ์ มีจรูญสม (2546) ได้กล่าวไว้ว่า สภาพสิ่งแวดล้อมหมายถึงสิ่งที่มีอยู่โดยรอบหรือปะปนกันของสภาพแวดล้อมภายนอก และภายในที่มีผลกระทบต่อสิ่งที่มีชีวิตสิ่งที่มีอยู่โดยรอบนี้ จะมีผลกระทบต่อสิ่งที่มีชีวิตนั้นมีใช่เพียงที่เป็นรูปธรรมเท่านั้น วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม ฯลฯ ก็มีผลผูกพันความรู้สึกนึกคิด และกิจกรรมของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตายซึ่งเรียกว่าเป็นสภาพสิ่งแวดล้อมที่เป็นนามธรรมด้วย ดังนั้นสภาพสิ่งแวดล้อมของมนุษย์จึงต้องรวมทั้งสภาพสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสภาพสิ่งแวดล้อมทางสังคมเข้าไว้ด้วยกัน

อรุณชัย กัณทภา (2548) กล่าวถึงความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมด้านการจัดการเรียนรู้ที่คืบนั้น เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีความหมายรวมถึงบรรยากาศ และบรรยากาศโดยส่วนใหญ่ถูกสร้างด้วยกระบวนการบริหารที่จะเป็นกุญแจสำคัญที่ไขไปสู่ความปรารถนาของสังคมการสร้างการวางแผนการขับเคลื่อนบุคลากรให้ไปในทิศทางที่เป็นสังคมเรียนรู้เป็นภาวะที่ผู้บริหารต้องดำเนินการครูเป็นทั้งสภาพแวดล้อมและเป็นผู้สร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งผลโดยตรงให้นักเรียนโดยใกล้ชิดการนำพาบรรยากาศที่ดีมีความอบอุ่นรอยยิ้มที่สดชื่นจริงใจมีเมตตาธรรม และสร้างสิ่งสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์นับได้ว่าเป็นบุคคลที่สร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีให้นักเรียนได้เกิดการพัฒนาด้านต่าง ๆ

การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดสภาพดังกล่าว ได้แก่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตรงตามจุดประสงค์ ส่งเสริมความสามารถของแต่ละบุคคลให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน แล้วดำเนินกิจกรรมด้วยความเป็นกันเอง ส่งเสริมการเรียนเป็นกลุ่มมาช่วยกันคิดช่วยกันทำ ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ดังที่วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537 : 199) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพล และส่งผลกระทบต่อทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีลักษณะที่ช่วยส่งเสริมหรือขัดขวางการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงอยู่ตลอดเวลาในการจัดกระบวนการเรียนการสอนคือ

1. การร่วมมือและการแข่งขันของผู้เรียนในชั้นเรียนประกอบด้วยบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมมือกันแก้ปัญหาและการให้แรงเสริมหรือรางวัล
2. ลักษณะพฤติกรรมและบุคลิกภาพของผู้สอนจะมีอิทธิพลต่อการเรียนของผู้เรียน
3. ความร่วมมือระหว่างผู้สอนกับนักเรียนคำนึงถึงวัตถุประสงค์การเรียนเป็นสิ่งสำคัญ
4. ความรู้สึกและเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อกลุ่มเพื่อนผู้สอน และโรงเรียนจะมีผลกระทบต่อการเรียนรู้

2.3.3 ปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อน ประกอบไปด้วย 2 ด้าน ดังนี้

2.3.3.1 การสนับสนุนของครอบครัวหรือผู้ปกครอง

ครอบครัวเป็นสิ่งที่ใกล้ชิดกับนักศึกษามากที่สุดการปลูกฝังต่าง ๆ เริ่มต้นจากครอบครัวและการให้การสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง รวมทั้งสัมพันธภาพภายในครอบครัว จึงส่งผลอย่างยิ่งต่อผลการเรียนของนักศึกษา ดังนี้

สายสุริย์ จตุกุล (2540) แสดงความคิดเห็นไว้ว่าครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ภาพที่ดีจะต้องมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความรักและความผูกพันกันในลักษณะต่อไปนี้

1. ต้องเอาใจใส่และเอื้ออาทรกันต่อกัน การเอาใจใส่ในที่นี้ หมายถึง การดูแลสุขภาพ ของกันและกัน อาหารการกิน การเล่าเรียนของบุตร ความสะอาด การใช้จ่ายเงินทอง การเดินทางไปทำงานหรือโรงเรียน ความทุกข์หรือความสุขที่ต้องการระบาย เป็นต้น
2. ต้องรู้จักคนที่รักเรา สามิภรรยาต้องรู้จักและเข้าใจกันได้ดี สำหรับบุตร บิดามารดาก็ต้องเข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับบุตร อุปนิสัยบุตรรู้ว่าบุตรชอบหรือไม่ชอบอะไร จุดเด่นหรือจุดด้อย เป็นอย่างไร ทุกคนในครอบครัวจะต้องปรับความรู้จักซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยให้มี การตอบสนองที่ดีต่อกันและกัน
3. ต้องเคารพซึ่งกันและกัน การเคารพในที่นี้ หมายถึง การเคารพที่มาจากใจ การเคารพ ในลักษณะนี้ มีพฤติกรรมแสดงออกได้หลายอย่าง เช่น การฟังกัน เคารพในความคิดเห็น ที่แตกต่างกัน การเกรงใจกัน ความเกรงใจมีคุณค่าและช่วยให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลดีขึ้น
4. ต้องมีความรับผิดชอบ การมีความรับผิดชอบ หมายถึง การยอมรับความผิดหรือ ความชอบ การไม่รับผิดชอบของบิดามารดาเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี เป็นการแสดงความไม่รับผิดชอบ
5. ต้องมีความไว้วางใจกัน ความไว้วางใจเป็นรากฐานที่ทำให้เกิดสัมพันธภาพ ใน ครอบครัวความไว้วางใจควรมีต่อกันทั้งทางกายและทางใจ จะช่วยให้คนในครอบครัวมีความสบาย ไร้กังวลหรือความกลัว
6. ต้องให้กำลังใจกันและกัน การให้กำลังใจ ก็คือการให้พลังแก่สมาชิกในครอบครัว ให้ดำเนินชีวิตไปอย่างมีความสุข การให้กำลังใจอาจเป็นคำพูดและท่าทางการสนับสนุน ชมเชยเมื่อ ทำสิ่งที่ถูกต้อง แนะนำ หาทางออกเมื่อมีปัญหา ไม่กล่าวโทษว่าเป็นความผิด
7. ต้องให้อภัยกันและกัน สมาชิกครอบครัวอยู่ด้วยกันหลายคนต้องมีการ กระทบกระถ่างกันบ้างไม่มากก็น้อย ถ้ามีความรักอยู่ก็อภัยกันได้ ยกโทษให้ ในครอบครัวที่บุตร ประพฤติผิด บิดามารดาก็ไม่ควรจดจำความผิดนั้น แล้วนำไปต่อว่าบุตรในโอกาสต่อ ๆ ไป เพราะ เมื่อบุตรได้รับฟังความผิดของตนอยู่เสมอก็จะเกิดความโกรธ ความไม่สบายใจ และอาจนึกไปว่า บิดามารดาไม่รักตน
8. ต้องรู้จักสื่อสารในครอบครัว การสื่อสารในครอบครัว ควรจะใช้ปีวาจาระหว่าง สามิภรรยา มารดากับบุตร การสื่อสารอาจมีทั้งรูปแบบที่ใช้ภาษาและภาษาท่าทาง ภาษาพูด การ เขียน ฯลฯ การดำหนึ่กันก็ทำได้แต่ควรเป็นคำดำหนึ่ที่ใช้ถ้อยคำที่น่าฟัง
9. ต้องใช้เวลาด้วยกันอย่างมีคุณค่าและมีคุณภาพ สมาชิกในครอบครัวควรวางเวลาอยู่ด้วยกัน ถามไถ่สารทุกข์สุกดิบระหว่างกัน ชวนกันแก้ปัญหาค้าง ๆ ที่มี มีกิจกรรมร่วมกัน เช่น ไป เที่ยวทางไกล ไปเที่ยวสาธารณะ รับประทานอาหารพิเศษร่วมกัน ไปเยี่ยมญาติ เป็นต้น

10. ต้องมีการปรับตัวตามภาวะที่เปลี่ยนแปลงของบุคคลในครอบครัว สภาพของครอบครัว และสถานะของสมาชิกไม่ได้อยู่นิ่ง มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ตัวอย่างเช่น บุตรที่เกิดใหม่เป็นทารกก็จะเติบโต และมีพัฒนาการตามวัยอันเหมาะสม บิดามารดาจะต้องปรับตัวตามความเปลี่ยนแปลงของบุตร ตัวของบิดามารดาเองก็มีการเปลี่ยนแปลงไปตามวัย ดังนั้น สมาชิกในครอบครัวจะต้องตระหนักและปรับตัวตามความเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ

11. ต้องรู้จักภาระหน้าที่ในครอบครัวและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การอยู่ร่วมกันในครอบครัว ต่างคนต่างมีบทบาทหน้าที่ ทั้งบทบาทหน้าที่ของตนเอง และสมาชิกในครอบครัว ซึ่งบทบาทและหน้าที่เหล่านี้ เกิดจากความคาดหวังของตนเอง และความคาดหวังของแต่ละคนในครอบครัว ดังนั้น สมาชิกในครอบครัวจะต้องตกลงกันให้ได้ว่าเรื่องต่าง ๆ ที่จะบริหารครอบครัวให้เป็นปกติสุข เป็นเรื่องของใครในสัดส่วนอย่างไร ร่วมกันอย่างไร

12. มีความใกล้ชิดทางสัมผัส การสัมผัส เช่น การกอดกัน โอบกั้นบ่าً เกี้ยวแขนหรือหอมแก้มกันในครอบครัว เป็นการแสดงความรัก ความอบอุ่นตามธรรมชาติของคน แต่การแสดงออก ควรกระทำกันในครอบครัวระหว่างคนใกล้ชิด และแสดงความรักจริง ๆ เช่น เมื่อบุตรเล็ก ๆ เป็นทารก บิดามารดาก็ควรเอาแขนมากอด มาจูบ เพื่อแสดงความรัก และให้ความอบอุ่น และเพิ่มความมั่นใจให้แก่บุตร แต่เมื่อบุตรโตขึ้นก็อาจจะห่างไป

จิตติมา บัวมาศ (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนหลักสูตรศิลปกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ กรมศิลปกร ผลการวิจัยพบว่าการส่งเสริมจากผู้ปกครองเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

ปัจจา ชูช่วย (2551) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ได้แก่ รายได้ของครอบครัว

2.3.3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน

ซิคเกอร์ริง (Chickering, 1969, 94 อ้างถึงใน นฤมล อึ้งเจริญ, 2552, น.29) ให้ความหมายของสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลไว้ว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง การที่บุคคลมีความอดทนที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นและมีการเปลี่ยนแปลงจากการพึ่งพาตนเอง ไปสู่การพึ่งพาซึ่งกันและกันซึ่งการอดทนที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ได้แก่ ความสามารถยอมรับความแตกต่างของบุคคลอื่นได้และการมีน้ำใจกว้าง การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน การให้และการรับ

คาร์คัฟ และเบเรสัน (Carkhuff & Berenson, 1977) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. การเปิดเผยความรู้สึก การเปิดเผยความรู้สึกจริงใจ ที่จะแลกเปลี่ยนข้อมูล

ประสบการณ์ซึ่งกันและกันอย่างเปิดเผย เพื่อความเข้าใจอันดีและก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่มั่นคง

2. มีความรู้สึกร่วม กล่าวคือ สามารถมีความเข้าใจบุคคลอื่น ได้รับความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับบุคคล

3. เคารพและยอมรับในบุคคลอื่น กล่าวคือ ยอมรับบุคคลอื่น โดยไม่ตัดสินใจว่าถูกหรือผิด ไม่ประเมิณบุคคล เคารพในบุคคลอื่น รับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น

4. การยอมรับโดยไม่เห็นด้วย กล่าวคือ การเป็นผู้ฟังที่ดีที่พยายามทำความเข้าใจโดยประเมิณบุคคลอื่น และให้ความสนใจบุคคลอื่น

2.4 หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ประวัติความเป็นมาโดยย่อ

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร เพื่อศึกษาและเตรียมการร่างหลักสูตรของสาขาวิชาการจัดการการศึกษาในปีการศึกษา 2546 ที่จะเปิดสอนในปีการศึกษา 2547 โดยได้ดำเนินการแล้วเสร็จ และได้รับความเห็นชอบการเปิดสอนหลักสูตรมหาบัณฑิตจากสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2547 และได้รับความเห็นชอบหลักสูตรคชฎีบัณฑิต เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2549 ต่อมาสาขาวิชาการจัดการการศึกษาได้มีการปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2548 โดยความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ให้การรับรองการปรับปรุงหลักสูตรดังกล่าวเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2550 ในปีการศึกษา 2549 สาขาวิชาการจัดการการศึกษาได้เปิดหลักสูตรศึกษาศาสตรคชฎีบัณฑิต และในปี 2551 มีการเปิดหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการจัดการการศึกษาตามลำดับ ต่อมาในปี พ.ศ. 2553 มหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งคณะกรรมการการพัฒนาหลักสูตรของสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ระดับปริญญาโท และปริญญาเอก โดยหลักสูตรดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้การรับรองหลักสูตร เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2554 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนจึงได้เปิดหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2554

ปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวิสัยทัศน์

วิทยาลัยครุศาสตร์ใช้ปรัชญาร่วมกับบัณฑิตวิทยาลัยและปณิธานร่วมกับมหาวิทยาลัย

ปรัชญา : แหล่งรวมปัญญา พัฒนาแนวคิดใหม่ ใส่ใจการเปลี่ยนแปลง

ปณิธาน : พัฒนาผู้เรียนให้เป็น Creative and Productive Scholar

วิสัยทัศน์ : โดดเด่น ก้าวไกล เป็นวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ

พันธกิจ : 1. ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ มีความรับผิดชอบสูง และมีคุณธรรม

2. เสริมสร้างงานวิจัย และความเป็นเลิศทางวิชาการ
3. บริหารงานด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม และโปร่งใส
4. บริการวิชาการ เพื่อสอดรับกับกระแสโลกาภิวัตน์
5. ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
6. พัฒนาคณาจารย์และบุคลากร ให้มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ และเป็น

กันเองกับทุกคน

เอกลักษณ์หรือวัฒนธรรม : นวัตกรรม ผู้นำ วิจัย

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ชื่อปริญญา : ชื่อย่อ ภาษาไทย ศษ.ม.(หลักสูตรและการสอน)

ชื่อย่อ ภาษาอังกฤษ M.Ed. (Curriculum and Instruction)

ปรัชญาของสาขา

มุ่งสร้างผู้นำด้านหลักสูตรและการสอน ให้มีความสามารถ ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ประยุกต์ความรู้สู่การปฏิบัติ

วัตถุประสงค์

เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะต่อไปนี้

1. มีความรู้ลึกซึ้งในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรและการสอน โดยสามารถจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนที่ประยุกต์ความรู้ทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาไปสู่การปฏิบัติได้
2. สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและสร้างนวัตกรรมทางหลักสูตรและการสอนได้
3. มีความเป็นครูที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ รับผิดชอบในวิชาชีพ สามารถพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีความเป็นผู้นำ สามารถปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด อ่าน เขียน และสามารถใช้วิทยาการ เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

1. ครูในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ครู อาจารย์ในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา
3. อาจารย์ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา
4. นักการศึกษาในหน่วยงานการศึกษา

การดำเนินการหลักสูตร

วัน – เวลา ทำการเรียนการสอน

วันเสาร์ เวลา 9.00 – 16.00 น.

วันอาทิตย์ เวลา 9.00 – 16.00 น.

การคัดเลือกผู้เข้าศึกษา

คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

(1) คุณสมบัติด้านการศึกษา

(1.1) ผู้มีใบประกอบวิชาชีพครู

1) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษา สถาบันการศึกษาในประเทศหรือต่างประเทศ ที่รับรองโดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ส.ก.อ.)

2) มีประสบการณ์เป็นครูหรือทำงานเกี่ยวข้องกับการศึกษาไม่น้อยกว่า 1 ปี หลังจากสำเร็จการศึกษา

(1.2) ผู้ที่ไม่มีใบประกอบวิชาชีพครู

1) ปริญญาตรีสาขาอื่น ๆ จากสถาบันการศึกษาในประเทศหรือต่างประเทศ ที่รับรองโดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) และสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (ส.ก.อ.)

(2) คุณสมบัติด้านอื่น ๆ

1) ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

2) ไม่เป็นโรคเรื้อน วัณโรค ดิซยาเซพติดให้โทษร้ายแรง โรคพิษสุราเรื้อรัง หรือโรคที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา

3) ไม่เคยต้องโทษ เว้นแต่ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดอันเป็นลหุโทษ

4) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือถูกออกจากสถาบันการศึกษาใดมาก่อน เนื่องจากถูกลงโทษทางวินัย

5) ผู้สมัครเข้าศึกษา ต้องมีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง ซึ่งติดต่อได้สะดวก

การคัดเลือกผู้เข้าศึกษาต่อ

ใช้การสอบสัมภาษณ์และการสอบข้อเขียน

หลักสูตร/จำนวนหน่วยกิต

จำนวนหน่วยกิต ตลอดหลักสูตร (สำหรับผู้ต้องการใบประกอบวิชาชีพครู)	45	หน่วยกิต
จำนวนหน่วยกิต ตลอดหลักสูตร (สำหรับผู้ไม่ต้องการใบประกอบวิชาชีพครู) โครงสร้างหลักสูตร (ใบประกอบวิชาชีพครู) แผน ก แบบ ก 2 ทำวิทยานิพนธ์	39	หน่วยกิต

ตารางที่ 2.1 แสดงโครงสร้างหลักสูตร แผน ก แบบ ก 2 ทำวิทยานิพนธ์

กลุ่มวิชา	หน่วยกิต
กลุ่มวิชาบังคับ 21 หน่วยกิต	
CN510 นวัตกรรมหลักสูตร	3
CN512 ภาวะผู้นำทางหลักสูตรและการสอน	3
CN516 นวัตกรรมการเรียนรู้	3
CN517 การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา	3
CN518 การวัดและประเมินผล	3
CN519 การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	3
CN520 จริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู	3
กลุ่มวิชาพื้นฐาน 3 หน่วยกิต	
ED501 สถิติและวิจัยทางการศึกษา	3
ED502 พื้นฐานการศึกษา	-
กลุ่มวิชาเลือก แผน ก 3 หน่วยกิต, แผน ข 9 หน่วยกิต	
CN610 การออกแบบหลักสูตรและการสอนวิชาเฉพาะ	3
CN611 ชุมชนแห่งการเรียนรู้	3
CN612 การนิเทศการสอน	3
CN613 การจัดการศึกษาในประชาคมอาเซียน	3
CN614 สัมมนาการวิจัยหลักสูตรและการสอน	3
CN690 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	3
CN691 ปฏิบัติการสอนสำหรับสาขาวิชาเฉพาะ	3

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

แผน ก วิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต	
CN710-01 วิทยานิพนธ์	3
CN710-02 วิทยานิพนธ์	3
CN710-03 วิทยานิพนธ์	3
CN710-04 วิทยานิพนธ์	3

การจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course)

การเรียนแบบบล็อกคอร์สต้องอ่านหนังสือล่วงหน้าเพื่อเตรียมตัวไปถกประเด็นปัญหา กับอาจารย์และเพื่อนเรียนในห้อง ซึ่งแต่ละวัน วิชาเรียนก็สลับสับเปลี่ยนกันไป บางครั้งถึง บางครั้ง สับสน เหนื่อยและกดดัน แต่เมื่อเลือกแล้วและจ่ายเงิน ไปแล้ว จึงต้องมุ่งมั่นเรียนต่อไปให้จบ

จากข้อจำกัดของผู้เรียนดังกล่าวแต่ละมหาวิทยาลัยเล็งเห็นพร้อมทั้งจัดทางเลือกที่ไม่ว่า ทั้งมหาวิทยาลัย หรือ ผู้เรียน ก็ล้วนแต่ Win-Win การเรียนการสอนในระบบ Block Course หรือ การเรียนแบบวิชาเดียวต่อเนื่องตลอดระยะเวลาประมาณ 1 เดือน สอบเสร็จถึงจะเริ่มต้นเรียนวิชา ใหม่ เป็นแนวทางที่ได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อยๆ ทั้งฝั่งมหาวิทยาลัย และผู้เรียน

ข้อดีของการเรียนแบบนี้ คือ การลดข้อจำกัดสำหรับผู้ที่ยังเรียนไปทำงานไปด้วย เพราะจะ สามารถโฟกัสแต่ละวิชา และลดความสับสนจากการเรียนอย่างเร่งรีบในแต่ละวัน

โดยปัจจุบันการสอนแบบ Block Course นี้นิยมเปิดสอนในบางสาขาเท่านั้น ส่วนใหญ่ จะเป็นหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (Master of Public Administration : MPA)

มนตรี โสคติยานุรักษ์ ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) บอกว่า การเรียนแบบ Block Course เน้นเรียนจบเป็นรายวิชา โดยแต่ละวิชาใช้ระยะเวลาเฉลี่ย 5 สัปดาห์ ซึ่งเชื่อว่าจะมีความเหมาะสมสำหรับกลุ่มผู้เรียนที่เรียนไป ทำงานไป อีกทั้งยังทำให้นักเรียนหันมาโฟกัสกับวิชาเรียนได้ดียิ่งขึ้น

นิต้านาระบบดังกล่าวมาใช้กับหลักสูตร MPA เป็นครั้งแรกในไทย เมื่อกว่า 20 ปีที่ผ่านมา เพราะเข้าใจว่าผู้เรียนซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้าราชการและรัฐวิสาหกิจมักไม่มีเวลาเรียนเต็มวัน

“นิด้าเปิดสอนหลักสูตร MPA ภาคปกติ มา 54 ปีแล้ว และเปิดภาคพิเศษแบบ Block Course เป็นสถาบันแรกเมื่อประมาณ 26 - 27 ปีที่ผ่านมา เพราะช่วงนั้นข้าราชการสนใจเรียนกัน

เยอะ ประมาณ 60% ซึ่งสามารถมาเรียนภาคปกติช่วงกลางวันได้ โดยภาคพิเศษจะเรียนในวันศุกร์-เสาร์ เวลาตั้งแต่ 6 โมงเย็นถึง 4 ทุ่ม”

จากการเปิดสอนในแนวทางดังกล่าว มนตรี โสคติยานุรักษ์ กล่าวว่า สิ่งที่ดีที่ได้ดี คือ นักศึกษาสามารถทำคะแนนสอบได้ดีกว่าภาคปกติ เนื่องจากการเรียนในลักษณะ โฟกัสเฉพาะรายวิชา และตัวผู้เรียนเองก็มีตั้งใจสูง มาเรียนเพราะต้องการองค์ความรู้จริงๆ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน

สำหรับโครงสร้างการเรียน MPA แบบ Block Course ของนิคกำหนดการเรียนทั้งหมด 13 วิชา 39 หน่วยกิต แบ่งเป็น 3 วิชาเอก ประกอบด้วย การจัดการองค์การ การจัดการทุนมนุษย์ และนโยบายสาธารณะและการจัดการเชิงกลยุทธ์ นอกจากนี้แล้วยังมีหลักสูตรการศึกษาระดับรัฐและภาคเอกชนมหาบัณฑิต (Master of Public and Private Management : MPPM) ซึ่งมีการเรียนการสอนแบบนี้ด้วยเช่นกัน

ขณะที่หลักสูตร MPA ภาคปกติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ก็เปิดสอนแบบ Block Course เช่นกัน โดยเปิดสอนทั้งสิ้นจำนวน 36 หน่วยกิต ใน 6 ศูนย์ทั่วประเทศ ประกอบด้วย หัวหน้าภาควิชา เชียงใหม่ ระยอง และสงขลาอีกหลักสูตรที่เปิดสอนแบบ Block Course เป็นทวีปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ ภาษาอังกฤษ (Dual Master's Degree Program in Public and Business Administration) เมื่อจบออกมาจะได้ปริญญา 2 ใบ คือ MPA และ MBA

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เปิดสอนหลักสูตร MPA แบบ Block Course เช่นกัน ในสาขาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และการจัดการโครงการ โดยการเรียนรู้ในแต่ละวิชาจะมีความต่อเนื่องตลอด 5 สัปดาห์เต็มในช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ รวมทั้งสิ้น 42 หน่วยกิต ตลอดหลักสูตร

MPA ที่เน้นการพัฒนาวิธีคิดเชิงสร้างสรรค์ การคิดเชิงกลยุทธ์ (Strategic Thinking) การใช้ SWOT ในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาให้กับผู้บริหารรุ่นใหม่ เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยศรีปทุม ก็เปิดสอนหลักสูตรนี้ และเน้นเจาะกลุ่มผู้บริหารรุ่นใหม่เช่นกัน

มนตรี โสคติยานุ กล่าวว่าอีกว่า ในประเทศไทยเกือบทุกมหาวิทยาลัยเปิดสอนหลักสูตร MPA แบบ Block Course เพื่อรองรับจำนวนนักศึกษาซึ่งเพิ่มมากขึ้นต่อเนื่อง เป็นบุคลากรจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ที่ต้องการรู้นโยบายของรัฐ เพราะกระทบกับการทำงานของเอกชน

โดยเชื่อว่าหลักสูตร MPA ยังคงสำคัญ เพราะทุกครั้งที่เกิดวิกฤติหน่วยงานย่อมต้องการพัฒนาบุคลากรของตัวเองให้มีความรู้และขีดความสามารถเพิ่มขึ้น อาทิ ด้านบริหารจัดการ การบริหารความเสี่ยง และการแก้ปัญหารูปแบบใหม่ๆ ไม่แตกต่างกับบุคลากรภาคเอกชน

“ช่วงที่ผ่านมา ข้าราชการได้รับแนวทางให้ทำงานเชิงบริการมากขึ้น แต่เมื่อคิดไม่ออก จึงต้องมาเรียน มาศึกษาเพิ่มเติม ความต้องการเรียน MPA จึงเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งผู้เรียนส่วนใหญ่ เป็นกลุ่มอายุ 35-45 ปี ดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับกลาง มีประสบการณ์ทำงานมากพอสมควร สามารถเชื่อมโยงกับองค์ความรู้ภายนอกได้เป็นอย่างดี”

การสอนแบบ Block Course สามารถนำไปใช้กับหลักสูตรอื่นในระดับปริญญาโทได้ โดยจัดให้แต่ละเทอมเรียน 4 วิชา วิชาละ 1 เดือน แต่ในท้ายที่สุดต้องมีระบบการสอบแบบบูรณาการ ซึ่งเชื่อมโยงทุกวิชาเข้าด้วยกัน โดยข้อสอบแบ่งออกเป็น 3 ชุด ชุดละ 4 วิชา รวมทั้งหมด 12 วิชา เช่นเดียวกับ MPA ของนิคิต้า ที่จัดการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) เมื่อเรียนจบทุกวิชา

ชรินทร์ ศรีวิฑูรย์ (2559) กล่าวถึง จัดการเรียนการสอนแบบ Block course ว่า การสอนแบบ Block course มีทั้งข้อดีและข้อเสียในส่วนของอาจารย์ผู้สอน และตัวนักศึกษาที่เป็นผู้เรียนเอง ซึ่งทั้ง 2 ฝ่าย ต้องมีการเตรียมตัวเพื่อให้มีความพร้อมกับการสอน

มหาวิทยาลัยศรีปทุม (2559) จัดการศึกษาระดับปริญญาโทในระบบ Block Course Modular System ซึ่งเป็นที่ยอมรับจากมหาวิทยาลัยนานาชาติประเทศทั่วโลก โดยจัดเรียนทีละวิชา กล่าวคือ เมื่อเรียนจบวิชาแรก จึงเริ่มเรียนวิชาที่ 2 ที่ 3 จนเสร็จสิ้นหลักสูตร ส่งผลให้นักศึกษาสามารถทำความเข้าใจลงลึกในแต่ละวิชาและได้อย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องกังวลหรือสับสนจากการที่ต้องศึกษาหลายวิชาในคราวเดียว

รายงานผลการใช้เอกสารประกอบการสอนวิชาการทดลองเครื่องกล (31012003) โดย ใช้วิชัย เป็นฐานและบูรณาการแผนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) ผู้รายงาน นายณรงค์ ฤทธิเดช สถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิคตรัง ตำบลบ้านควน อำเภอเมือง จังหวัดตรัง ปี พ.ศ.ที่วิจัย ปี พ.ศ. 2557 บทคัดย่อ ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างเอกสารประกอบการสอน วิชาการทดลองเครื่องกล (31012003) โดยใช้วิชัยเป็นฐานและบูรณาการแผนการสอนแบบบล็อก คอร์ส (Block Course) 2) เพื่อศึกษาระดับคุณภาพของเอกสารประกอบการสอน 3) เพื่อศึกษา ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอน 4) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5) เพื่อ ศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้เอกสารประกอบการสอน กลุ่มประชากรเป็น นักศึกษา ระดับ ปวส.2/1 และ ปวส.2/2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง(ปวส.) สาขางาน เทคนิคยานยนต์ ประจำภาคเรียนที่ 2/2557 วิทยาลัยเทคนิคตรัง จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการ เก็บข้อมูลครั้งนี้ประกอบด้วย 1) แบบประเมินคุณภาพเอกสารประกอบการสอนและคู่มือการใช้ 2) แบบประเมินผลการทดลอง 3) แบบประเมินผลการเขียนรายงานสรุปองค์ความรู้ 4) แบบทดสอบ ก่อนเรียนหลังเรียน 5) แบบทดสอบท้ายบล็อกแต่ละบล็อก 6) แบบสอบถามความพึงใจ การ

วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามเกณฑ์ของ Best & Kahn, 1993 ผลการศึกษาพบว่า 1. ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นต่อคุณภาพเอกสารประกอบการสอน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (X) = 4.59 โดยมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่หนดไว้คือค่าเฉลี่ย (X) ไม่ต่ำกว่าระดับมาก 2. ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ E1 = 77.82 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ E2 = 76 สรุปผลการหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอนเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ E1 / E2 = 75/75 3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในกลุ่มประชากร จำนวน 21 คน พบว่าพัฒนาการทางการเรียนของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มดีขึ้น โดยมีผลต่างของ T-score ก่อน - หลังเรียน = 19.10 คิดเป็นร้อยละของคะแนนที่เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น = 32.02 เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปลายภาคเรียนที่ 2/2556 ของนักศึกษาปวส. 2/1 และ ปวส.2/2 สาขางานเทคนิคยานยนต์ มีคะแนนที่เฉลี่ย (Average T Score) = 48.47 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปลายภาคเรียนที่ 2/2557 ของนักศึกษาปวส. 2/1 และ ปวส.2/2 สาขางานเทคนิคยานยนต์ มีคะแนนที่เฉลี่ย (Average T Score) = 53.72 ผลต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปลายภาคเรียนที่ 2/2556 กับปลายภาคเรียนที่ 2/2557 = 5.25 คิดเป็นร้อยละของคะแนนที่เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น = 9.77 4. ความพึงพอใจของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย (μ) = 4.29

2.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบสอบถาม

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.5.1 ความหมายของแบบสอบถาม

มลิวัลย์ ผิวคราม (2559) กล่าวว่า แบบสอบถาม หมายถึง ชุดของข้อความหรือข้อความที่สร้างขึ้นมาเพื่อสอบถามความคิดเห็น ความต้องการ ความสนใจ เจตคติ ของผู้ตอบที่มีต่อสิ่งที่ผู้สร้างต้องการทราบ

ศูนย์พัฒนาทรัพยากรการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2559) กล่าวว่าแบบสอบถาม หมายถึง เครื่องมือชนิดหนึ่งที่เกิดขึ้นเพื่อวัดความคิดเห็นต่าง ๆ หรือวัดความจริงที่ไม่ทราบ อันจะทำให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงทั้งในอดีต ปัจจุบัน และการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของคำถามเป็นชุด ๆ เพื่อวัดสิ่งที่ต้องการวัด โดยมีคำถามเป็นตัวกระตุ้นเร่งเร้า ให้บุคคลตอบออกมา นับว่าเป็นเครื่องมือที่นิยมใช้วัดทางด้านจิตพิสัย (Affective Domain)

มารยาท โยทองยศ (2559) กล่าวว่า แบบสอบถาม (Questionnaire) หมายถึง เครื่องมือวิจัยชนิดหนึ่งที่ประกอบด้วยคำถามเป็นชุด ๆ ที่ได้ถูกรวบรวมไว้อย่างมีหลักเกณฑ์และเป็นระบบ เพื่อ

ใช้วัดสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการจะวัดจากกลุ่มตัวอย่างหรือประชากรเป้าหมายให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงทั้งในอดีต ปัจจุบันและการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต

2.5.2 โครงสร้างของแบบสอบถาม

โครงสร้างของแบบสอบถาม ประกอบไปด้วย 3 ส่วนสำคัญ ดังนี้ มารยาท โยทองยศ (2559, น.1)

1. หนังสือนำหรือคำชี้แจง โดยมากมักจะอยู่ส่วนแรกของแบบสอบถาม อาจมีจดหมาย นำอยู่ด้านหน้าพร้อมคำขอบคุณ โดยคำชี้แจงมักจะระบุถึงจุดประสงค์ที่ให้ตอบแบบสอบถาม การนำคำตอบที่ได้ไปใช้ประโยชน์ คำอธิบายลักษณะของแบบสอบถาม วิธีการตอบแบบสอบถาม พร้อมตัวอย่าง พร้อมทั้งจบลงด้วยชื่อและที่อยู่ของผู้วิจัย หรืออาจเพิ่มข้อความที่ระบุว่าผู้วิจัยจะไม่ นำข้อมูลไปเปิดเผย

2. คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว คำตอบที่ได้จะเป็นข้อเท็จจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น คำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ เป็นต้น การที่จะถามข้อมูลส่วนตัวอะไรบ้างนั้น ขึ้นอยู่กับกรอบแนวความคิดในการวิจัย โดยคิดว่าตัวแปรที่สนใจจะศึกษานั้นมีอะไรบ้างที่เกี่ยวกับ ข้อมูลส่วนตัว เพื่อที่จะถามเฉพาะข้อมูลส่วนตัวที่จำเป็นในการวิจัยเรื่องนั้น ๆ เท่านั้น

3. คำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือประเด็นที่จะวัด เช่น พฤติกรรม ปรัชญาการณหรือ ความคิดเห็นของผู้ตอบในเรื่องนั้น ๆ เป็นชุดคำถามที่ให้ผู้ตอบบอกถึงพฤติกรรม หรือปรัชญาการณหรือให้แสดงความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ

2.5.3 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถามประกอบไปด้วยขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาคุณลักษณะที่จะวัด

ผู้วิจัยจะต้องทราบว่าคุณลักษณะหรือประเด็นที่จะวัดให้มีอะไรบ้าง โดยอาจดูได้จาก วัตถุประสงค์ของการวิจัย กรอบแนวความคิดหรือสมมติฐานการวิจัย จากนั้นจึงศึกษาคุณลักษณะ หรือประเด็นที่จะวัดดังกล่าวให้เข้าใจอย่างละเอียดทั้งเชิงทฤษฎีและนิยามเชิงปฏิบัติการ ซึ่งอาจได้จากเอกสาร ตำราหรือผลการวิจัยต่าง ๆ ที่มีลักษณะเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน

ขั้นที่ 2 กำหนดประเภทของข้อคำถาม

ผู้วิจัยจะต้องพิจารณาประเภทของข้อคำถามที่จะวัดคุณลักษณะที่ต้องการ ซึ่งข้อคำถามในแบบสอบถามอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. คำถามปลายเปิด (Open Ended Question) เป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบสามารถตอบได้อย่างเต็มที่ คำถามปลายเปิดจะนิยมใช้กันมากในกรณีที่ผู้วิจัยไม่สามารถคาดเดาได้ล่วงหน้าว่าคำตอบจะเป็นอย่างไร หรือใช้คำถามปลายเปิดในกรณีที่ต้องการได้คำตอบเพื่อนำมาเป็นแนวทาง

ในการสร้างคำถามปลายปิด ตัวอย่างคำถามปลายเปิด เช่น ท่านตัดสินใจประกอบอาชีพค้าขาย เพราะ.....

2. คำถามปลายปิด (Close Ended Question) เป็นคำถามที่ผู้วิจัยมีแนวคำตอบไว้ให้ผู้ตอบเลือกตอบจากคำตอบที่กำหนดไว้เท่านั้น คำตอบที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ล่วงหน้ามักได้มาจากการทดลองใช้คำถามในลักษณะที่เป็นคำถามปลายเปิด แล้วนำมาจัดกลุ่มของคำตอบ หรือได้มาจากการศึกษาผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง หรือจากแนวความคิดของผู้วิจัยเอง และจากข้อมูลอื่น ๆ ซึ่งข้อคำถามแต่ละประเภทมีข้อเด่นข้อด้อย ดังนี้

ข้อเด่นคำถามปลายเปิด

1. สามารถสร้างคำถามได้ง่าย
2. เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นเต็มที่
3. คำตอบที่ได้จะตรงกับความรู้สึกรักนึกคิดของผู้ตอบมากกว่าคำถามปลายปิด

ข้อเด่นคำถามปลายปิด

1. ไม่ต้องเสียเวลาในการสรุปประเด็นคำตอบ
2. คำตอบที่ได้รับจะจำกัดเฉพาะประเด็นที่เราสนใจศึกษาเท่านั้น
3. ผู้ตอบไม่ต้องเสียเวลาในการคิดหาคำตอบและเขียนเรียบเรียงคำตอบ
4. คำตอบปลายปิดช่วยให้ผู้ตอบไม่ค่อยรู้สึกลำบากใจในการตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ไม่ต้องการจะตอบ เช่น รายได้

ไม่ต้องการจะตอบ เช่น รายได้

ข้อด้อยคำถามปลายเปิด

1. คำตอบที่ได้จะมีความหลากหลายบางคำตอบก็ไม่อยู่ในประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจ
2. เสียเวลาในการสรุปประเด็นคำตอบเพื่อนำมาลงรหัส
3. เสียเวลาในการคิดหาคำตอบ ซึ่งอาจทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการตอบคำถาม
4. บางคำถามผู้ตอบอาจมีความรู้สึกลำบากใจหรือไม่อยากตอบ เช่น รายได้ เป็นต้น

ข้อด้อยคำถามปลายปิด

1. ผู้ตอบไม่มีอิสระในการตอบ เพราะถูกจำกัดให้เลือกตอบเฉพาะคำตอบที่มีให้เลือกเท่านั้น

2. ผู้วิจัยต้องเสียเวลาในการคิดหาคำตอบไว้ล่วงหน้าว่าผู้ตอบจะตอบอะไรบ้าง ซึ่งอาจไม่ตรงกับคำตอบของผู้ตอบ อาจแก้ไขได้โดยการมีคำตอบ “อื่น ๆ โปรดระบุ” ไว้ด้วย

ขั้นที่ 3 การร่างแบบสอบถาม

เมื่อผู้วิจัยทราบถึงคุณลักษณะหรือประเด็นที่จะวัด และกำหนดประเภทของข้อคำถามที่จะมีอยู่ในแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงลงมือเขียนข้อคำถามให้ครอบคลุมทุกคุณลักษณะ

หรือประเด็นที่จะวัด โดยเขียนตามโครงสร้างของแบบสอบถามที่ได้กล่าวไว้แล้ว และหลักการในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการจะถามอะไรบ้าง โดยจุดมุ่งหมายนั้นจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่จะทำ
2. ต้องสร้างคำถามให้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เพื่อป้องกันการมีข้อคำถามนอกประเด็นและมีข้อคำถามจำนวนมาก
3. ต้องถามให้ครอบคลุมเรื่องที่จะวัด โดยมีจำนวนข้อคำถามที่พอเหมาะ ไม่มากหรือน้อยเกินไป แต่จะมากหรือน้อยเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับพฤติกรรมที่จะวัด ซึ่งตามปกติพฤติกรรมหรือเรื่องที่จะวัดเรื่องหนึ่ง ๆ นั้นควรมีข้อคำถาม 25-60 ข้อ
4. การเรียงลำดับข้อคำถาม ควรเรียงลำดับให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน และแบ่งตามพฤติกรรมย่อย ๆ ไว้เพื่อให้ผู้ตอบเห็นชัดเจนและง่ายต่อการตอบ นอกจากนี้ต้องเรียงคำถามง่าย ๆ ไว้เป็นข้อแรก ๆ เพื่อชักจูงให้ผู้ตอบอยากตอบคำถามต่อ ส่วนคำถามสำคัญ ๆ ไม่ควรเรียงไว้ตอนท้ายของแบบสอบถาม เพราะความสนใจในการตอบของผู้ตอบอาจจะน้อยลง ทำให้ตอบอย่างไม่ตั้งใจ ซึ่งจะส่งผลเสียต่อการวิจัยมาก
5. ลักษณะของข้อความที่ดี ข้อคำถามที่ดีของแบบสอบถามนั้น ควรมีลักษณะดังนี้
  - 1) ข้อคำถามไม่ควรยาวจนเกินไป ควรใช้ข้อความสั้น กระชับ ตรงกับวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับเรื่อง
  - 2) ข้อความ หรือภาษาที่ใช้ในข้อความต้องชัดเจน เข้าใจง่าย
  - 3) ไม่ใช่คำถามนำหรือแนะให้ตอบ
  - 4) ไม่ถามเรื่องที่เป็นความลับเพราะจะทำให้ได้คำตอบที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง
  - 5) ไม่ควรใช้ข้อความที่มีความหมายกำกวมหรือข้อความที่ทำให้ผู้ตอบแต่ละคนเข้าใจความหมายของข้อความไม่เหมือนกัน
  - 6) ไม่ถามในเรื่องที่รู้แล้ว หรือถามในสิ่งที่วัดได้ด้วยวิธีอื่น
  - 7) ข้อคำถามต้องเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ต้องคำนึงถึงระดับการศึกษา ความสนใจ สภาพเศรษฐกิจ ฯลฯ
  - 8) ข้อคำถามหนึ่ง ๆ ควรถามเพียงประเด็นเดียว เพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจนและตรงจุดซึ่งจะง่ายต่อการนำมาวิเคราะห์ข้อมูล
  - 9) คำตอบหรือตัวเลือกในข้อคำถามควรมีมากพอ หรือให้เหมาะสมกับข้อคำถามนั้น แต่ถ้าไม่สามารถระบุได้หมดก็ให้ใช้ว่า อื่น ๆ โปรดระบุ .....

10) ควรหลีกเลี่ยงคำถามที่เกี่ยวกับค่านิยมที่จะทำให้ผู้ตอบไม่ตอบตามความเป็นจริง เช่น ท่านมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศหรือไม่

11) คำตอบที่ได้จากแบบสอบถาม ต้องสามารถนำมาแปลงออกมาในรูปของปริมาณและใช้สถิติอธิบายข้อเท็จจริงได้ เพราะปัจจุบันนี้นิยมใช้คอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้นแบบสอบถามควรคำนึงถึงวิธีการประมวลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้วย

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงแบบสอบถาม

หลังจากที่สร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยควรนำแบบสอบถามนั้นมาพิจารณา ทบทวนอีกครั้งเพื่อหาข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไข และควรให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจแบบสอบถามนั้นด้วยเพื่อที่จะได้นำข้อเสนอแนะและข้อวิพากษ์วิจารณ์ของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้เพื่อวิเคราะห์คุณภาพ

เป็นการนำเอาแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเล็ก ๆ เพื่อนำผลมาตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ซึ่งการวิเคราะห์หรือตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามทำได้หลายวิธี แต่ที่สำคัญมี 2 วิธี ได้แก่

1. ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง เครื่องมือที่สามารถวัดได้ในสิ่งที่ต้องการวัด โดยแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1) ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) คือ การที่แบบสอบถามมีความครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือพฤติกรรมที่ต้องการวัดหรือไม่ ค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพ คือ ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือเนื้อหา (IOC: Index of item Objective Congruence) หรือดัชนีความเหมาะสม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คนขึ้นไป ประเมินเนื้อหาของข้อถามเป็นรายชื่อ

2) ความเที่ยงตรงตามเกณฑ์ (Criterion-related Validity) หมายถึง ความสามารถของแบบวัดที่สามารถวัดได้ตรงตามสภาพความเป็นจริง แบ่งออกได้เป็นความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์และความเที่ยงตรงตามสภาพ สถิติที่ใช้วัดความเที่ยงตรงตามเกณฑ์ เช่น ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ทั้งของ Pearson และ Spearman และ ค่า t-test เป็นต้น

3) ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) หมายถึงความสามารถของแบบสอบถามที่สามารถวัดได้ตรงตามโครงสร้างหรือทฤษฎี ซึ่งมักจะมีในแบบวัดทางจิตวิทยาและแบบวัดสติปัญญา สถิติที่ใช้วัดความเที่ยงตรงตามโครงสร้างมีหลายวิธี เช่น การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) การตรวจสอบในเชิงเหตุผล เป็นต้น

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง เครื่องมือที่มีความคงเส้นคงวา นั่นคือ เครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผลการวัดที่แน่นอนคงที่ จะวัดกี่ครั้งผลจะ ได้เหมือนเดิม สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นมีหลายวิธีแต่นิยมใช้กันคือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ คอนบาช (Conbach's Alpha Coefficient : α coefficient) ซึ่งจะใช้สำหรับข้อมูลที่มีการแบ่งระดับการวัดแบบประมาณค่า (Likert Scale)

ขั้นที่ 6 ปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์

ผู้วิจัยจะต้องทำการแก้ไขข้อบกพร่องที่ได้จากผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถาม และตรวจสอบความถูกต้องของถ้อยคำหรือสำนวน เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพผู้ตอบอ่านเข้าใจได้ตรงประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการ ซึ่งจะทำให้ผลงานวิจัยเป็นที่น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 7 จัดพิมพ์แบบสอบถาม

จัดพิมพ์แบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วเพื่อนำไปใช้จริงในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย โดยจำนวนที่จัดพิมพ์ควรไม่น้อยกว่าจำนวนเป้าหมายที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูล และควรมีการพิมพ์สำรองไว้ในกรณีที่แบบสอบถามเสียหรือสูญหายหรือผู้ตอบไม่ตอบกลับ

2.5.4 การสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถามจะมีเทคนิคต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (ณรงค์ ศรีสวัสดิ์, 2542, น.25)

1. คำถาม พื้นฐานของแบบสอบถาม ก็คือ คำถามซึ่งจะต้องแปลงวัตถุประสงค์ของการวิจัยออกเป็นคำถามอย่างหนึ่งอย่างใด โดยเฉพาะ เพื่อว่าคำตอบของคำถามจะให้ข้อมูลสำหรับการทดสอบสมมติฐาน คำถามยังจะต้องชักจูงผู้ตอบเพื่อให้ผู้ตอบกรอกข้อมูลที่ต้องการให้ด้วย ดังนั้นคำถามจึงเป็นส่วนสำคัญยิ่งของแบบสอบถาม และในการเขียนคำถามในแบบสอบถามจะต้องพิจารณาถึงสิ่งต่าง ๆ คือ เนื้อหา โครงสร้าง รูปแบบ และการเรียงข้อ คำถามดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 เนื้อหาของคำถาม คำถามในการสำรวจ อาจเกี่ยวข้องกับความจริง ความคิดเห็นทัศนคติถึงจิตใจของผู้ตอบ และระดับความคุ้นเคยหรือความเคยชินของผู้ตอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และคำถามส่วนใหญ่ของแบบสอบถาม จะจำแนกออกได้เป็นประเภทใหญ่ ๆ คือ คำถามด้านความจริง คำถามด้านสิ่งแวดลอมของผู้ตอบ และคำถามด้านการกำหนดหรือการกระทำและทัศนคติ

1.1.1 คำถามด้านความจริงเป็นคำถามที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อต้องการทราบภูมิหลังสิ่งแวดลอมของผู้ตอบ นิสัยใจคอของผู้ตอบและอื่น ๆ คำถามที่เคยชินกันมากที่สุดก็ได้แก่ คำถาม

ด้านคุณสมบัติของบุคคล เช่น เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา รายได้ ซึ่งการจำแนกผู้ตอบออกตามคำถามเหล่านี้จะช่วยในการอธิบายความแตกต่างกันทางด้านพฤติกรรม และทัศนคติของผู้ตอบได้ ตัวอย่าง เช่น

เพศ

1. ชาย   2. หญิง

ท่านนับถือศาสนาอะไร

1. พุทธ   2. คริสต์   3. อิสลาม   4. อื่น ๆ (ระบุ).....

1.1.2 คำถามด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ตอบ เช่น

ภูมิลำเนาเดิมของท่านอยู่ภาคใด

1. กลาง   2. เหนือ   3. ตะวันออกเฉียงเหนือ   4. ใต้

บ้านของท่านอยู่ในแหล่งใด

1. เขตเทศบาล   2. นอกเขตเทศบาล

1.1.3 เป็นคำถามด้านการกำหนดหรือการกระทำของบุคคล รวมทั้งทัศนคติและความคิดเห็นในการวิจัยทางสังคมวิทยาส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับพฤติกรรมทางด้านต่าง ๆ ของบุคคลและกลุ่ม ซึ่งในการศึกษาเชิงสำรวจหรือเชิงสหสัมพันธ์นั้น จะเห็นได้ว่านักวิจัยมักจะเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติและการกำหนดของบุคคล รวมทั้งทัศนคติและความคิดเห็นของบุคคล เช่น ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่ออาชีพอาจารย์มหาวิทยาลัย ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล เป็นต้น

1.2 โครงสร้างของคำถามในการทำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์โดยทั่วไป มีโครงสร้างคำถามอยู่สามประเภท คือ คำถามแบบปลายปิด (closed-ended questions) คำถามปลายเปิด (openended questions) และคำถามตามกรณี (contingency questions) ดังต่อไปนี้

1.2.1 คำถามแบบปลายเปิดจะเป็นคำถามที่มีคำตอบหลายคำตอบให้ผู้ตอบมีโอกาสเลือกคำตอบที่ตรงกับทัศนคติของผู้ตอบมากที่สุด เช่น

ชาวชนบทเคร่งศาสนามากกว่าชาวเมือง

1. เห็นด้วยอย่างยิ่ง   2. เห็นด้วย
3. ไม่แน่ใจ   4. ไม่เห็นด้วย   5. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ในประเทศไทย คนรวยยิ่งรวยมากขึ้น คนจนยิ่งยากจนลง

1. เห็นด้วยอย่างยิ่ง   2. เห็นด้วย
3. ไม่แน่ใจ   4. ไม่เห็นด้วย   5. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

บรรดาคำถามแบบปลายปิด ผู้ตอบทำการตอบได้ง่ายและรวดเร็ว ไม่ต้องเขียนอะไร และการวิเคราะห์ก็ตรงไปตรงมา แต่มีจุดอ่อนที่สำคัญคือ อาจเกิดความลำเอียงในการตอบได้ โดยการที่บังคับให้ผู้ตอบเลือกคำตอบ ซึ่งบางที่ผู้ตอบก็เลือกตอบไปโดยไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง

1.2.2 คำถามแบบปลายเปิด จะไม่มีการกำหนดให้ผู้ตอบเลือกคำตอบ และผู้ถามจะบันทึกคำตอบของผู้ตอบ ตัวอย่างเช่น คำถามที่ว่า “สิ่งอะไรที่ท่านเห็นว่าเป็นปัญหาสำคัญที่สุดที่รัฐบาลไทยควรพยายามแก้ไข” เป็นคำถามแบบปลายเปิดที่ใช้กันบ่อยในแบบสอบถามทางด้านความคิดเห็นของสาธารณชน ข้อดีของคำถามแบบนี้ก็คือการไม่บังคับให้ผู้ตอบเตรียมตอบตามคำตอบที่กำหนดไว้เมื่อผู้ตอบมีความเข้าใจคำถามแล้ว ก็สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ และพูดได้ตามภาษาที่ถนัดและถ้าคำตอบที่ได้ไม่ชัดเจนพอ ผู้ถามก็สามารถสอบถามเหตุผลต่อได้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้สัมภาษณ์หมดข้อข้องใจในคำตอบ และช่วยเสริมสร้างความเป็นเหตุผลต่อได้ด้วย อย่างไรก็ตาม คำถามแบบปลายเปิดก็ยากแก่การตอบและยังยากแก่การวิเคราะห์อีกด้วยในการร่างแบบสอบถาม จะใช้คำถามแบบปลายปิดหรือแบบปลายเปิดอย่างไรจะเหมาะสมกว่ากัน พอล ลาซาร์สเฟลด์ (Paul Lazarsfeld, 2559) ได้ให้แนวการพิจารณาไว้ดังนี้

(1) วัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม คำถามปลายปิดจะเหมาะสมเมื่อวัตถุประสงค์ของนักวิจัยต้องการให้ผู้ตอบแสดงการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อทัศนะบางสิ่งบางอย่างโดยเฉพาะ เช่น ทัศนะการใช้สวนลุมพินีในการเป็นที่ก่อสร้างอุโมงค์รถไฟฟ้าในกรุงเทพฯ เป็นต้น แต่เมื่อต้องการจะเรียนรู้ถึงกระบวนการที่ผู้ตอบบรรลุไปสู่ทัศนะอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะแล้ว คำถามแบบปลายเปิดก็จะเหมาะสมกว่า

(2) ระดับข่าวสารของผู้ตอบในหัวเรื่องที่จะถามคำถามแบบปลายเปิด ให้โอกาสแก่ผู้ถามทำการสอบถามให้ถึงข่าวสารที่ผู้ตอบยังขาดอยู่หรือยังตอบไม่ครอบคลุมชัดเจน ในขณะที่คำถามแบบปลายปิดไม่มีโอกาสนี้

(3) ขอบเขตที่ผู้ตอบจะคิดถึงหัวข้อปัญหา คำถามแบบปลายเปิดเหมาะแก่สถานการณ์ที่ผู้ตอบยังไม่มีความคิดเห็นแน่นอน การใช้คำถามแบบปลายปิดในสถานการณ์เช่นนี้มีความเสี่ยงต่อการได้คำตอบที่ไม่ถูกต้องตามที่ผู้ตอบอยากจะตอบหลังจากที่ได้ทบทวนและประเมินประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมาแล้ว

(4) ความง่าย ที่เนื้อหาของคำตอบจะสื่อกันได้ของผู้ตอบ คำถามแบบปลายปิดต้องการสิ่งจูงใจน้อยสำหรับผู้ตอบ ซึ่งไม่เหมือนกับคำถามปลายเปิดที่ต้องการสิ่งจูงใจมากและผู้ตอบอาจปฏิเสธไม่ตอบเลยก็ได้ คำถามแบบปลายปิดจะมีการตอบสนองจากผู้ตอบมากกว่า

บางครั้งบางคราว อาจมีเหตุผลที่จะถามคำถามเดียวกันทั้งในแบบคำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิด ตัวอย่างเช่น คำตอบจากคำถามปลายเปิด คือ “ใครปกครองประเทศไทย” จะให้

ความคิดที่ชัดเจนของผู้ตอบในเรื่องที่เกี่ยวกับระบบการเมือง และความคิดที่บุคคลจะขึ้นอยู่กับกลุ่มอำนาจใด ถึงแม้ว่าข้อมูลนี้จะมีประโยชน์อย่างยิ่ง แต่ก็ไม่สามารถจะใช้ทำการเปรียบเทียบกลุ่มของผู้ตอบกับกลุ่มอื่นได้ยิ่งไปกว่านั้น ผู้ถามก็ยังไม่แน่ใจว่าผู้ตอบจะตอบครอบคลุมปัจจัยอื่น ๆ เช่น การไม่สามารถแสดงความคิดหรือการจำไม่ได้ของผู้ตอบจะทำให้ผู้ตอบละเลยประเด็นสำคัญบางประการได้ ดังนั้นนักวิจัยอาจถามคำถามซ้ำอีกได้ในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป โดยใช้คำถามแบบปลายปิด

1.2.3 คำถามตามกรณีมีอยู่บ่อย ๆ ที่คำถามบางคำถามเกี่ยวข้องกับผู้ตอบบางคน แต่ไม่เกี่ยวข้องกับผู้ตอบคนอื่น ๆ ตัวอย่าง เช่น “จงให้เหตุผลสำคัญที่สุดที่ทำให้ไม่ทำหนังสือไม่เข้าเรียนในมหาวิทยาลัย” จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า คำถามนี้ใช้สำหรับเด็กนักเรียนชั้นมัธยมที่มีแผนจะเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยและบางทีก็มีความจำเป็นที่จะตั้งคำถามสำหรับผู้ตอบบางรายเท่านั้น และบางคำถามก็อาจเกี่ยวกับสตรีเท่านั้น เป็นต้น

คำถามที่เป็นตามกรณี เป็นคำถามกรณีพิเศษของคำถามแบบปลายปิดที่ใช้สำหรับกลุ่มย่อยของผู้ตอบทั้งหมด ในคำถามสำหรับกลุ่มย่อยนี้จะมีคำถามกรอง (filter question) ตัวอย่างในการสำรวจสี่สำหรับข่าวต่าง ๆ จะมีคำถามกรอง เช่น “ท่านติดตามข่าวในหนังสือพิมพ์เป็นประจำหรือไม่” และคำถามตามกรณีจะเป็น “กรุณาเล่าถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเร็ว ๆ นี้ที่ท่านจำได้” ความเกี่ยวข้องกับคำถามที่สองนี้ต่อผู้ตอบก็ขึ้นอยู่กับกรณีที่ผู้ตอบตอบคำถามกรองซึ่งเฉพาะผู้ตอบว่า “ใช่” ในคำถามกรองเท่านั้นที่จะเห็นว่ามีความเกี่ยวข้องกับคำถามตามกรณีต่อไป ดังนั้นผู้ตอบคำถามกรองก็จะเป็น 1. ใช่ (ตอบคำถามต่อไป) และ 2. ไม่ใช่ (ข้ามไปตอบคำถามที่ 3)

รูปแบบของคำถามกรองและคำถามตามกรณีมีหลายแบบต่างกันไปแบบหนึ่งก็คือ การเขียนบอกให้ผู้ตอบทราบในคำถามกรองดังตัวอย่างที่กล่าวแล้ว หรืออีกแบบหนึ่งก็ทำเป็นลูกศรชี้ให้ผู้ตอบทำการตอบคำถามตามกรณีหรือเลยไปตอบคำถามอื่น ดังตัวอย่างเช่น

“นี่เป็นงานเต็มเวลาชิ้นแรกที่ท่านทำ ตั้งแต่สำเร็จจากมหาวิทยาลัยหรือไม่”

1. ใช่
2. ไม่ใช่

มีอะไรเกิดขึ้นกับงานที่ท่านทำมาก่อน ได้รับการเลื่อนขั้นให้สูงขึ้น (ตอบเพียง 1 ข้อ)

1. บริษัทล้มเลิกไป
2. ถูกปลดจากงาน
3. งานหมด
4. หยุดงานเอง
5. อื่น ๆ

อีกรูปแบบหนึ่งก็เป็นการทำกรอบของคำถามตามกรณีแยกออกจากคำถามอื่น ๆ ที่จะให้ผู้ตอบทุกคนตอบ ดังตัวอย่างที่ถอดมาจากการศึกษา ด้านบรรยากาศทางสังคมของโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง

ถ้าท่านเป็นนักเรียนชั้นมัธยมปลาย และมีแผนที่จะเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยเทอมหน้า โปรดตอบคำถามข้างล่างนี้

137. ท่านสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย หรือไม่

- สอบ
- ไม่สอบ

138. ท่านทราบแน่นอนแล้วหรือว่าท่านจะเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยแห่งใด

- ทราบ
- ไม่ทราบ

139. ถ้า “ทราบ” โรงเรียนนี้เป็นอย่างไรเมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่นๆ ในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1.	2.	3.	4.	ให้วิชาเรียนตามที่ท่านต้องการ
1.	2.	3.	4.	ชื่อเสียงของโรงเรียน

ข้ามไปตอบข้อที่ 151 ในหน้าถัดไป

เมื่อมีกลุ่มย่อยหลายกลุ่มที่จะตอบคำถามตามกรณี แต่ละกลุ่มก็จะใช้ข้อความหลายข้อที่จะให้ผู้ตอบทำการตอบ ซึ่งข้อที่จะให้ตอบนั้นจะเขียนคำถามกรอก ดังต่อไปนี้

ท่านกำลังหางานทำใหม่ใช่หรือไม่

- ใช่   - ไม่ใช่
- ไม่ทราบ   - ไม่เหมาะที่จะตอบ

1.3 รูปแบบของคำถาม รูปแบบหรือฟอร์มของคำถามปิด โดยทั่วไปก็มีคำตอบหลายคำตอบให้ผู้ตอบเลือกทำเครื่องหมายของคำตอบที่เหมาะสม ผู้ตอบจะทำเครื่องหมาย ✓ หรือ ✗ หน้าช่องหรือขีดวงรอบคำตอบ หรือรอบหมายเลขหน้าคำตอบ ได้ดังตัวอย่าง

“ท่านมีสถานภาพสมรสอย่างไร”

โสด	☐	โสด	1. โสด
แต่งงานแล้ว	☐	แต่งงานแล้ว	2. แต่งงานแล้ว
หม้าย	☐	หม้าย	3. หม้าย
หย่า	☐	หย่า	4. หย่า
แยกกันอยู่	☐	แยกกันอยู่	5. แยกกันอยู่

นักวิจัยจะต้องเขียนคำแนะนำของการกรอกแบบสอบถามให้ชัดเจนว่าจะให้ผู้ตอบทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบคำตอบหรือรอบหมายเลขหน้าคำตอบ หรือทำเครื่องหมายในช่อง และในระหว่างรูปแบบทั้งสามแบบนี้การทำเครื่องหมายใน ควรใช้ให้น้อยที่สุด โดยเฉพาะใน

แบบสอบถาม เพราะว่าถ้าหากผู้ตอบทำเครื่องหมายระหว่างช่องก็จะไม่ทราบว่าผู้ตอบต้องการคำตอบคำใดแน่ การทำวงกลมรอบหมายเลขจะเหมาะสมที่สุดจะช่วยให้การลงหมายเลขในคอมพิวเตอร์ง่ายขึ้น

แบบประมาณค่า (rating)

แบบคำถามที่เป็นเครื่องมือวัดแบบประมาณค่า เป็นแบบที่ใช้กันมากที่สุดแบบหนึ่งในการศึกษาวิจัยทางสังคมวิทยา แบบประมาณค่านี้อาจใช้เมื่อต้องการให้ผู้ตอบพิจารณาอันดับของคำตอบ เช่น “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” “ชอบ” หรือ “บ่อยมาก” ดังตัวอย่าง

“ควรจะให้ตำรวจทำการตรวจค้นผู้ขับขี่รถยนต์ที่ใช้ความเร็วเกินกว่ากำหนดทุกราย”

1. เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. เห็นด้วย
3. ไม่เห็นด้วย
4. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. ไม่มีความเห็น

คำตอบของคำถามดังกล่าว บอกเป็นขนาดหรือจำนวนที่สะท้อนให้เห็นถึงความเข้มข้นของการพิจารณาในเรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยเฉพาะ ชุดของคำตอบมีตัวอย่างอีก เช่น

1. เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1. น้อยเกินไป	1. มากกว่า
2. เห็นด้วย	2. พอดี	2. พอ ๆ กัน
3. แล้วแต่	3. มากเกินไป	3. น้อย
4. ไม่เห็นด้วย		
5. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		

คำถามแบบ Matrix

คำถามแบบ matrix เป็นวิธีการรวบรวมคำถามแบบประมาณค่าเป็นชุด ๆ ที่มีคำตอบสนองอย่างเดียวกัน ดังตัวอย่าง

ในข้อความต่าง ๆ ข้างล่างนี้ มีข้อความใดที่ท่าน

(1) เห็นด้วยอย่างยิ่ง	(2) เห็นด้วย	(3) แล้วแต่
(4) ไม่เห็นด้วย	และ (5) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	

ตารางที่ 2.2 คำถามแบบ Matrix

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	แล้วแต่	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย
การลงคะแนนเสียงทำให้ผม มีอำนาจในกิจกรรมของรัฐบาล					
ถ้าผมร้องทุกข์ถึงเจ้าหน้าที่ เขาก็จะแก้ไขสิ่งที่ผิดให้					
บางครั้งผมคิดว่าเจ้าหน้าที่ จะให้ความเอาใจใส่ในสิ่งที่ผมคิด					

1.4 การเรียงข้อความหลังจากที่ได้รูปแบบของคำถามแล้ว ต่อไปก็พิจารณาว่าจะทำการเรียงข้อความในแบบสอบถามอย่างไร โดยทั่วไปมีแบบอย่างการเรียงข้อความอยู่สองแบบที่จะชักจูงใจให้ผู้ตอบร่วมมือในการตอบคำถาม คือ แบบกรวย (funnel) และแบบกรวยกลับ (inverted funnel)

1.4.1 การเรียงคำถามแบบกรวย ในการเรียงคำถามแบบนี้ คำถามถัดไปตามลำดับจะเกี่ยวข้องกับคำถามแรก ๆ ที่ถามมาก่อน และการถามต่อ ๆ ไปก็จะเป็นแนวคำถามที่ตีวงแคบเข้าไปเรื่อย ๆ ตัวอย่างเช่น ถ้าศึกษาว่าผู้ตอบจะมีทัศนคติต่อปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่เกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ที่อ่านอย่างไร ต้องการทราบว่ามีอะไรบ้างที่ผู้ตอบคิดว่าเป็นปัญหา ความสำคัญของแต่ละปัญหาเป็นอย่างไร ผู้ตอบมีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด แหล่งข่าวสารของผู้ตอบคืออะไร และหนังสือพิมพ์บางฉบับจะมีอิทธิพลต่อความคิดของผู้ตอบเกี่ยวกับปัญหาหรือไม่ บรรดาคำถามต่าง ๆ เหล่านี้จะเรียงแบบกรวย คือ (1) อะไรคือสิ่งที่ท่านคิดว่าเป็นปัญหาสำคัญที่สุดของประเทศชาติ (2) ในบรรดาปัญหาต่าง ๆ ที่ท่านกล่าวถึงนั้น ท่านคิดว่าปัญหาใดมีความสำคัญมากที่สุด (3) ท่านได้รับข่าวสารส่วนมากที่เกี่ยวกับปัญหานี้จากแหล่งใด (4) ท่านอ่านหนังสือพิมพ์ Bangkok Post หรือไม่

เมื่อวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการสำรวจเพื่อจะได้ข่าวสารรายละเอียดและเมื่อผู้ตอบได้รับการชักจูงใจให้ตอบรายละเอียดของข่าวสารแล้ว การเรียงคำถามแบบกรวยจะช่วยให้ผู้ตอบสามารถระลึกถึงความจำ หรือรายละเอียดที่ผ่านมาได้เป็นอย่างดี ยิ่งไปกว่านั้น โดยการถามคำถามที่กว้าง ๆ ก่อน ผู้สัมภาษณ์ก็สามารถหลีกเลี่ยงการวางเค้าโครงหรือกรอบการตอบให้แก่ผู้ตอบ เมื่อวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อจะค้นหา

1.4.2 การเรียงคำถามแบบกรวยกลับ การเรียงแบบกรวยกลับ เป็นการใช้คำถามแคบ ๆ ก่อน แล้วตามด้วยคำถามกว้าง เมื่อหัวข้อการสำรวจมิได้ตั้งใจให้ผู้ตอบทำการตอบ จะด้วยเหตุที่ว่าหัวข้อเรื่องไม่มีความสำคัญสำหรับเขาหรือเพราะว่าไม่มีประสบการณ์เพียงพอที่จะให้ระลึกถึงความจำที่ผ่านมาได้ ผู้สัมภาษณ์จะเริ่มต้นการถามด้วยคำถามแคบ ๆ ที่ง่ายต่อการตอบก่อน และเก็บคำถามที่กว้างและยากแก่การตอบไว้ทีหลัง และถ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปเป็นข้อสรุปถึงสถานการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดโดยเฉพาะ เมื่อผู้ถามไม่คุ้นเคยกับความจริง ในขณะที่ผู้ตอบมีความคุ้นเคยก็ควรใช้คำถามแคบ ๆ ก่อน

ในตัวอย่างข้างล่างนี้ นักวิจัยพยายามหาความคิดหรือการพิจารณาของผู้ตอบเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ เพื่อจะช่วยให้ผู้ตอบไม่มีความคิดอย่างลำเอียงก็ควรจะใช้คำถามเฉพาะก่อน แล้วตามด้วยคำถามทั่วไปทีหลัง

1. มีผู้เสียชีวิตในเพลิงไหม้โรงแรมจำนวนเท่าใด
2. ท่านคิดว่าผู้บาดเจ็บสาหัสจำนวนเท่าใดที่ต้องไปรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาล
3. ใช้เวลานานเท่าใดก่อนที่ผู้ได้รับบาดเจ็บส่วนมากจะไปถึงโรงพยาบาล
4. ท่านเห็นเจ้าหน้าที่คนไหนคนใดในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้บาดเจ็บด้วยการให้เครื่องช่วยหายใจหรือการห้ามเลือดหรือไม่ และใครเป็นคนให้
5. โดยทั่วไปท่านคิดว่าการปฐมพยาบาลและการปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบภัยกระทำได้ดีเพียงใด

การเรียงลำดับข้อคำถามยังมีผลต่อความร่วมมือในการตอบของผู้ตอบแบบสอบถาม และยังมีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นในการตอบสนองอีกด้วย ตัวอย่างเช่น มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าตำแหน่งของข้อความในรายการมีผลต่อการเลือกตอบข้อความนั้นอย่างเด่นชัด โดยที่ข้อความใดขึ้นก่อนก็จะได้รับการเลือกตอบก่อน และยังเห็นได้ต่อไปว่า เมื่อผู้ตอบจะต้องให้ค่าเป็นตัวเลขของข้อความตามความเข้มข้นของความสำคัญ ข้อความแรก ๆ จะได้รับการตอบมากกว่าข้อความถัดไป

ในตัวอย่างคำถามข้างล่างนี้ผู้ตอบจะให้ลำดับที่หนึ่งต่อข้อความแรกมากกว่าคำถามสุดท้ายด้วยเหตุผลง่าย ๆ คือ เป็นข้อความแรก

“ในบรรดาข้อความที่ปรากฏข้างล่างนี้ข้อความใดที่ท่านคิดว่ามีความสำคัญและเป็นที่ยอมรับแก่เพื่อน ๆ ในโรงเรียน” (ให้ลำดับจาก 1 ถึง 6)

- มาจากครอบครัวที่ถูกต้อง
- ผู้นำกิจกรรม
- มีรถยนต์ยี่ห้อดี
- เรียนดีได้เกียรตินิยม

- เป็นดาราภิพา

- อยู่ในกลุ่มแนวหน้า

ปัญหาดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์หรือสภาพการณ์ที่มี ข้อความที่คิดนึกเอาในใจเอง เช่น ทศนคติ ซึ่งในสภาพการณ์เช่นนี้ ข้อความที่เห็นได้ก่อนมี แนวโน้มที่จะได้รับการเลือกตอบก่อนข้อความถัด ๆ ไป ปัญหานี้แก้ได้ด้วยการให้ผู้ตอบมีความคุ้นเคยกับรายการของข้อความก่อนทำการประเมินหรือว่า จัดเรียงข้อความแบบสุ่ม เพื่อจัด ความลำเอียงในการเลือกตอบ

คำถามที่เห็นก่อนในแบบสอบถามควรให้ผู้ตอบมีความรู้สึกง่าย ๆ และในการสัมภาษณ์ ด้วยแบบสัมภาษณ์ คำถามแรก ๆ ก็ควรช่วยสร้างสัมพันธไมตรี (rapport) ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ ถูกสัมภาษณ์ ดังนั้น คำถามเปิดนำ หรือคำถามเริ่มต้นจึงควรเป็นคำถามที่ง่ายแก่การตอบเป็นที่ น่าสนใจแก่ผู้ตอบ และไม่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก ตัวอย่างเช่น คำถามเกี่ยวกับนิสัยการดื่มสุรา หรือ กิจกรรมทางเพศของผู้ตอบ ถ้าเป็นคำถามแรกเริ่มก็จะทำให้ผู้ตอบปฏิเสธการตอบคำถามได้ หรือว่า คำถามแบบปลายเปิดควรใช้ทีหลัง เพราะว่าคำถามแบบนี้ใช้เวลาและความคิดมากกว่าคำถามแบบ ปลายปิด ดังนั้นจึงอาจลดแรงจูงใจในการร่วมมือตอบคำถามจากผู้ตอบได้

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540) ได้กล่าวถึงการออกแบบแบบสอบถามว่า วิธีการถามคำถาม รวมทั้งท่าทางต่าง ๆ ที่แสดงออกของผู้ถามหรือผู้สัมภาษณ์ สามารถส่งผลถึงจำนวนผู้ตอบ แบบสอบถามได้ ซึ่งนอกจากปัจจัยดังกล่าวแล้ว ตัวแบบสอบถามเองก็มีผลต่อจำนวนผู้ตอบด้วย เช่นกัน การสร้างแบบสอบถามที่ดีต้องอาศัยเวลาและความพยายามในการพัฒนามากพอสมควร และในส่วนต่อไปนี้เป็นข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ต่อการสร้างแบบสอบถาม

บทนำ (Introduction)

บทนำที่มีการชักจูงใจสามารถส่งผลต่อจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามได้ ลักษณะบทนำ ในแบบสอบถามที่ดี ควรมีลักษณะสั้น ไม่ยืดเยื้อ ใช้คำที่ตรงไปตรงมา ไม่ข่มขู่ เป็นกลาง และสุภาพในแบบสอบถาม ไม่จำเป็นต้องมีการอธิบายจุดประสงค์หรือคุณค่าของการ สืบสวน หรือไม่จำเป็นต้องบอกว่าแบบสอบถามฉบับนั้นใช้ระยะเวลาเท่าไรในการตอบ แต่ถ้าเป็น การตอบคำถามทางโทรศัพท์ ผู้ถามควรบอกกับผู้ตอบว่าการถามจะใช้เวลาเพียงไม่กี่นาทีเพื่อเป็น การเชิญชวนและให้ผู้ตอบมีกำลังใจในการตอบ

คำอธิบาย

คำอธิบายทุกอย่าง จำเป็นจะต้องชัดเจนและแตกต่างกันไปตามลักษณะของ แบบสอบถาม ตัวอย่างเช่นแบบสอบถามทางไปรษณีย์จะต้องมีคำอธิบายชัดเจนมากที่สุด เนื่องจาก ผู้ตอบแบบสอบถามจะไม่มีโอกาสได้ถามในสิ่งที่ตนเองสงสัยได้เลย และความสงสัยนี้อาจส่งผลให้

ผู้ตอบไม่สามารถตอบคำถามหรือตอบแบบไม่เข้าใจคำถาม จึงทำให้ได้คำตอบที่ไม่ตรงกับจุดประสงค์

การเรียงลำดับคำถาม

การเรียงลำดับคำถามในแบบสอบถาม ควรจะเป็นคำถามง่าย ๆ ในช่วงแรก เนื่องจากการใช้คำถามง่ายในช่วงแรกเป็นการเตรียมความพร้อมของผู้ตอบแบบสอบถามให้คิดในเรื่องที่ต้องการจะถาม คำถามในส่วนแรกที่ใช้ถามมักจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ เช่น เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ส่วนคำถามที่มีลักษณะไวต่อความรู้สึกหรือคำถามที่ยากควรจะเก็บไว้ถามในตอนท้ายของแบบสอบถาม ทั้งนี้เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้สร้างหรือสะสมสิ่งที่เกี่ยวข้องกับคำถามมาระยะหนึ่งก่อน และข้อดีอีกประการหนึ่งของการจัดคำถามง่ายไว้ในส่วนแรกก็คือ ถ้าเกิดกรณีผู้ตอบไม่ยอมตอบคำถามและเกิดการยกเลิกกะทันหัน เมื่อเจอคำถามยากก็จะทำให้เรายังได้คำตอบจากส่วนอื่น ๆ ก่อนหน้านั้นบ้าง

การจัดรูปแบบแบบสอบถาม (Layout)

การจัดรูปแบบของแบบสอบถาม ถือเป็นสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งในการวิจัยเชิงสำรวจ ปัญหาเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เกิดขึ้นในการผลิตแบบสอบถาม เช่น ปัญหาในการพิมพ์ ปัญหาในการถ่ายเอกสาร ก็สามารถทำให้เกิดปัญหาใหญ่ในการตอบคำถามได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแบบสอบถามทางไปรษณีย์ที่ผู้อ่านไม่มีโอกาสได้ถามคำถามเกี่ยวกับข้อสงสัยต่าง ๆ และรูปแบบที่สับสนก็อาจก่อให้เกิดปัญหาในการตอบได้

นอกจากนั้น คำถามควรจะมีลักษณะการตอบที่เป็นรูปแบบเดียวกันตลอดทั้งแบบสอบถาม แบบสอบถามที่มีการเปลี่ยนรูปแบบการตอบหลาย ๆ รูปแบบ เช่น ช่วงแรกให้เป็นตัวเลือกและช่วงที่สองให้เป็นให้เติมคำ ลักษณะเช่นนี้อาจจะก่อให้เกิดความสับสนและความรำคาญได้ หรือถ้าเป็นคำถามที่ให้ตอบ ผู้วิจัยควรจะเว้นที่ว่างให้มากพอที่ผู้ตอบจะเขียนคำตอบให้หมดด้วย

ความยาวของแบบสอบถาม (Questionnaire Length)

ความยาวของแบบสอบถาม มีผลเกี่ยวเนื่องกับการตอบคำถามและจำนวนการส่งกลับของแบบสอบถาม ทั้งนี้เนื่องจากความยาวของแบบสอบถามสามารถก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย ความเหน็ดเหนื่อย ซึ่งส่งผลให้เกิดการตอบกลับในระดับต่ำ โดยแบบสอบถามที่สั้นกว่าจะทำให้ได้ระดับการตอบกลับจำนวนที่สูงกว่า แต่อย่างไรก็ตาม ก็ไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอนว่าแบบสอบถามแต่ละชุด ควรจะมีความยาวเท่าไร แต่ความยาวของแบบสอบถามนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย การสร้างแบบสอบถามต้องครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนั้น ถ้าวัตถุประสงค์มีหลายข้อก็จะทำให้แบบสอบถามมีความยาวเพิ่มขึ้น

2. ชนิดของปัญหาหรือคำถามที่ต้องการจะทำการศึกษา ถ้าเป็นปัญหาที่มีลักษณะเป็นนามธรรมหรือไวต่อความรู้สึกของผู้ตอบ ซึ่งผู้วิจัยอาจจะต้องใช้คำถามที่ตรงไปตรงมาเพื่อให้ได้คำตอบที่ต้องการ จึงทำให้จำนวนของคำถามมากขึ้นไปด้วย

3. อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยอาจจะต้องลดจำนวนข้อคำถามลง ถ้าต้องถามคำถามเด็กเนื่องจากเด็กนั้นมีสมาธิสั้น

4. ชนิดและความซับซ้อนของคำถามในแบบสอบถาม ถ้าแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิดโดยให้ผู้ตอบเลือกตอบก็อาจจะทำให้ตัวแบบสอบถามมีความยาวมากขึ้นจนกว่าจะครอบคลุมทุกวัตถุประสงค์

5. สถานที่ ๆ จะต้องไปทำการสำรวจ ถ้าเป็นการถามในห้างสรรพสินค้าก็ไม่ควรจะมีคำถามเป็นจำนวนมากเนื่องจากผู้ตอบจะมีเวลาตอบไม่มากนัก

6. งบประมาณ กล่าวคือถ้ามีงบประมาณจำกัด ผู้วิจัยอาจจะทำให้แบบสอบถามมีจำนวนน้อยลง เพื่อประหยัดต้นทุนในการผลิตแต่ก็ต้องครอบคลุมวัตถุประสงค์ด้วย

7. เวลา ถ้ามีน้อยก็ทำให้ต้องลดจำนวนข้อของคำถามลง

8. ลักษณะของผู้สัมภาษณ์ ถ้าเป็นผู้สัมภาษณ์เป็นมืออาชีพหรือผู้ที่มีประสบการณ์มากก็อาจจะใช้คำถามน้อยกว่าแต่ได้ใจความกว่าผู้ที่ไม่มีประสบการณ์

นอกจากนี้ ความยาวของแบบสอบถามยังขึ้นอยู่กับบททดลองใช้แบบสอบถามและค่าความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในขณะทดลองใช้แบบสอบถามด้วย แต่อย่างไรก็ตามได้มีผู้ทำการศึกษาและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความยาวของแบบสอบถามและให้คำแนะนำไว้ว่า แบบสอบถามอาจจะมีเวลาดำหนดไว้ดังนี้คือ (Wimmer & Dominick, 1997, p.150)

ชนิดของการสำรวจ	เวลาสูงสุดที่ใช้ในการตอบ (ไม่เกิน)
แบบสอบถามทางไปรษณีย์	60 นาที
แบบสอบถามที่มีผู้วิจัยคอยตอบคำถาม	60 นาที
แบบสอบถามแบบการสัมภาษณ์ตัวต่อตัว	60 นาที
แบบสอบถาม (สัมภาษณ์) ทางโทรศัพท์	20 นาที
การสัมภาษณ์ในศูนย์การค้า	10 นาที

การทดลองก่อนใช้จริง (Pre-Testing)

การทดสอบแบบสอบถามก่อนนำไปใช้จริง จะทำให้นักวิจัยทราบว่าแบบสอบถามที่ตนเองสร้างขึ้นมานั้นเหมาะสมหรือไม่ การทดสอบก่อนการใช้จริงผู้วิจัยสามารถกระทำได้โดยทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเล็กเพื่อเป็นการตัดสินใจว่าคำถามคำถามถูกทางหรือไม่ และการ

ทดลองในลักษณะนี้ยังเป็นการช่วยขัดเกลาคำถามต่าง ๆ ที่ยังไม่ชัดเจนด้วย ซึ่งการทดสอบก่อนนำไปใช้จริงนั้นมีอยู่ด้วยกันหลายวิธีการ คือ

1. ผู้วิจัยสามารถใช้ Focus Group ในการทดสอบแบบสอบถาม ด้วยการนำแบบสอบถามไปให้คนกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 5 – 10 คนตอบคำถาม เมื่อตอบคำถามแล้วผู้วิจัยเปิดโอกาสให้แต่ละคนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคำถามแต่ละข้อ ซึ่งวิธีนี้จะเสียค่าใช้จ่ายและเวลามาก แต่ให้ประโยชน์สูง

2. สำหรับการทำการทดสอบก่อนใช้แบบสอบถามทางโทรศัพท์ ผู้วิจัยสามารถระทำการทดสอบได้โดยสุ่มโทรศัพท์หาคนประมาณ 10 – 20 คนเพื่อตอบแบบสอบถาม การทดสอบแบบนี้จะเห็นข้อผิดพลาดได้รวดเร็วกับคำถามในสถานการณ์ที่คล้ายกับสถานการณ์จริง โดยผู้วิจัยจะต้องจดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยทันทีทันใด

การทดสอบก่อนนำไปใช้จริง ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดก็ตามผู้วิจัยจะต้องมีการพูดคุยกับผู้ตอบหลังจากตอบแบบสอบถามเสร็จ โดยผู้วิจัยอาจจะถามว่าผู้ตอบเข้าใจคำถามหรือไม่ หรือคำถามยาก-ง่ายเกินไปหรือไม่ ซึ่งคำตอบเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการปรับปรุงแบบสอบถามที่จะนำไปใช้จริงในบทต่อไปจะเป็นการอธิบายเกี่ยวกับเอกสารงานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการเขียนอ้างอิงในรายงานการวิจัย

2.5.5 การให้ความหมายของข้อความในแบบสอบถาม

บุญชม ศรีสะอาด (2549) กล่าวถึงการให้ความหมายของข้อความว่าจะมีการตีความหมาย 2 อย่างด้วยกัน คือ ความหมายเชิงบวกและความหมายเชิงลบซึ่งความหมายเชิงบวกคะแนนก็จะมีการให้ดังนี้

คำถามเชิงบวก ตัวอย่างเช่น

0. เพื่อนในห้องเรียนชอบดูรายการข่าว

มาก	กำหนดให้มีค่าคะแนน	3
ปานกลาง	กำหนดให้มีค่าคะแนน	2
น้อย	กำหนดให้มีค่าคะแนน	1

ตัวอย่างดังกล่าวเป็นคำถามเชิงบวก การให้คะแนนได้ให้คะแนนมาก คือ 3 ปานกลาง 2 และน้อย คือ 1

0. เพื่อนในห้องไม่ชอบดูรายการข่าว

มาก	กำหนดให้มีค่าคะแนน	1
ปานกลาง	กำหนดให้มีค่าคะแนน	2
น้อย	กำหนดให้มีค่าคะแนน	3

ตัวอย่างนั้นเป็นคำถามเชิงลบการให้คะแนน ได้ให้คะแนนมากที่สุดคือ 1 ปานกลาง 2 และน้อยคือ 3 คำถามบางคำถามอาจเป็นคำถามเชิงลบในอีกเรื่องหนึ่ง แต่เป็นคำถามเชิงบวกในอีกเรื่องหนึ่ง การกำหนดว่าคำถามใดเป็นคำถามเชิงบวกหรือลบจะต้องดูจากวัตถุประสงค์ของเรื่องที่ศึกษา

การกำหนดช่วงคะแนน

การกำหนดช่วงคะแนนเพื่อจัดระดับค่าเฉลี่ยออกเป็นช่วงสามารถแบ่งได้โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำที่สุด (พิสัย)}}{\text{จำนวนกลุ่ม}}$$

$$\frac{6 - 1}{3} = 1.66$$

ดังนั้นช่วงคะแนนของความต่างระดับขั้นคือ 1.66

คะแนนในเชิงบวกแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนระหว่าง 1.00 – 2.66 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ สูง

คะแนนระหว่าง 2.67 - 4.33 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง

คะแนนระหว่าง 4.34 - 6.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ต่ำ

คะแนนในเชิงลบแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนระหว่าง 1.00 – 2.66 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ต่ำ

คะแนนระหว่าง 2.67 - 4.33 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนระหว่าง 4.34 - 6.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ สูง

การคิดค่าคะแนนทางสถิติ ในกรณีแบบสอบถามมีข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มักใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เป็นตัวสถิติเพื่อวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 0 แสดงค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะโดยทั่วไปของการจัดรายการวิทยุแบบ Online

ตารางที่ 2.3 การคิดค่าคะแนนทางสถิติ

ลำดับที่	ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปรผล (ระดับ)
1.	การจัดรายการวิทยุแบบ Online มีการลงทุนสูง	2.64	1.79	ต่ำ
2.	การจัดรายการวิทยุแบบ Online เป็นการสร้างมาตรฐานทางวิทยุกระจายเสียง	2.40	1.65	ต่ำ
3.	การจัดรายการวิทยุแบบ Online เป็นการเพิ่มโอกาสทางการบันเทิง	2.78	1.88	ปานกลาง
4.	กฎหมายลิขสิทธิ์ยังไม่เอื้อต่อการจัดรายการวิทยุแบบ Online	5.44	1.72	สูง

2.5.6 ข้อเด่นและข้อด้อยของการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

การใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีข้อเด่นและข้อด้อยที่ต้องพิจารณาประกอบในการเลือกใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ข้อเด่นของการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมีดังนี้ คือ

1. ถ้าตัวอย่างมีขนาดใหญ่ วิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจะเป็นวิธีการที่สะดวกและประหยัดกว่าวิธีอื่น

2. ผู้ตอบมีเวลาตอบมากกว่าวิธีการอื่น

3. ไม่จำเป็นต้องฝึกอบรมพนักงานเก็บข้อมูลมากเหมือนกับวิธีการสัมภาษณ์หรือวิธีการสังเกต

4. ไม่เกิดความลำเอียงอันเนื่องมาจากการสัมภาษณ์หรือการสังเกตเพราะผู้ตอบเป็นผู้ตอบข้อมูลเอง

5. สามารถส่งแบบสอบถามให้ผู้ตอบทางไปรษณีย์ได้

6. ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเก็บข้อมูล

ข้อด้อยของการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมีดังนี้ คือ

1. ในกรณีที่ส่งแบบสอบถามให้ผู้ตอบทางไปรษณีย์มักจะได้แบบสอบถามกลับคืนมาน้อยและต้องเสียเวลาในการติดตาม อาจทำให้ระยะเวลาการเก็บข้อมูลล่าช้ากว่าที่กำหนดไว้

2. การเก็บข้อมูลโดยวิธีการใช้แบบสอบถามจะใช้ได้เฉพาะกับกลุ่มประชากรเป้าหมายที่อ่านและเขียนหนังสือได้เท่านั้น

3. จะได้ข้อมูลจำกัดเฉพาะที่จำเป็นจริง ๆ เท่านั้น เพราะการเก็บข้อมูลโดยวิธีการใช้แบบสอบถามจะต้องมีคำถามจำนวนน้อยข้อที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

4. การส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์หน่วยตัวอย่างอาจไม่ได้เป็นผู้ตอบแบบสอบถามเองก็ได้ ทำให้คำตอบที่ได้มีความคลาดเคลื่อนไม่ตรงกับความจริง

5. ถ้าผู้ตอบไม่เข้าใจคำถามหรือเข้าใจคำถามผิด หรือไม่ตอบคำถามบางข้อ หรือไม่ไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนที่จะตอบคำถาม ก็จะทำให้ข้อมูลมีความคลาดเคลื่อนได้ โดยที่ผู้วิจัยไม่สามารถย้อนกลับไปสอบถามหน่วยตัวอย่างนั้นได้อีก

6. ผู้ที่ตอบแบบสอบถามกลับคืนมาทางไปรษณีย์ อาจเป็นกลุ่มที่มีลักษณะแตกต่างจากกลุ่มผู้ที่ไม่ตอบแบบสอบถามกลับคืนมา ดังนั้นข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์จะมีความลำเอียงอันเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างได้

การใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีทั้งข้อเด่นข้อด้อย ดังนั้นการเลือกใช้จึงขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ระยะเวลาและงบประมาณที่ใช้ในการทำวิจัย ประชากรเป้าหมาย ลักษณะข้อมูลที่ต้องการ และอื่น ๆ ซึ่งผู้วิจัยจะต้องนำมาพิจารณาประกอบกัน เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีคุณภาพและนำข้อมูลที่นำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลและสามารถตอบปัญหาการวิจัยได้อย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ

2.6 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

การ์เรตต์ (Garrett, อ้างถึงใน ศศิธร สุริยา, 2551, น. 33-34) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเป็นวิธีการทางสถิติที่พยายามอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามโดยอาศัยความแปรปรวนของตัวแปรอิสระ เป็นการประมาณค่าผลของตัวแปรอิสระตั้งแต่สองตัวขึ้นไปที่มีผลกระทบต่อตัวแปรตามซึ่งมีตัวเดียว ทำให้สามารถทำนายโดยการเขียนออกมาในรูปของสมการพยากรณ์ได้ นอกจากนั้นยังสามารถบอกความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์และค้นหาตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดให้เราด้วย การสร้างสมการพยากรณ์สามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้ 2 รูปแบบ คือ

1. สมการพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน Z - Score ซึ่งมีสมการดังนี้

$$Z_y = \beta_1 Z_1 + \beta_2 Z_2 + \beta_3 Z_3 + \dots + \beta_n Z_n$$

เมื่อ Z_y คือ คะแนนมาตรฐาน Z - Score ของตัวแปรตามที่ได้จากการพยากรณ์

$\beta_1 + \beta_2 + \beta_3 + \dots + \beta_n$ คือ ค่า Delta - Weight ของตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึง n

$Z_1 + Z_2 + Z_3 + \dots + Z_n$ คือ ค่า Z-Score ของตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึง n

2. สมการพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ ซึ่งมีสมการทั่วไป ดังนี้

$$Y' = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + \dots + b_nx_n$$

เมื่อ Y' คือ คะแนนของตัวแปรตามที่ได้จากการพยากรณ์

a คือ ค่าคงที่

$b_1, b_2, b_3, \dots, b_n$ คือ ค่า Score-Weight ของตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึง n

$x_1, x_2, x_3, \dots, x_n$ คือ คะแนนของตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึง n

คุณสมบัติของสมการถดถอยพหุคูณแบบเส้นตรง

1. ค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ (X) และค่าเฉลี่ยของตัวแปรตาม (Y) จะอยู่บนเส้นถดถอย
2. ผลรวมของผลต่าง (Deviation) ระหว่างจุดที่สังเกตได้กับค่าเฉลี่ยของประชากร มีค่าเป็นศูนย์
3. ผลรวมของกำลังสองของผลต่างระหว่างจุดที่สังเกตได้กับค่าเฉลี่ยมีค่าต่ำสุด
4. $\sum Y_i = \sum Y'$

วิธีการคัดเลือกตัวแปร

วิธีการคัดเลือกตัวแปรเข้าสมการเพื่อให้สมการทำนายตัวแปรเกณฑ์ได้สูงสุดมีวิธีการคัดเลือกตัวแปรดังนี้

1. วิธีการเลือกตัวแปรโดยนำตัวแปรเข้าทั้งหมด (Enter Regression) เป็นเทคนิคที่ผู้วิจัยจะต้องทำการทดสอบสมมติฐานเพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม โดยใช้ F-test จากตาราง ANOVA และ t-test โดยผู้วิจัยจะต้องสรุปผลการทดสอบเองว่าควรจะมีตัวแปรอิสระใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม โดยใช้ผลการทดสอบ F-test และ t-test ตามลำดับ

2. วิธีการเลือกแบบ Forward Selection วิธีการนี้จะเป็นการเลือกตัวแปรทำนายที่มีสหสัมพันธ์กับตัวแปรตามสูงที่สุดเข้าสมการก่อน ส่วนตัวแปรที่เหลือจะมีการคำนวณหาสหสัมพันธ์แบบแยกส่วน (Partial Correlation) โดยเป็นความสัมพันธ์เฉพาะตัวแปรที่เหลือตัวนั้นกับตัวแปรตาม โดยขจัดอิทธิพลตัวแปรอื่น ๆ ออก ถ้าตัวแปรใดมีความสัมพันธ์กันสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็จะนำเข้าสมการต่อไป จะทำแบบนี้จนกระทั่งสหสัมพันธ์แบบแยกส่วนระหว่างตัวแปรอิสระที่ไม่ได้นำเข้าสมการแต่ละตัวกับตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติก็จะหยุดการคัดเลือกและได้สมการที่มีสัมประสิทธิ์การทำนายสูงสุด

3. วิธีการเลือกแบบ Backward Selection วิธีการนี้เป็นกรนำตัวแปรทำนายทั้งหมดเข้าสมการ จากนั้นก็ค่อย ๆ ขจัดตัวแปรทำนายออกทีละตัว โดยจะหาสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนายที่อยู่ในสมการแต่ละตัวกับตัวแปรตาม เมื่อขจัดตัวแปรทำนายอื่น ๆ ออกแล้ว หากทดสอบค่า

สหสัมพันธ์แล้วพบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติก็จะขจัดออกจากสมการ แล้วดำเนินการทดสอบตัวแปรที่เหลืออยู่ในสมการต่อไป จนกระทั่งสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนายแต่ละตัวกับตัวแปรตามเมื่อขจัดตัวแปรอิสระอื่น ๆ ออกแล้วพบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติก็จะหยุดการคัดเลือก และได้สมการการทดสอบที่มีสัมประสิทธิ์การทำนายสูงสุด

4. การคัดเลือกแบบ Stepwise Selection การคัดเลือกแบบนี้เป็นการผสมผสานระหว่างวิธีการคัดเลือกตัวแปรทำนายทั้งสองวิธีที่กล่าวมาแล้วเข้าด้วยกันในขั้นแรกจะเลือกตัวแปรทำนายที่มีสหสัมพันธ์กับตัวแปรตามสูงที่สุดเข้าสมการก่อนจากนั้นก็ทดสอบตัวแปรที่ไม่ได้อยู่ในสมการว่าจะตัวทำนายตัวใดบ้างมีสิทธิ์เข้ามาอยู่ในสมการด้วย วิธีการคัดเลือกแบบ Forward Selection และขณะเดียวกันก็จะทดสอบตัวแปรที่อยู่ในสมการด้วยว่าตัวแปรทำนายที่อยู่ในสมการตัวใดมีโอกาสที่จะถูกขจัดออกจากสมการด้วยวิธีการคัดเลือกแบบ Backward Selection โดยจะกระทำการคัดเลือกผสมทั้งสองวิธีนี้ทุกขั้นตอนจนกระทั่งไม่มีตัวแปรใดที่ถูกคัดออกจากสมการ และไม่มีตัวแปรใดที่จะถูกนำเข้ามาในสมการ กระบวนการก็จะยุติและได้สมการถดถอยที่มีประสิทธิภาพการทำนายสูงสุด

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รุ่งฤดี กล้าหาญ (2554) ได้วิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนิสิตพยาบาลชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยด้านความมีวินัยในตนเอง และคุณภาพการสอนของอาจารย์นิเทศก์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$, $SD = 0.09$; $\bar{x} = 4.12$, $SD = 0.08$) ตามลำดับ ส่วนด้านความรู้พื้นฐานเดิม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ภาวะสุขภาพ เจตคติต่อวิชาชีพ สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง การเอาใจใส่ในการเรียนของผู้ปกครอง การจัดการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ด้านความมีวินัยในตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน และความรู้พื้นฐานเดิม มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาภาคปฏิบัติ ($r = 0.26, 0.25$ และ 0.23 , $p < 0.05$) ตามลำดับ โดยตัวแปรด้านความมีวินัย และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนสามารถร่วมทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนิสิตพยาบาลชั้นปีที่ 3 ได้ร้อยละ 14.1 ($P < .01$)

เสกสรรค์ ทองดีบ และน้ำเงิน จันทร์มณี (2557) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนิสิตสาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยด้านเจตคติต่อการเรียนของนิสิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นิสิตชอบเรียนในสาขาวิชานี้ในระดับมาก 2) ปัจจัยด้านแรงจูงใจต่อการเรียนของนิสิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นิสิตคิดว่าการเรียน

สาขาวิชานี้ทำให้มีอนาคตที่ดีได้ในระดับมาก และนิสิตสามารถเรียนหรือทำงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ด้วยตนเองในระดับมาก 3) ปัจจัยด้านการปรับตัวต่อการเรียนของนิสิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นิสิตเข้าเรียนทุกครั้งในรายวิชาต่าง ๆ ในระดับมาก 4) ปัจจัยด้านพฤติกรรมการเรียนของนิสิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นิสิตส่งงานที่ได้รับมอบหมายครบตามระยะเวลาที่กำหนดในระดับมาก 5) ปัจจัยด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อาจารย์ได้เตรียมการสอนล่วงหน้าในระดับมาก 6) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมต่อการเรียนของนิสิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เป็นต้น มีเพียงพอและสภาพพร้อมต่อการใช้งาน ในระดับมาก

ธวัชชัย ศุกดิษฐ์ (2554, น.108) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาในระดับปริญญาโทของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ปีการศึกษา 2554 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในระดับปริญญาโท โดยจำแนกตามคณะ/สถาบัน สรุปได้ดังนี้ 1) คณะรัฐประศาสนศาสตร์ ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ การได้รับทุนการศึกษาในระดับปริญญาโท แผนการศึกษาในระดับปริญญาโท และระยะเวลาที่ศึกษาในระดับปริญญาโท 2) คณะบริหารธุรกิจ ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ ระยะเวลาที่ศึกษาในระดับปริญญาโท 3) คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ เพศ การได้รับทุนการศึกษาในระดับปริญญาโท แผนการศึกษาในระดับปริญญาโท และระยะเวลาที่ศึกษาในระดับปริญญาโท 4) คณะสถิติประยุกต์ ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ อายุ การได้รับทุนการศึกษาในระดับปริญญาโท แผนการศึกษาในระดับปริญญาโท ระยะเวลาที่ศึกษาในระดับปริญญาโท กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับปริญญาตรี และการได้รับเกียรติคุณในระดับปริญญาตรี 5) คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ การได้รับทุนการศึกษาในระดับปริญญาโท แผนการศึกษาในระดับปริญญาโท และระยะเวลาที่ศึกษาในระดับปริญญาโท 6) คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ การได้รับทุนการศึกษาในระดับปริญญาโท 7) คณะภาษาและการสื่อสาร ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ ระยะเวลาที่ศึกษาในระดับปริญญาโท 8) ระดับสถาบัน ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ คณะที่ศึกษาในระดับปริญญาโท ที่ตั้งสถานศึกษาในระดับปริญญาโท การได้รับทุนการศึกษาในระดับปริญญาโท แผนการศึกษาในระดับปริญญาโท ระยะเวลาที่ศึกษาในระดับปริญญาโท กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับปริญญาโท และการได้รับเกียรติคุณในระดับปริญญาตรี

การตี อนันต์นาวิ (2556) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของ นักศึกษาเงินมหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบว่าผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของ นักศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.96$) เมื่อจำแนกตามระดับปริญญา นักศึกษาเงินระดับปริญญาตรีโดยรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.84$) นักศึกษาเงินระดับปริญญา โดยรวมอยู่ระดับดี ($\bar{x} = 3.84$) นักศึกษาระดับปริญญาเอกโดยรวมอยู่ระดับดีมาก ($\bar{x} = 3.94$) 2) ปัจจัยด้านผู้เรียน ด้านครอบครัว ด้านสถานศึกษา ด้านเพื่อนและสังคม มีตัวแปร ทั้งหมด 15 ตัวร่วมกันมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาเงินมหาวิทยาลัยบูรพาได้ ร้อยละ 22 3) ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาเงินมหาวิทยาลัยบูรพา ($\hat{Y}$) มี 3 ตัวแปร ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_5) การทำงานระหว่างเรียน (X_7) แรงจูงใจและแรงกดดันทางสังคม (X_{22}) โดยมีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 16.20 มีสมการ พยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบดังนี้
$$= 2.867 + .397 (X_5) + .208 (X_7) - .402(X_{22})$$

ศศิเพ็ญ พวงสายใจ (2554 : 54) ได้วิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทาง การศึกษาของนักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มแรกนักศึกษาที่ได้เกรดเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง ดี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ จังหวัดเชียงใหม่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,860 บาท มีระดับรายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อเดือน 19,955 บาทและส่วนใหญ่มีที่พักปัจจุบันคือห้องเช่าหรือหอพัก ด้านข้อมูลด้านการเรียนนักศึกษา ส่วนใหญ่มีแหล่งเงินทุนจากผู้ปกครอง ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และมีความเห็นต่อคณะว่า การบริการต่อนักศึกษาภาคพิเศษยังไม่ดี ด้านการลงวิชาเรียนมีการขาดเรียนเฉลี่ย 2 ครั้งต่อสัปดาห์ สาเหตุการขาดเรียนส่วนใหญ่คือ การป่วย และมีค่าเฉลี่ยของการเรียนเสริม 1.29 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และมีค่าเฉลี่ยการทบทวนบทเรียน 1.27 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ด้านข้อมูลการใช้เวลาออกการเรียน การ ร่วมกิจกรรมคณะนักศึกษามีการเข้าร่วมกิจกรรมไหว้ครูมากที่สุด ด้านการใช้งานอินเตอร์มีการใช้ งานด้านติดต่อสื่อสารเป็นหลักซึ่งมี 28.46 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และค้นคว้าวิชาการ 9.84 ชั่วโมงต่อ สัปดาห์ การเที่ยวกลางคืนสถานที่ที่นักศึกษาไปมากที่สุดคือร้านเกมส์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 12.9 ชั่วโมงต่อ สัปดาห์ การออกกำลังกายมีการวิ่งมากที่สุด เฉลี่ย 1.5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ กลุ่มที่สองนักศึกษาที่ได้ เกรดเฉลี่ยที่อยู่ในช่วงปานกลางเป็นเพศหญิงเป็นส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดกรุงเทพมหานคร มี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,860 บาท มีระดับรายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อเดือน 19,955 บาทและ ส่วนใหญ่มีที่พักปัจจุบัน คือ ห้องเช่าหรือหอพัก ด้านข้อมูลด้านการเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่มีแหล่ง เงินทุนจากผู้ปกครอง เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 และความคิดเห็นต่อคณะเศรษฐศาสตร์ นักศึกษามี ความเห็นว่าค่าเทอมแพงแต่ไม่สามารถเลือกวิชาเรียนได้ มีค่าเฉลี่ยการขาดเรียน 2 ครั้งต่อสัปดาห์ สาเหตุการขาดเรียนส่วนใหญ่มีสาเหตุมากจากการป่วย มีค่าเฉลี่ยของการเรียนเสริม 1.28 ชั่วโมงต่อ

สัปดาห์และมีค่าเฉลี่ยการทบทวนบทเรียน 1.18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ด้านข้อมูลการใช้เวลาออกการเรียน การร่วมกิจกรรมคณะซึ่งกิจกรรมคณะที่นักศึกษาเข้าร่วมมากที่สุดคือกิจกรรมรับน้องขึ้นดอย ด้านการใช้งานอินเทอร์เน็ตมีการใช้งานด้าน Social Network เป็นหลักซึ่งมี 29.61 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และค้นคว้าวิชาการ 4.65 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ การเที่ยวกลางคืนสถานที่ที่นักศึกษาไปมากที่สุดคือร้านเกมส์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 17.09 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ การออกกำลังกายมีการเดินแอโรบิกมากที่สุด ซึ่งเล่นโดยเฉลี่ย 2.5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ กลุ่มที่สามนักศึกษาที่ได้เกรดเฉลี่ยที่อยู่ในช่วงพอใช้ ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเพศหญิงมีภูมิลำเนาอยู่ จังหวัดเชียงใหม่ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,860 บาท มีระดับรายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อเดือน 19,955 บาทและส่วนใหญ่มีที่พักปัจจุบัน คือห้องเช่าหรือหอพักนักศึกษาส่วนใหญ่มีแหล่งเงินทุนจากผู้ปกครอง ชั้นปีการศึกษาส่วนใหญ่ที่นักศึกษามีช่วงเกรดเฉลี่ยดังกล่าวคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 และมีความคิดเห็นต่อคณะเศรษฐศาสตร์ว่าค่าเทอมแพงแต่ไม่สามารถเลือกวิชาเรียนได้ มีค่าเฉลี่ยการขาดเรียน 1 ครั้งต่อสัปดาห์ สาเหตุการขาดเรียนส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการป่วย โดยมีค่าเฉลี่ยของการเรียนเสริม 1.12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และมีค่าเฉลี่ยการทบทวนบทเรียน 1.35 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ด้านข้อมูลการใช้เวลาออกการเรียน การร่วมกิจกรรมคณะซึ่งกิจกรรมคณะที่นักศึกษาเข้าร่วมมากที่สุดคือกิจกรรมรับน้องขึ้นดอยกับทำความสะอาดคณะ ด้านการใช้งานอินเทอร์เน็ตมีการใช้งานด้าน Social Network เป็นหลักซึ่งมีค่าเฉลี่ย 31 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และค้นคว้าวิชาการ 4.5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ การเที่ยวกลางคืนสถานที่ที่นักศึกษาไปมากที่สุดคือร้านเกมส์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 12.9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ การออกกำลังกายมีการเล่นปิงปองมากที่สุด ซึ่งเล่นโดยเฉลี่ย 2.4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ด้านการทำงานเสริมซึ่งนักศึกษามีการทำงานเสริมคือ การเป็นพนักงานขาย ซึ่งทำงาน โดยเฉลี่ย 7 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

อนุวัติ คุณแก้ว (2555, น.32) ได้วิจัย เรื่อง การวิเคราะห์จำแนกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนสูงและต่ำของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่มีผลการเรียนสูงและต่ำ คือ นิสัยในการเรียน และเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า 2) ปัจจัยที่สามารถจำแนกประเภทนักศึกษาที่มีผลการเรียนสูงและต่ำ มี 2 ตัวแปร ได้แก่ นิสัยการเรียน และเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า โดยตัวแปรทั้งสองตัวแปรสามารถพยากรณ์การเป็นสมาชิกของกลุ่มนักศึกษาที่มีผลการเรียนสูงได้ถูกต้องร้อยละ 85.70 กลุ่มนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำได้ถูกต้องร้อยละ 88.90 และสามารถพยากรณ์ทั้งสองกลุ่มได้ถูกต้องร้อยละ 87.30 3) สมการจำแนกประเภทในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานสามารถแสดงได้ดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $Y = -5.862 + 1.415 (\text{นิสัยในการเรียน}) + 0.020 (\text{เวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า})$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน $Z = 0.752$ (นิสัยในการเรียน) + 0.569 (เวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า)

อาชวอร์ธ (Ashworth, Morison S, 1963) ได้ศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบภูมิหลังที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนตามที่คาดไว้และต่ำกว่าที่คาดไว้ โดยวัดจากระดับสติปัญญา (IQ) ถ้าสติปัญญาสูงกว่า 150 ขึ้นไปถือว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาค่าที่คาดไว้ กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นระดับ 5 และ 6 จำนวน 178 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจสังคมและการศึกษามีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา 2) ผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตามที่คาดไว้มีความเอาใจใส่ความรับผิดชอบและมีความสัมพันธ์กับนักเรียนมากกว่าผู้ปกครองของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาค่าที่คาดไว้ 3) แรงกระตุ้นของผู้ปกครองเป็นปัจจัยที่สำคัญมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาขององค์ประกอบทางด้านอายุและเพศ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนน้อยมาก 4) โอกาสที่นักเรียนได้อ่านหนังสือที่มีคุณค่า และการทัศนศึกษาจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนแตกต่างกัน

โชปรา (Chopar, S, L, April 1967, p.359-361) ได้ศึกษาเกี่ยวกับอาชีพของบิดามารดากับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในประเทศอินเดีย เพื่อชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดามารดากับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาอายุระหว่าง 14 ถึง 17 ปี จำนวน 1,359 คน จากโรงเรียนในเมืองหลวง 32 โรงเรียน และในชนบท 6 โรงเรียน จากการศึกษาพบว่า อาชีพของบิดามารดาซึ่งเป็นเครื่องบอกระดับทางสังคมของครอบครัวมีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของบุตร

บาติस्ता (Batista, 1976, p.257) ได้ศึกษา พฤติกรรมของครูที่ดี พบว่า ครูที่ดีต้องมีพฤติกรรมดังนี้ คือ มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน มีวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา และ ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในวิธีประเมินจุดมุ่งหมายของวิชาอย่างเหมาะสม มีคุณธรรมในวิชาชีพ เป็นผู้ทำงานด้วยการให้บริการกับสถาบันและชุมชน ให้บริการทางวิชาการ และวิชาชีพ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อนักศึกษา และสถาบัน

ครูสแมร์ และอาร์อี ริบเปิล (Klausmeir and R.E. Ripple, 1961, p.29) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การเรียนกับขีดความสามารถของมนุษย์ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่เป็นตัวกำหนดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาประกอบด้วยคุณลักษณะของผู้เรียน คุณลักษณะของผู้สอน คุณลักษณะทางกายภาพ พฤติกรรมระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน คุณลักษณะกลุ่ม และแรงจูงใจภายนอก

ฟลาเฮอร์ตี้ และรูทเซล (Flaherty and Reutzell, 1965, p.409 – 411) ได้ศึกษาเพื่อหา ลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนสูงและนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จใน

การเรียนต่ำ จากการศึกษาพบว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงได้คะแนนบุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบสูงกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำ

บลูม (Bloom, 1982, p.166-175) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน พบว่า พฤติกรรมทางด้านความรู้ความคิของนักเรียนและลักษณะจิตพิสัยของนักเรียน ซึ่งได้แก่ ความสนใจ ความมานะตั้งใจ ความขยัน รวมทั้งเจตคติต่อรายวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาถึงร้อยละ 65

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงกำหนดปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต คือ 1) ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล 2) ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา และ 3) ปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อน

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

- 3.1 กลุ่มเป้าหมาย
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เขตหลักสี่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร รวมจำนวนทั้งหมด 50 คน

ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนและครบถ้วนจำนวน 48 คน หรือคิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 96

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มีทั้งหมด 2 ชุดดังนี้

- 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ประกอบไปด้วยข้อความเกี่ยวกับ เพศ สาขา ที่จบ ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (Grade point average : GPA) ตลอดปีการศึกษา 2558 รายได้ ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (check list) และแบบเติมคำตอบ จำนวน 5 ข้อ

2) แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา จำนวน 3 ด้าน ดังนี้

1. ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล
  - 1.1 เจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษา
  - 1.2 พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา
2. ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา
  - 2.1 หลักสูตรของวิทยาลัยครุศาสตร์
  - 2.2 คุณภาพการสอนและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์
  - 2.3 การสนับสนุนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย
3. ปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อน
  - 3.1 การสนับสนุนของครอบครัวหรือผู้ปกครอง
  - 3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน

โดยจำนวนข้อคำถามในแต่ละด้านมีจำนวน 67 คำถาม เป็นแบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยในแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วย
- ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดจากทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามของมารยาท โยทองยศ (2559) , ณรงค์ ศรีสวัสดิ์ (2542) , บุญชม ศรีสะอาด (2549) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มี 2 ชุด ดังนี้

2.1 ชุดที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ประกอบไปด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ สาขาที่จบ ผลการศึกษาเฉลี่ยสะสม (Grade point average : GPA) ตลอดปีการศึกษา 2558 รายได้ ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (check list) และแบบเติมคำตอบ จำนวน 5 ข้อ

2.2 ชุดที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

3. นำแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบเกี่ยวกับข้อคำถาม การใช้ภาษา ความเหมาะสม ความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสอบถาม

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

5. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะต่ออาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของเนื้อหาซึ่งใช้วิธีการตรวจสอบดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence หรือ IOC) (Rovinelli & Hambleton, 1977, p.49-60) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนความเห็นในการพิจารณา ดังนี้

คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบนี้วัดผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ได้จริง

คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบนี้วัดผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ได้จริง

คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบนี้ไม่ได้วัดผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

เกณฑ์ค่า IOC มากกว่า 0.5 หมายความว่าผ่านเกณฑ์ โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มีค่า IOC เท่ากับ 0.67 – 1.00

6. ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามในแบบสอบถาม ตามผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ปรับปรุงข้อความตามคำแนะนำ และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

7. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อกับผู้อำนวยการสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ขอข้อมูลนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 สาขาวิชาหลักสูตร

และการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ปีการศึกษา 2559 เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการทำวิจัยและขออนุญาตเก็บข้อมูลจากนักศึกษาดังกล่าว

2. ผู้ทำวิจัยติดต่อกับนักศึกษา ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์การวิจัยและแจกแบบสอบถาม โดยให้เวลาตอบแบบสอบถาม 1 สัปดาห์ เนื่องจากคำถามในแบบสอบถามมีจำนวนหลายข้อและหลายวิชา จึงต้องให้เวลานักศึกษาในการตอบ

3. หลังจาก 1 สัปดาห์แล้ว ผู้วิจัยจึงตามเก็บแบบสอบถามเพื่อนำมารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ถ้าแบบสอบถามตรงไหนไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยกลับไปขอให้ผู้ตอบแบบสอบถามช่วยตอบให้สมบูรณ์ด้วย

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา และปัจจัยด้านต่าง ๆ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุด้วยวิธี Stepwise (Stepwise Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต 2) ศึกษาปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา และปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จำนวน 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เสนอผลการศึกษาในรูปแบบตารางประกอบการพรรณนา ซึ่งมีรายละเอียดการนำเสนอตามลำดับดังนี้

4.1 ระดับของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

4.2 ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา และปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

4.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

4.1 ระดับของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ระดับของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปและระดับของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษา แสดงดังตารางที่ 4.1 และตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ จำนวน 48 คน

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1) เพศ		
ชาย	19	39.58
หญิง	29	60.42
2) อายุ		
23 - 30 ปี	39	81.25
31 - 40 ปี	8	16.67
40 ปีขึ้นไป	1	2.08
3) สถานที่ศึกษาที่จบปริญญาตรี		
รัฐบาล	39	81.25
เอกชน	9	18.75
4) สาขาการศึกษาระดับปริญญาตรี		
กลุ่มวิทยาศาสตร์	22	45.84
กลุ่มภาษาศาสตร์	14	29.16
กลุ่มสังคมศาสตร์	6	12.5
กลุ่มศิลปศาสตร์	6	12.5
5) รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	5	10.42
10,000 บาท - 15,000 บาท	17	35.42
15,000 บาท - 20,000 บาท	19	39.58
20,000 ขึ้นไป	7	14.58

จากตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จำนวน 48 คน ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 60.45 เพศชายจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 39.58 อายุ 23 - 30 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25 อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 อายุ 40 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.08 สถานศึกษาสังกัดรัฐบาล จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 81.52 สังกัดเอกชน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 สาขาการศึกษาในระดับปริญญาตรีกลุ่มวิทยาศาสตร์ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 45.84 กลุ่มภาษาศาสตร์ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 29.16 กลุ่มสังคมศาสตร์ จำนวน 6 คนคิดเป็นร้อยละ 12.5 กลุ่มศิลปศาสตร์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 รายได้ต่อเดือน 15,000 บาท – 20,000 บาท จำนวน 19 คน รายได้ 10,000 บาท – 15,000 บาท จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 35.42 คิดเป็นร้อยละ 38.58 รายได้ 20,000 ขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.58 และต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.42

ตารางที่ 4.2 ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (Grade Point Average: GPA) ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จำนวน 48 คน

ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม	จำนวน	ร้อยละ
3.00 – 3.25	3	6.25
3.26 – 3.50	6	12.5
3.51 – 4.00	39	81.25
คะแนนเฉลี่ย	3.61	

จากตารางที่ 4.2 ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (Grade Point Average: GPA) ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พบว่า ส่วนใหญ่มีผลการเรียนคะแนนเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average: GPA) 3.51-4.00 จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25 และมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.61

4.2 ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา และปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

จากการศึกษาระดับของปัจจัยในด้านต่าง ๆ ได้แก่

1. ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล
    - 1.1 เจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษา
    - 1.2 พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา
  2. ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา
    - 2.1 หลักสูตรของวิทยาลัยครุศาสตร์
    - 2.2 คุณภาพการสอนและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์
    - 2.3 การสนับสนุนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย
  3. ปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อน
    - 3.1 การสนับสนุนของครอบครัวหรือผู้ปกครอง
    - 3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน
- แสดงดังตารางที่ 4.3 ถึง ตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.3 ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล (เจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียน) ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ จำนวน 48 คน

ปัจจัย		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
ด้านที่ 1 ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล				
1.	เจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษา			
	1.1 รู้สึกมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าเรียนทุกครั้ง	4.31	0.59	มากที่สุด
	1.2 คิดว่าการทำงานที่ได้รับมอบหมายตามระยะเวลาที่กำหนด เป็นเรื่องที่ดี	4.65	0.56	มากที่สุด
	1.3 คิดว่าการนั่งหน้าชั้นเรียน ทำให้ตั้งใจเรียน และได้ความรู้มากขึ้น	3.73	1.05	มาก
	1.4 คิดว่าการบันทึกย่อ (Short Note) ช่วยให้ทบทวนและจำได้ง่ายขึ้น	4.50	0.71	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ปัจจัย	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
1.5 คิดว่าการเรียน ไม่ได้ทำให้เสียเวลาในการประกอบอาชีพ	4.15	0.87	มาก
1.6 สามารถพัฒนาตัวเองเพื่อให้มีผลการเรียนที่ดี	4.44	0.77	มาก
1.7 มีความกระตือรือร้นที่จะเรียน เพื่อให้มีความรู้มากขึ้น	4.33	0.83	มาก
1.8 มีความต้องการที่จะเรียนให้สำเร็จภายในเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด	4.71	0.58	มากที่สุด
1.9 สามารถทุ่มเทเวลา และความรู้ความสามารถ เพื่อให้มีผลงานที่และผลการเรียนที่ดี	4.31	0.85	มาก
1.10 คิดว่าการเรียนสาขาวิชาสาขาวิชาหลักสูตร และการสอนทำให้มีอนาคตที่ดีได้	4.69	0.59	มากที่สุด
รวม	4.38	0.88	มาก

จากตาราง 4.3 ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ในด้านเจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จำนวน 48 คน พบว่า ภาพรวมของปัจจัยด้านเจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษา อยู่ในระดับมาก (Mean= 4.38, S.D.= 0.88) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความต้องการที่จะเรียนให้สำเร็จภายในเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนดส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean= 4.71, S.D.= 0.58) รองลงมา คือ คิดว่าการเรียนสาขาวิชาสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนทำให้มีอนาคตที่ดีได้ (Mean= 4.69, S.D.= 0.59) คิดว่าการทำงานที่ได้รับมอบหมายตามระยะเวลาที่กำหนดเป็นเรื่องที่ดี (Mean= 4.65, S.D.= 0.56) และรู้สึกมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าเรียนทุกครั้ง (Mean= 4.31, S.D.= 0.59) ความพึงพอใจระดับมากที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ คิดว่าการนั่งหน้าชั้นเรียน ทำให้ตั้งใจเรียนและได้ความรู้มากขึ้น (Mean= 3.73, S.D.= 1.05)

ตารางที่ 4.4 ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล (พฤติกรรมกรเรียน) ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จำนวน 48 คน

ปัจจัย		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
2.	พฤติกรรมกรเรียนของนักศึกษา			
	2.1 เข้าเรียนตรงต่อเวลา	3.88	0.84	มาก
	2.2 ไม่เคยขาดเรียน	3.90	0.69	มาก
	2.3 ทบทวนความรู้ทุกครั้งหลังเรียน	3.42	0.90	มาก
	2.4 ตั้งใจฟังอาจารย์สอนเป็นประจำ	4.06	0.86	มาก
	2.5 จดสาระสำคัญที่อาจารย์สอนเป็นประจำ	4.19	0.91	มาก
	2.6 ส่งงานที่ได้รับมอบหมายครบตามระยะเวลาที่กำหนด	4.38	0.89	มาก
	2.7 ซักถามอาจารย์เมื่อไม่เข้าใจเนื้อหา	3.85	0.90	มาก
	2.8 อภิปรายปัญหาในเรื่องที่เรียนกับเพื่อน ๆ	3.96	0.85	มาก
	2.9 ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่อาจารย์สอนในห้องเรียน	3.94	0.89	มาก
	2.10 สามารถแก้ไขปัญหาในเรื่องการเรียนด้วยตนเอง	4.13	0.76	มาก
	รวม	3.97	0.07	มาก

จากตาราง 4.4 ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ในด้านพฤติกรรมกรเรียนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จำนวน 48 คน พบว่า ภาพรวมของปัจจัยด้านพฤติกรรมกรเรียนของนักศึกษา อยู่ในระดับมาก (Mean= 3.97, S.D.= 0.07) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือ ส่งงานที่ได้รับมอบหมายครบตามระยะเวลาที่กำหนด (Mean= 4.38, S.D.= 0.89) รองลงมา จดสาระสำคัญที่อาจารย์สอนเป็นประจำ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในระดับสูงสุด (Mean= 4.19, S.D.= 0.91) ลำดับต่อมา สามารถแก้ไขปัญหาในเรื่องการเรียนด้วยตนเอง (Mean= 4.13, S.D.= 0.76) และตั้งใจฟังอาจารย์สอนเป็นประจำ (Mean= 4.06, S.D.= 0.86) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา (หลักสูตรของวิทยาลัยครุศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์) จำนวน 48 คน

ปัจจัย		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
ด้านที่ 2 ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา				
1.	หลักสูตรของวิทยาลัยครุศาสตร์			
1.1	หลักสูตรมีการจัดระบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ เหตุการณ์ ปัจจุบันการปรับตัวให้ทันต่อโลกและเทคโนโลยี	4.52	0.65	มากที่สุด
1.2	หลักสูตรมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนามหาบัณฑิตอย่างชัดเจน	4.54	0.62	มากที่สุด
1.3	ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ที่ได้รับจากหลักสูตรทำให้นักศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและการดำรงชีวิตในสังคมได้	4.60	0.61	มากที่สุด
1.4	หลักสูตรนี้ทำให้นักศึกษามีศักยภาพเป็นที่ยอมรับและต้องการของตลาดแรงงานและสังคมมากขึ้น	4.40	0.64	มาก
1.5	หลักสูตรนี้ทำให้นักศึกษามีโอกาสได้งานทำตรงกับความต้องการของตลาดวิชาชีพ	4.56	0.58	มากที่สุด
1.6	ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ที่ได้รับจากหลักสูตรสร้างความมั่นใจให้นักศึกษา ก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงานทางวิชาชีพ	4.38	0.57	มาก
1.7	นักศึกษาได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจากอาจารย์ประจำหลักสูตร	4.50	0.62	มากที่สุด
1.8	การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนามหาบัณฑิต	4.33	0.66	มาก
1.9	นักศึกษามีความเชื่อมั่นคุณภาพของหลักสูตร	4.46	0.54	มาก
1.10	นักศึกษามีความเชื่อมั่นว่าเมื่อจบการศึกษาตามหลักสูตรนี้แล้วจะได้รับใบประกอบวิชาชีพครู	4.73	0.61	มากที่สุด
รวม		4.50	0.04	มากที่สุด

จากตาราง 4.5 ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา ในด้านหลักสูตรของวิทยาลัยครุศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ จำนวน 48 คน พบว่า ภาพรวมของ ปัจจัยด้านหลักสูตรของวิทยาลัยครุศาสตร์ อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean= 4.50, S.D.= 0.44) เมื่อ พิจารณารายข้อ พบว่า นักศึกษามีความเชื่อมั่นว่าเมื่อจบการศึกษาตามหลักสูตรนี้แล้วจะได้รับใบ ประกอบวิชาชีพครู ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean= 4.73, S.D.= 0.04) รองลงมา คือ ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ที่ได้รับจากหลักสูตรทำให้นักศึกษาสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในการทำงานและการดำรงชีวิตในสังคมได้ (Mean= 4.60, S.D.= 0.61) หลักสูตรนี้ทำให้นักศึกษามีโอกาสได้งานทำตรงกับความต้องการของตลาดวิชาชีพ (Mean= 4.56, S.D.= 0.58) หลักสูตรมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนามหาบัณฑิตอย่างชัดเจน (Mean= 4.54, S.D.= 0.62) หลักสูตรมีการจัดระบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถ วิเคราะห์ สังเคราะห์ เหตุการณ์ปัจจุบันการปรับตัวให้ทันต่อ โลกและเทคโนโลยี (Mean= 4.52, S.D.= 0.65) และนักศึกษาได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจากอาจารย์ประจำ หลักสูตร (Mean= 4.50, S.D.= 0.62) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา (คุณภาพการสอนและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์) จำนวน 48 คน

ปัจจัย	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ความหมาย
2. คุณภาพการสอนและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์			
2.1 อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี	4.63	0.61	มากที่สุด
2.2 อาจารย์ผู้สอนมีทักษะในการจัดอภิปรายสาระสำคัญของเรื่องที่เรียนได้เป็นอย่างดี	4.44	0.58	มาก
2.3 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายทำให้เข้าใจเนื้อหาวิชาอย่างชัดเจน	4.40	0.57	มาก
2.4 บรรยากาศในการเรียนการสอนเอื้อต่อการเรียนรู้เป็นอย่างดี	4.42	0.61	มาก
2.5 อาจารย์ผู้สอนเข้าสอนตรงเวลา	4.60	0.61	มากที่สุด
2.6 อาจารย์ผู้สอนอธิบายในเรื่องที่สอนได้ชัดเจน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย	4.38	0.67	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ปัจจัย		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
2.	คุณภาพการสอนและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์			
	2.7 อาจารย์ผู้สอนได้ชี้แจงแผนการสอน	4.60	0.71	มากที่สุด
	2.8 อาจารย์ผู้สอนได้เตรียมการสอนล่วงหน้า	4.63	0.70	มากที่สุด
	2.9 อาจารย์ผู้สอนจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ความรู้ได้เป็นอย่างดี	4.50	0.62	มากที่สุด
	2.10 อาจารย์ผู้สอนได้ส่งเสริมให้นักศึกษาซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	4.52	0.62	มากที่สุด
	รวม	4.51	0.05	มากที่สุด

จากตาราง 4.6 ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา ในด้านคุณภาพการสอนและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ จำนวน 48 คน พบว่า ภาพรวมของปัจจัยด้านคุณภาพการสอนและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean= 4.51, S.D.= 0.05) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี และอาจารย์ผู้สอนได้เตรียมการสอนล่วงหน้าอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean= 4.63, S.D.= 0.70) รองลงมา คือ เข้าสอนตรงเวลา และได้ชี้แจงแผนการสอน (Mean= 4.60, S.D.= 0.71) ลำดับต่อมาได้ส่งเสริมให้นักศึกษาซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Mean= 4.52, S.D.= 0.62) และจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ความรู้ได้เป็นอย่างดี (Mean= 4.50, S.D.= 0.62) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา (การสนับสนุนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยครูศาสตร์) จำนวน 48 คน

	ปัจจัย	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
3.	การสนับสนุนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย			
	3.1 มหาวิทยาลัยจัดให้มีการบริการอินเทอร์เน็ตที่รวดเร็วและพอเพียงต่อการศึกษาขั้นคว่ำ	4.17	0.97	มาก
	3.2 มหาวิทยาลัยมีห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ห้องปฏิบัติการภาษา ห้องฝึกงาน ฯลฯ อย่างพอเพียงและทันสมัย	4.46	0.68	มาก
	3.3 มหาวิทยาลัย/วิทยาลัยครูศาสตร์ จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น สถานที่นั่งอ่านหนังสือ กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้	4.38	0.67	มาก
	3.4 วิทยาลัยครูศาสตร์ มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้านวิชาการอย่างสม่ำเสมอ	4.35	0.67	มาก
	3.5 วิทยาลัยครูศาสตร์ มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้านวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ	4.33	0.69	มาก
	3.6 ห้องเรียน มีบรรยากาศที่ดีต่อการเรียนการสอน	4.25	0.73	มาก
	3.7 อุปกรณ์อำนวยความสะดวก เช่น โปรเจคเตอร์ คอมพิวเตอร์ มีเพียงพอและสภาพพร้อมต่อการใช้งาน	4.38	0.73	มาก
	3.8 สื่อการเรียนการสอน เหมาะสมต่อการเรียนการสอน และน่าสนใจ	4.31	0.62	มาก
	3.9 ห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เป็นต้น มีเพียงพอและสภาพพร้อมต่อการใช้งาน	4.52	0.62	มากที่สุด
	3.10 สภาพแวดล้อมโดยรวม เช่น แสงสว่าง อุณหภูมิ เสียงภายในห้องเอื้อต่อการเรียนรู้	4.44	0.68	มาก
	รวม	4.36	0.10	มาก

จากตาราง 4.7 ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา ในด้านการสนับสนุนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยครูศาสตร์ จำนวน 48 คน พบว่า ภาพรวมของปัจจัยด้านการสนับสนุนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมาก (Mean= 4.36, S.D.= 0.10) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีเพียงข้อเดียวที่อยู่ระดับมากที่สุด (Mean= 4.52, S.D.= 0.62) คือ ห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เป็นต้น มีเพียงพอและสภาพพร้อมต่อการใช้งาน ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.8 ปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อน (การสนับสนุนของครอบครัวหรือผู้ปกครอง) จำนวน 48 คน

ปัจจัย		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
ด้านที่ 3 ปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อน				
1.	การสนับสนุนของครอบครัวหรือผู้ปกครอง			
	1.1 ครอบครัว/ผู้ปกครอง/สนับสนุนด้านการเงินอย่างสม่ำเสมอ ทำให้นักศึกษามีกำลังใจ ตั้งใจในการเรียน และไม่ต้องหารายได้ระหว่างเรียน	4.27	0.87	มาก
	1.2 ครอบครัว/ผู้ปกครอง มีส่วนช่วยจัดซื้อ จัดหา วัสดุ อุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นให้กับนักศึกษา ทำให้นักศึกษานำมาใช้ประกอบการเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น	4.08	0.99	มาก
	1.3 ครอบครัว/ผู้ปกครอง จะให้กำลังใจนักศึกษา เมื่อนักศึกษามีปัญหาเรื่องการเรียน ทำให้นักศึกษามีกำลังใจในการเรียน	4.54	0.68	มากที่สุด
	1.4 ครอบครัว/ผู้ปกครอง จะสอบถามและให้ความสนใจติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.25	0.96	มาก
	1.5 ครอบครัว/ผู้ปกครอง ทำให้นักศึกษารู้สึกว่าเป็นคนสำคัญในครอบครัว	4.56	0.62	มากที่สุด
	1.6 ครอบครัว/ผู้ปกครอง ขอมรับและอนุญาตให้นักศึกษาตัดสินใจ	4.58	0.65	มากที่สุด
	1.7 เรื่องการศึกษานักศึกษาตัดสินใจด้วยตนเอง	4.50	0.77	มากที่สุด
	รวม	4.40	0.15	มาก

จากตาราง 4.8 ปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อน ในด้านการสนับสนุนของครอบครัวหรือผู้ปกครอง จำนวน 48 คน พบว่าภาพรวมของปัจจัยด้านการสนับสนุนของครอบครัวหรือผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก (Mean= 4.40, S.D.= 0.15) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ครอบครัว/ผู้ปกครอง ยอมรับและอนุญาตให้นักศึกษาตัดสินใจอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean= 4.58, S.D.= 0.65) รองลงมา คือ ครอบครัว/ผู้ปกครอง ทำให้นักศึกษารู้สึกว่าเป็นคนสำคัญในครอบครัว (Mean= 4.56, S.D.= 0.62) ครอบครัว/ผู้ปกครอง จะให้กำลังใจนักศึกษา เมื่อนักศึกษามีปัญหาเรื่องการเรียน ทำให้นักศึกษามีกำลังใจในการเรียน (Mean= 4.54, S.D.= 0.68) และเรื่องการศึกษานักศึกษาตัดสินใจด้วยตนเอง (Mean= 4.53, S.D.= 0.77) ตามลำดับ

ตาราง 4.9 ปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อน (ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน) จำนวน 48 คน

ปัจจัย		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
2.	ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน			
2.1	เมื่อนักศึกษาไม่เข้าใจในบทเรียน เพื่อนจะช่วยแนะนำและอธิบายให้เข้าใจ	4.48	0.58	มาก
2.2	เมื่อนักศึกษาไม่ได้เข้าเรียน เพื่อนจะนำเอกสารหรืออธิบายเนื้อหาที่ให้นักศึกษาเรียนได้ทันเพื่อน	4.52	0.58	มากที่สุด
2.3	เพื่อน ๆ ของนักศึกษา จะช่วยเหลืออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียนในการทำงานร่วมกัน	4.50	0.62	มากที่สุด
2.4	นักศึกษาร่วมกับเพื่อน จัดนิทรรศการและกิจกรรมวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	4.48	0.65	มาก
2.5	นักศึกษาร่วมกับเพื่อนช่วยกันทำงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมายสำเร็จตามกำหนด และมีการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน	4.52	0.62	มากที่สุด
2.6	นักศึกษาและเพื่อนจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเนื้อหาที่เรียนทางออนไลน์เสมอ	4.25	0.86	มาก
2.7	นักศึกษาและเพื่อนจะรวมกลุ่มกันทบทวนบทเรียนก่อนสอบ	4.40	0.71	มาก
2.8	นักศึกษาอ่านหนังสือที่ห้องสมุดเพื่อเพิ่มพูนความรู้กับเพื่อน	3.77	1.15	มาก
2.9	นักศึกษาและเพื่อนชอบสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตในการเรียนเพราะสะดวกรวดเร็ว	4.54	0.77	มากที่สุด

ตาราง 4.9 (ต่อ)

ปัจจัย	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
2.10 นักศึกษามีเพื่อนที่ให้กำลังใจและให้คำปรึกษาในเวลาที่นักศึกษามีปัญหา	4.50	0.68	มากที่สุด
รวม	4.40	0.17	มาก

จากตาราง 4.9 ปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อน ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนจำนวน 48 คน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนภาพรวมอยู่ในระดับมาก (Mean= 4.40, S.D.= 0.17) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีนักศึกษาและเพื่อนชอบสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตในการเรียนเพราะสะดวกรวดเร็วในระดับมากที่สุด (Mean= 4.54, S.D.= 0.77) รองลงมา คือ เมื่อนักศึกษาไม่ได้เข้าเรียน เพื่อนจะนำเอกสารหรืออธิบายเนื้อหาที่ให้นักศึกษาเรียนได้ทันเพื่อน และนักศึกษาร่วมกับเพื่อน ช่วยกันทำงานกลุ่ม ที่ได้รับมอบหมายสำเร็จตามกำหนด และมีการเสริมการเรียนรู้ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน (Mean= 4.52, S.D.= 0.62) และเพื่อน ๆ ของนักศึกษา จะช่วยเหลืออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียนในการทำงานร่วมกัน และนักศึกษามีเพื่อนที่ให้กำลังใจและให้คำปรึกษาในเวลาที่นักศึกษามีปัญหา (Mean= 4.50, S.D.= 0.68) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา และปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปัจจัยด้าน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล	4.17	0.86	มาก
1. เจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษา	4.38	0.88	มาก
2. พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา	3.97	0.07	มาก
ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา	4.45	0.66	มาก
1. หลักสูตรของวิทยาลัยครูศาสตร์	4.50	0.04	มากที่สุด

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ปัจจัยด้าน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
2. คุณภาพการสอนและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์	4.51	0.05	มากที่สุด
3. การสนับสนุนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย	4.36	0.10	มาก
ปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อน	4.40	0.79	มาก
1. การสนับสนุนของครอบครัวหรือผู้ปกครอง	4.40	0.15	มาก
2. ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน	4.40	0.17	มาก
รวมทุกด้าน	4.36	0.77	มาก

จากตาราง 4.10 ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา และปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาฯ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (Mean= 4.36, S.D.= 0.77) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ปัจจัยด้านการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean= 4.45, S.D.= 0.66) ได้แก่ ด้านคุณภาพการสอนและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ รองลงมา คือ ด้านหลักสูตรของวิทยาลัยครุศาสตร์

ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคลอยู่ในระดับมาก (Mean= 4.17, S.D.= 0.86) ได้แก่ เจตคติแรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษาและพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา

4.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต โดยปัจจัยซึ่งเป็นตัวแปรอิสระมี 7 ตัวแปร คือ เจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษา (x_1) พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา (x_2) หลักสูตรของวิทยาลัยครุศาสตร์ (x_3) คุณภาพการสอนและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ (x_4) การสนับสนุนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย (x_5) การสนับสนุนของครอบครัวหรือผู้ปกครอง (x_6) และ ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน (x_7)

ตารางที่ 4.11 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปัจจัย	B	SE	Beta	t	Sig.
เจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียน ของนักศึกษา (x_1)	0.539	0.133	0.588	4.065	0.000
การสนับสนุนและสภาพแวดล้อม ของมหาวิทยาลัย (x_5)	-0.290	0.140	-0.299	-2.067	0.045

ค่าคงที่ = 2.518 , $R^2 = 0.269$, Adjusted $R^2 = 0.236$, $F = 8.274$, Sig. = 0.001

จากตาราง 4.11 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุที่ใช้การคัดเลือกตัวแปรด้วยวิธี Stepwise พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษามี 2 ปัจจัย ได้แก่ เจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษา (x_1) และการสนับสนุนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย (x_5) (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) โดยทั้ง 2 ปัจจัยดังกล่าวร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาได้ร้อยละ 23.6 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ดังนี้

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ } \hat{Y} = 2.518 + 0.539(x_1) - 0.290(x_5)$$

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน } \hat{Z}_y = 0.588(Z_{x_1}) - 0.299(Z_{x_5})$$

ทั้งนี้ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการพยากรณ์มากที่สุด คือ เจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษา ($\beta = 0.539$) ส่วนการสนับสนุนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย (x_5) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลในการพยากรณ์ รองลงมา ($\beta = -0.290$)

ตารางที่ 4.12 ข้อเสนอแนะที่นักศึกษาเสนอแนะในแบบสอบถาม

ข้อเสนอแนะ	จำนวนผู้เสนอแนะ ในลักษณะคล้ายกัน
อาจารย์ผู้สอนบางท่านควรปรับปรุงพฤติกรรมการสอน	2
ควรจัดให้มีการทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	5
ควรเปิดรับจำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้น	2

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	จำนวนผู้เสนอแนะ ในลักษณะคล้ายกัน
การเรียนรู้สามารถช่วยพัฒนาตนเองและนำไปปรับใช้ ในชีวิตประจำวันได้ และหลักสูตรทำให้ผู้เรียนได้ความรู้ และประสบการณ์ทางด้านหลักสูตรและการสอนมากขึ้น	6
ปัญหาของสัญญาณอินเทอร์เน็ต และการใช้งาน	5
วิทยาลัยครุศาสตร์ควรมีความยืดหยุ่นในการเรียนแบบ Block Course	5
ควรปรับเวลาในการเรียน แบบ Block Course ให้เหมาะสม	2
วิทยาลัยครุศาสตร์ควรเพิ่มจำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียน	3

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา และปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา และปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อน สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนวิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เขตหลักสี่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร รวม จำนวนทั้งหมด 50 คน

ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนและครบถ้วนจำนวน 48 คน หรือคิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 96

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มีทั้งหมด 2 ชุด ดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ประกอบไปด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ สาขา ที่จบ ผลการศึกษาเฉลี่ยสะสม (Grade point average : GPA) ตลอดปีการศึกษา 2559 รายได้ ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (check list) และแบบเติมคำตอบ จำนวน 5 ข้อ

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา จำนวน 3 ด้าน ดังนี้

1. ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล

1.1 เจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษา

1.2 พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา

2. ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา

2.1 หลักสูตรของวิทยาลัยครุศาสตร์

2.2 คุณภาพการสอนและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์

2.3 การสนับสนุนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย

3. ปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อน

3.1 การสนับสนุนของครอบครัวหรือผู้ปกครอง

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน

โดยจำนวนข้อคำถามในแต่ละด้านมีจำนวนรวม 67 คำถาม เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อกับผู้อำนวยการสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ขอข้อมูลนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ปีการศึกษา 2559 เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการทำวิจัยและขออนุญาตเก็บข้อมูลจากนักศึกษาดังกล่าว

2. ผู้ทำวิจัยติดต่อกับนักศึกษา ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์การวิจัยและแจกแบบสอบถาม โดยให้เวลาตอบแบบสอบถาม 1 สัปดาห์ เนื่องจากคำถามในแบบสอบถามมีจำนวนหลายข้อ และหลายวิชา จึงต้องให้เวลานักศึกษาในการตอบ

3. หลังจาก 1 สัปดาห์แล้ว ผู้วิจัยจึงตามเก็บแบบสอบถามเพื่อนำมารวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ถ้าแบบสอบถามตรงไหนไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยอาจกลับไปขอให้ผู้ตอบแบบสอบถามช่วย ตอบให้สมบูรณ์ด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ คือ

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา และปัจจัยด้านต่าง ๆ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุด้วยวิธีเพิ่มตัวแปรอิสระแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต สรุปผลได้ดังนี้

1. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พบว่า ส่วนใหญ่มีผลการเรียนคะแนนเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average: GPA) 3.51-4.00 จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25 และมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.61

2. ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษา และปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (Mean= 4.36, S.D.= 0.77) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean= 4.45, S.D.= 0.66) ได้แก่ ด้านคุณภาพการสอนและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์อยู่ในระดับสูงสุด รองลงมา คือ ด้านหลักสูตรของวิทยาลัยครูศาสตร์

ปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อนอยู่ในระดับมาก (Mean= 4.40, S.D.= 0.79) ได้แก่ การสนับสนุนของครอบครัวหรือผู้ปกครอง และความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน

ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคลอยู่ในระดับมาก (Mean= 4.17, S.D.= 0.86) ได้แก่ เจตคติ แรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษาและพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษามี 2 ปัจจัย ได้แก่ เจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษา และการสนับสนุนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พบว่า ส่วนใหญ่มีผลการเรียนคะแนนเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average: GPA) 3.51-4.00 จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25 และมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 ซึ่งสอดคล้องกับไพศาล หวังพานิช (2526, น.89) กล่าวถึงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาว่าเป็นคุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกฝนอบรม อุทุมพร จามรمان (2535, น.38) ได้กล่าวถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เป็นการบอกความสามารถของผู้เรียน ในการวิเคราะห์ วิเคราะห์ ความพยายามในการเรียน ทักษะในการศึกษาเล่าเรียนและการปฏิบัติ มีการเข้าห้องเรียน มีความสนใจและมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548, น.231-241) ได้กล่าวว่า การรู้ถึงผลของการศึกษา เช่น การทดสอบ การแข่งขัน ทำให้ผู้เรียนถูกกระตุ้นให้ใช้ความพยายาม มีแรงจูงใจในการเรียนและการทำงานได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย สุภดิษฐ์ (2554, น.108) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาในระดับปริญญาโท ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ปีการศึกษา 2554 ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในระดับปริญญาโท โดยจำแนกตามคณะ/สถาบัน สรุปได้ ดังนี้) คณะรัฐประศาสนศาสตร์ ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ การได้รับทุนการศึกษาในระดับปริญญาโท แผนการศึกษาในระดับปริญญาโท และระยะเวลาที่ศึกษาในระดับปริญญาโท 2) คณะบริหารธุรกิจ ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ ระยะเวลาที่ศึกษาในระดับปริญญาโท 3) คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ เพศ การได้รับทุนการศึกษาในระดับปริญญาโท แผนการศึกษาในระดับปริญญาโท และระยะเวลาที่ศึกษาในระดับปริญญาโท 4) คณะสถิติประยุกต์ ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ อายุ การได้รับทุนการศึกษาในระดับปริญญาโท แผนการศึกษาในระดับปริญญาโท

ระยะเวลาที่ศึกษาในระดับปริญญาโท กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับปริญญาตรี และการได้รับเกียรตินิยมในระดับปริญญาตรี 5) คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ การได้รับทุนการศึกษาในระดับปริญญาโท แผนการศึกษาในระดับปริญญาโท และระยะเวลาที่ศึกษาในระดับปริญญาโท 6) คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ การได้รับทุนการศึกษาในระดับปริญญาโท 7) คณะภาษาและการสื่อสาร ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ ระยะเวลาที่ศึกษาในระดับปริญญาโท 8) ระดับสถาบัน ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ คณะที่ศึกษาในระดับปริญญาโท ที่ตั้งสถานศึกษาในระดับปริญญาโท การได้รับทุนการศึกษาในระดับปริญญาโท แผนการศึกษาในระดับปริญญาโท ระยะเวลาที่ศึกษาในระดับปริญญาโท กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับปริญญาโท และการได้รับเกียรตินิยมในระดับปริญญาตรี และภาควิชา อดิเรก (2556) ได้วิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบว่าผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.96) เมื่อจำแนกตามระดับปริญญา นักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.84) นักศึกษาระดับปริญญา โดยรวมอยู่ระดับดี (ค่าเฉลี่ย 3.84) นักศึกษาระดับปริญญาเอก โดยรวมอยู่ระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ย 3.94)

2. ปัจจัยด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.36, S.D.= 0.77) เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า

ปัจจัยด้านการจัดการการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean= 4.45, S.D.= 0.66) ได้แก่ ด้านคุณภาพการสอนและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์อยู่ในระดับสูงสุด รองลงมา คือ ด้านหลักสูตรของวิทยาลัยครูศาสตร์

ปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อนอยู่ในระดับมาก (Mean= 4.40, S.D.= 0.79) ได้แก่ การสนับสนุนของครอบครัวหรือผู้ปกครอง และความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน

ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคลอยู่ในระดับมาก (Mean= 4.17, S.D.= 0.86) ได้แก่ เจตคติแรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษาและพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา

ดั่งที่สุชาติพิศ จรรยาอารีกุล (2539, น.3) กล่าวว่า ระบบการจัดการศึกษา ล้วนแต่มีผลกระทบต่อผลการเรียนของนักศึกษาทั้งสิ้น ซึ่งอาจส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ หรืออาจจะต้องพ้นสภาพไปในที่สุด แครอล (Carroll 1963, น.730 อ้างถึงใน ครองสิน มิตะทั้ง, 2548, น. 39) ให้ความหมายคุณภาพการสอนว่า หมายถึง การจัดเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการ

สอนในลักษณะที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว พยุงศักดิ์ สนเทศ (2531, น.9) ได้แสดงความคิดเห็นว่าพฤติกรรมการสอนที่เหมาะสมเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่ดี และสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนจะทำให้นักเรียนเกิดความพอใจรักใคร่และศรัทธาในตัวครู อันจะเป็นผลให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็จะดีตามไปด้วยเช่นกัน

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530, น.100) ได้กล่าวถึงงานบริการเป็นงานที่มหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยจัดขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักศึกษาในด้านชีวิตความเป็นอยู่และการศึกษาเล่าเรียน จัดขึ้นเพื่อนิสิตทั่วไปโดยส่วนรวม อาจแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ บริการด้านสิ่งแวดล้อมและบริการด้านวิชาการสำหรับความมุ่งหมายในการจัดบริการนักศึกษา และอรุณชัย กัญญา (2548, น.28) กล่าวถึงความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมด้านการจัดการเรียนรู้ที่ดีนั้นเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการแรงจูงใจ ครูเป็นทั้งสภาพแวดล้อมและเป็นผู้สร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งผลโดยตรงให้นักเรียนโดยใกล้ชิดการนำพาบรรยากาศที่ดีมีความอบอุ่นรอยยิ้มที่สดชื่นจริงใจมีเมตตาสรรหา และสร้างสิ่งสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์นับได้ว่าเป็นบุคคลที่สร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีให้นักเรียนได้เกิดการพัฒนาด้านต่าง ๆ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตรงตามจุดประสงค์ ส่งเสริมความสามารถของแต่ละบุคคล ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน แล้วดำเนินกิจกรรมด้วยความเป็นกันเอง ส่งเสริมการเรียนเป็นกลุ่มมาช่วยกันคิดช่วยกันทำ ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของเสกสรรค์ ทองดีบับ และน้ำเงิน จันทรมณี (2557) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนิสิตสาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยด้านเจตคติต่อการเรียนของนิสิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นิสิตชอบเรียน ในสาขาวิชานี้ ในระดับมาก 2) ปัจจัยด้านแรงจูงใจต่อการเรียนของนิสิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นิสิตคิดว่าการเรียนสาขาวิชานี้ทำให้มีอนาคตที่ดีได้ในระดับมาก และนิสิตสามารถเรียนหรือทำงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ได้ด้วยตนเอง ในระดับมาก 3) ปัจจัยด้านการปรับตัวต่อการเรียนของนิสิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นิสิตเข้าเรียนทุกครั้ง ในรายวิชาต่าง ๆ ในระดับมาก 4) ปัจจัยด้านพฤติกรรมการเรียนของนิสิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นิสิตส่งงานที่ได้รับมอบหมายครบตามระยะเวลาที่กำหนดในระดับมาก 5) ปัจจัยด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อาจารย์ได้เตรียมการสอนล่วงหน้า ในระดับมาก 6) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมต่อการเรียนของนิสิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เป็นต้น

มีเพียงพอและสภาพพร้อมต่อการใช้งาน ในระดับมาก อนุวัติ คุณแก้ว (2555, น.32) ได้วิจัย เรื่อง การวิเคราะห์จำแนกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนสูงและต่ำของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ผลการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่มีผลการเรียนสูงและต่ำ คือ นิสัยในการ เรียน และ เวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า 2) ปัจจัยที่สามารถจำแนกประเภทนักศึกษาที่มีผลการเรียน สูงและต่ำ มี 2 ตัวแปร ได้แก่ นิสัยการเรียน และ เวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า โดยตัวแปรทั้งสองตัว แปร สามารถพยากรณ์การเป็นสมาชิกของกลุ่มนักศึกษาที่มีผลการเรียนสูงได้ถูกต้องร้อยละ 85.70 กลุ่มนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำ ได้ถูกต้องร้อยละ 88.90 และสามารถพยากรณ์ทั้งสองกลุ่ม ได้ ถูกต้องร้อยละ 87.30 3) สมการจำแนกประเภท ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน สามารถ แสดงได้ดังนี้สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $Y = -5.862 + 1.415$ (นิสัยในการเรียน) $+ 0.020$ (เวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า) สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $Z = 0.752$ (นิสัยในการ เรียน) $+ 0.569$ (เวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า) และภรณ์ อนันต์นาวิ (2556) ได้วิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มี ผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเงินมหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบว่าผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านผู้เรียน ด้านครอบครัว ด้านสถานศึกษา ด้านเพื่อนและสังคม มีตัวแปรทั้งหมด 15 ตัวร่วมกันมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเงินได้ร้อยละ 22 ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเงินมหาวิทยาลัยบูรพา มี 3 ตัวแปร ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทางการเรียน (X5) การทำงานระหว่างเรียน (X7) แรงจูงใจและแรงกดดันทางสังคม (X22) โดยมี อำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 16.20 มีสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบดังนี้ $= 2.867 + .397 (X5) + .208(X7) - .402(X22)$

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษามี 2 ปัจจัย ได้แก่ เจตคติ และแรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษา (x_1) และการสนับสนุนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย (x_2) (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) โดยทั้ง 2 ปัจจัยดังกล่าวร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการ ศึกษาของนักศึกษาได้ร้อยละ 23.6 ทั้งนี้ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการพยากรณ์มากที่สุด คือ เจตคติและ แรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษา ($\beta = 0.539$) ส่วนการสนับสนุนและสภาพแวดล้อมของ มหาวิทยาลัย (x_2) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลในการพยากรณ์ รองลงมา ($\beta = -0.290$) ซึ่งสติ๊กกินส์ (Stiggins, 1994, p. 310) ไทรแอนดิส (Triandis, 1971,p.2) คาร์เตอร์ วี กูด (Carter V. Good, 1973, p.375) ได้กล่าวถึงเจตคติและแรงจูงใจไว้ว่า เจตคติ (Attitudes) ว่าเป็นความรู้สึกชื่นชอบ หรือไม่ชื่นชอบ ความรู้สึกด้านบวก หรือ ด้านลบ ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความเกี่ยวเนื่องระหว่างความรู้สึก กับ สิ่งนั้น โดยเฉพาะ เช่น เจตคติต่อครู ผู้บริหาร วิชา กิจกรรมการสอน ฯลฯ ได้แบ่งองค์ประกอบของ

เจตคติไว้ 3 ส่วน คือ 1) องค์ประกอบทางด้านความรู้ความเข้าใจ (A Cognitive Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้ ความเข้าใจของบุคคลต่อสิ่งเร้า ซึ่งได้แก่บุคคล สถานการณ์สังคม

2) องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (An Affective Component) เป็นองค์ประกอบที่ต่อเนื่องจากองค์ประกอบที่ 1 คือ เมื่อมีความรู้ความเข้าใจแล้วจะเกิดความรู้สึกต่อสิ่งนั้น ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ 3) องค์ประกอบทางการกระทำ (Behavioral Component) เมื่อเกิดองค์ประกอบที่ 1 และ 2 แล้ว จะเกิดความพร้อมทางการกระทำ ซึ่งขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทั้ง 2 ดังกล่าว ส่วนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความปรารถนา และความพยายามอย่างสูง ของผู้เรียนที่จะศึกษาให้บรรลุสัมฤทธิ์ผลตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทั่วไป ของการศึกษา สอดคล้องกับเสกสรรค์ ทองคืบ และน้ำเงิน จันทรมณี (2557) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตสาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยด้านเจตคติต่อการเรียนของนิสิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นิสิตชอบเรียนในสาขาวิชานี้ในระดับมาก 2) ปัจจัยด้านแรงจูงใจต่อการเรียนของนิสิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นิสิตคิดว่าการเรียนสาขาวิชานี้ทำให้มีอนาคตที่ดีได้ในระดับมาก และนิสิตสามารถเรียนหรือทำงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ด้วยตนเองในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของรุ่งฤดี กล้าหาญ (2554) ซึ่งพบว่า ความมีวินัยในตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน และความรู้พื้นฐานเดิม มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติ โดยตัวแปรด้านความมีวินัย และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนสามารถร่วมทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตพยาบาลชั้นปีที่ 3 ได้ร้อยละ 14.1

3.2 การสนับสนุนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษา ซึ่งอรุณชัย กัทธกา (2548, น.28) อธิบายว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านการจัดการเรียนรู้ที่คืบหน้า เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการแรงจูงใจ ในการเรียนรู้สภาพแวดล้อมนั้นมีความหมายรวมถึงบรรยากาศและบรรยากาศโดยส่วนใหญ่ถูกสร้างด้วยกระบวนการบริหารที่จะเป็นกุญแจสำคัญที่ไขไปสู่ความปรารถนาของสังคม ครูเป็นทั้งสภาพแวดล้อมและเป็นผู้สร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งผลโดยตรงให้นักเรียน โดยใกล้ชิดการนำพาบรรยากาศที่ดีมีความอบอุ่นรอยยิ้มที่สดชื่นจริงใจมีเมตตาสรรหา และสร้างสิ่งที่สร้างสรรค์ให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์นับได้ว่าเป็นบุคคลที่สร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีให้นักเรียนได้เกิดการพัฒนาด้านต่าง ๆ และวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530, น.100) ได้กล่าวถึงงานบริการเป็นงานที่มหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยจัดขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักศึกษาในด้านชีวิตความ

เป็นอยู่และการศึกษาเล่าเรียน จัดขึ้นเพื่อผลิตทั่วไปโดยส่วนรวม อาจแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ บริการด้านสิ่งแวดล้อมและบริการด้านวิชาการสำหรับความมุ่งหมายในการจัดบริการนักศึกษา สอดคล้องกับเสกสรรค์ ทองดีบ และน้ำเงิน จันทรมณี (2557) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตสาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมต่อการเรียนของนิสิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เป็นต้น มีเพียงพอและสภาพพร้อมต่อการใช้งาน ในระดับมาก พบว่า การจัดการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้พบว่าการสนับสนุนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลในการพยากรณ์ ($\beta = -0.290$) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงมองว่าการสนับสนุนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์นั้น ในด้านมหาวิทยาลัยจัดให้มีการบริการอินเทอร์เน็ตที่รวดเร็ว อาจมีไม่เพียงพอหรือการบริการอาจไม่รวดเร็วตามความต้องการ และอาจต้องทำให้มหาวิทยาลัยหรือวิทยากรศาสตร์สนับสนุนและให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาชีพมากขึ้น ซึ่งพบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงต้องการการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยหรือวิทยากรศาสตร์มากกว่านี้ จึงสวนทางกันทำให้ค่า $\beta = -0.290$ ยิ่งนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงเท่าใด นักศึกษายังต้องการการสนับสนุนแต่มหาวิทยาลัยอาจมีให้ไม่เพียงพอ ผู้วิจัยได้ใช้คำถามปลายเปิดพิจารณาในประเด็นนี้ เช่น นักศึกษามองว่ามหาวิทยาลัยหรือวิทยากรศาสตร์ควรมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการช่วยเหลือสังคมเพิ่มขึ้น และควรจัดกิจกรรมปลูกฝังความมีจิตสาธารณะด้วยการให้ช่วยเหลือเด็กที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ อีกทั้งมหาวิทยาลัยหรือวิทยากรศาสตร์ควรจัดให้มีการทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ส่งเสริมจัดกิจกรรมให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในชั้นเรียน จัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้องส่วน ส่วนอีกประเด็นที่สำคัญ คือ ควรปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ตให้ดีกว่าเดิม อีกทั้งควรเปิดรับจำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้น และปรับเวลาในการเข้าเรียน ความรู้ทางการสอนหลักสูตร และควรมีหลักสูตรและเนื้อหาที่หลากหลาย

5.3 ข้อค้นพบในงานวิจัยครั้งนี้

1. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่ มีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.00 ร้อยละ 81.25 จะเห็นได้ว่านักศึกษามีอายุระหว่าง 23-30 ปี ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยของรัฐบาล และเป็นกลุ่มที่มาจากสาขาวิทยาศาสตร์และภาษาศาสตร์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งอีกส่วนหนึ่งเกี่ยวกับเจตคติแรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษาที่มีความต้องการที่จะเรียนให้สำเร็จภายในเวลาที่กำหนด และคิดว่าการเรียนในสาขานี้ทำให้มีอนาคตที่ดีได้ มีวิธีการเรียนโดยบันทึกย่อ

ช่วยให้ทบทวนและจดจำ เนื่องจากเป็นหลักสูตร block course ซึ่งมีระยะเวลาในการเรียนช่วงสั้น ๆ ประมาณ 4 สัปดาห์ และวัดผลประเมินผล แล้วเรียนวิชาต่อไป ดังนั้น ปัจจัยด้านต่าง ๆ คือ ด้านลักษณะส่วนบุคคล ด้านการจัดการการศึกษา ด้านครอบครัวและเพื่อน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา จึงทำให้ผู้เรียนต้องมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าเรียนทุกครั้งเพื่อให้มีความรู้มากขึ้น ทำงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาที่กำหนด นอกจากนี้ยังทุ่มเทเวลาและความรู้ความสามารถ เพื่อให้มีผลงานที่ดีและผลการเรียนที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ มนตรี โสภิตยานุรักษ์ ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) บอกว่า การเรียนแบบ Block Course เน้นเรียนจบเป็นรายวิชา โดยแต่ละวิชาใช้ระยะเวลาเฉลี่ย 5 สัปดาห์ ซึ่งเชื่อว่ามีความเหมาะสมสำหรับกลุ่มผู้เรียนที่เรียนไปทำงานไป อีกทั้งยังทำให้นักเรียนหันมาโฟกัสกับวิชาเรียนได้ดียิ่งขึ้น และมหาวิทยาลัยศรีปทุม (2559) จัดการศึกษาระดับปริญญาโทในระบบ Block Course Modular System ซึ่งเป็นที่ยอมรับจากมหาวิทยาลัยนานาชาติประเทศทั่วโลก โดยจัดเรียนทีละวิชา กล่าวคือ เมื่อเรียนจบวิชาแรก จึงเริ่มเรียนวิชาที่ 2 ที่ 3 จนเสร็จสิ้นหลักสูตร ส่งผลให้นักศึกษาสามารถทำความเข้าใจลงลึกในแต่ละวิชาและได้อย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องกังวลหรือสับสนจากการที่ต้องศึกษาหลายวิชาในคราวเดียว

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการพยากรณ์มากที่สุด คือ เจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษารวมทั้งการสนับสนุนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย จึงเห็นได้ว่านักศึกษาที่มีเจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียน จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ดี มีความต้องการที่จะเรียนให้สำเร็จภายในเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนดส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เพราะคิดว่าการเรียนสาขาวิชาสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนทำให้มีอนาคตที่ดีได้ การทำงานที่ได้รับมอบหมายตามระยะเวลาที่กำหนด เป็นเรื่องที่ดี มีความกระตือรือร้นที่จะเข้าเรียนทุกครั้ง และการนั่งหน้าชั้นเรียนและมีความตั้งใจเรียนเพื่อเป้าหมายของตนเอง

การสนับสนุนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยรวมทั้งวิทยาลัยครุศาสตร์ คือ ห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ สิ่งเหล่านี้อาจมีไม่เพียงพอ สภาพอาจไม่พร้อมต่อการใช้งาน มีห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ห้องปฏิบัติการภาษา ห้องฝึกงาน ฯลฯ มีไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา และยังไม่ค่อยตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษา โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงต้องการการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยหรือวิทยากรครุศาสตร์มากกว่านี้ จึงมีทิศทางสวนทางกัน ยิ่งนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงเท่าใด นักศึกษายังต้องการการสนับสนุน แต่มหาวิทยาลัยหรือวิทยากรครุศาสตร์อาจมีให้ไม่เพียงพอ

จะเห็นได้ว่าทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นข้อค้นพบที่ทางหลักสูตรและมหาวิทยาลัยอาจใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง แก้ไขระบบการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากขึ้นและสามารถ

นำมาเป็นแนวทางในการวางแผน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5.10 ข้อเสนอแนะ

5.10.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. ควรสนับสนุนให้เกิดการสร้างเจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษา โดยอาจมีแนวปฏิบัติ เช่น การให้นักศึกษาทำแฟ้มสะสมผลงานตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนหลักสูตร เพื่อให้ นักศึกษาเก็บรวบรวมองค์ความรู้ที่ได้รับในแต่ละรายวิชา วางแผนการเรียนอย่างเป็นระบบ สรุปสิ่ง ที่ได้เรียนรู้ในแต่ละรายวิชา หากจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง หรือปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการเรียน เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาตนเองได้ทันท่วงที อันจะเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างวินัย ให้กับนักศึกษา

2. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ มีการจัดการศึกษาแบบ Block course ซึ่งการจัดการศึกษามีระยะเวลาที่สั้นและมีเนื้อหามากในแต่ละรายวิชา อาจต้อง ส่งเสริมโดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนา ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ที่ได้รับจากหลักสูตร สร้างความมั่นใจให้นักศึกษาก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงานทางวิชาชีพ หลักสูตรนี้ทำให้นักศึกษามี ศักยภาพเป็นที่ยอมรับและต้องการของตลาดแรงงานและสังคมมากขึ้น ในลักษณะนี้อาจารย์ผู้สอน รวมทั้งนักศึกษาต้องมีการเตรียมตัว และต้องปรับตัว เพื่อให้มีความพร้อมในการเรียน และระบบ การสอนแบบ Block course นี้ ต้องอาศัยแรงจูงใจอย่างสูงเป็นแรงผลักดัน เนื่องจากนักศึกษาต้อง อ่านหนังสือล่วงหน้าเพื่อเตรียมตัวไปถกประเด็นปัญหาทักอาจารย์และเพื่อนเรียนในห้อง ซึ่งแต่ละวัน วิชาเรียนก็สลับสับเปลี่ยนกันไป บางครั้งสับสน เหนื่อยและกดดัน แต่เมื่อนักศึกษา เลิกแล้ว จึงต้องมุ่งมั่นเรียนต่อไปให้จบตามหลักสูตรที่วางไว้ ซึ่งมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย ครุศาสตร์อาจมีกิจกรรมที่เสริมสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาอยู่เป็นระยะ ๆ เพื่อไม่ให้นักศึกษาหมด กำลังใจ

5.10.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างในสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ในการวิจัยต่อไปอาจจะขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังสาขา และคณะอื่น ๆ ใน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ หรือศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาหลาย ๆ มหาวิทยาลัย ที่ศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ซึ่งควรจะใช้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาจากแบบทดสอบ มาตรฐาน เพื่อให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาจากเกณฑ์เดียวกัน

2. เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างน้อย จึงไม่สามารถแบ่งกลุ่มเพื่อเปรียบเทียบปัจจัย โดยใช้การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา สูง กลาง ต่ำ ได้ ดังนั้นในการวิจัยต่อไปอาจจะเปรียบเทียบปัจจัยต่าง ๆ โดยผ่านนักศึกษากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา สูง กลาง ต่ำ

RU

กรม
บรรณานุกรม
ศ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กฤษฎา บุญวัฒน์. (2541). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเตรียมทหาร. คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ครองสิน มิตะทั้ง. (2548). การศึกษาตัวแปรสภาพแวดล้อมในครอบครัว ลักษณะของครู และลักษณะของนักเรียนที่ส่งผลต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดนครพนม. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิตติมา บัวมาศ. (2546). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลักสูตรศิลปกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ กรมศิลปากร. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- จินดา ทับจิ้น. (2546). “พฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษา กลุ่มกรุงธนเหนือ”. สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จุมจินต์ สลัดทุกข์. (2543). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยา การแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชรินทร์ ศรีวิฑูรย์. (2556). แนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบ Block Course. สืบค้น จาก <http://www.chumphon2.mju.ac.th/km/?p=333>.
- ชวาล แพร์ตกุล. (2517). เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.

- ณรงค์ ฤทธิเดช. (2557). รายงานผลการใช้เอกสารประกอบการสอนวิชาการทดลองเครื่องกล (31012003) โดยใช้วิจัย เป็นฐานและบูรณาการแผนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course). สืบค้น จาก www.technicrang.ac.th/?p=2027.
- ณรงค์ ศรีสวัสดิ์. (2542). วิธีการวิจัยทางสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดร.รชนี ศรีธัญรัตน์. (2542). ตัวแปรที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เขตจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทิสนา เขมมณี. (2542). การจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดลชิปปา. วารสาร ครูศาสตร์. 27 : 1-17.
- รัชชัช สุภคิษฐ์ (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในระดับปริญญาโทของสถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ปีการศึกษา 2554. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ธัญมาศ วรงค์สิงห์. (2547). การศึกษาการปรับตัวในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการใน ห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นงลักษณ์ มีจรูญสม. (2546). สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังในการพัฒนาสภาพแวดล้อม ของวิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทองตามที่เสนอของอาจารย์และนักศึกษา. ภาคนิพนธ์ครูศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนคร.
- นฤมล อึ้งเจริญ. (2552). การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยบางประการกับการเรียนรู้ ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัด กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2549). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพฯ.
- ปัญญา ชูช่วย. (2551). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษามหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2538). สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ตำราอุดมศึกษา โครงการส่งเสริม การแต่งตำรา ทบวงมหาวิทยาลัย.

- พวงศัคดี สนเทศ. (2531). *การประเมินพฤติกรรมการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา*.
กรุงเทพฯ : สารพัฒนาหลักสูตร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 7).
กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2546). *เพื่อความเข้าใจในสาระและกระบวนการของการอุดมศึกษา*.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล หวังวานิช. (2526). *การวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ภาวดี อนันต์นาวี และคุณวุฒิ คนฉลาด .(2553). “รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง การศึกษา
แนวโน้มคุณลักษณะของครูไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2562)” สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
สืบค้น จาก www.ksp.or.th.
- มนตรี โสคติยานุรักษ์. (2553). *Block Course ยากแก้ปวดหัว*. กรุงเทพฯธุรกิจ. สืบค้น จาก
<http://www.mbanewsthailand.com/2010/05/block-course/>.
- มลิวลัย ผิวคราม. (2559). *วิชาการวัดผลและประเมินการศึกษา*. สืบค้น จาก
<http://www.ipecp.ac.th/ipecp/cgi-bin/webpili/index01.html>.
- มหาวิทยาลัยศรีปทุม. (2559). *จัดการศึกษาระดับปริญญาโทในระบบ Block Course Modular
System*. สืบค้นเมื่อ 27 มกราคม 2560, สืบค้น จาก
http://espuc.east.spu.ac.th/faculty/gradschool/menu01_d.htm
- มารยาท โยทองยศ. *การสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย*. สืบค้น จาก <http://bit.ly/1XhvM9u>.
- มาลินี อยู่โพธิ์. (2525). *การทดลองหาให้คาปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาการปรับตัวทางสังคม
ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., จิตวิทยาการแนะแนว, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : นานมี.
- รุ่งฤดี กล้าหาญและพรทิพย์ ไชยโส. (2556). การพัฒนาระบบการประเมินสมรรถนะใน
การปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 14 (2), 48-58.
- วรภรณ์ ตระกูลสถิตย์. (2545). “การนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนบนเว็บด้วยการเรียนรู้แบบ
โครงการเพื่อการเรียนรู้เป็นทีมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี”,
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2530). *บุคลิกกรณีสตินักศึกษา*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). *การพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพมหานคร : สำนักมาตรฐานการอุดมศึกษา.
- วิชาญ สุวรรณวงษ์. (2549). *การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 2 ตามการรับรู้ของครู*
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา.
ถ่ายเอกสาร.
- วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. (2559). *หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*.
สืบค้น จาก <http://www.dpu.ac.th/ces/>.
- ศกฉวรรณ กาญจนภักดิ์. (2549). *การศึกษาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพล*
ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2. ปรินญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาการวิจัย และสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศศิเพ็ญ พวงสายใจ และคนอื่นๆ. (2554). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อขับเคลื่อน*
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับการพัฒนาชุมชน : รายงานแผนงานวิจัย. กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ศักดิ์ชัย จันทะแสง. (2550). *การศึกษาปัจจัยด้านสติปัญญาและด้านที่ไม่ใช่สติปัญญาที่ส่งผลต่อ*
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์และวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินญานิพนธ์ ปรินญามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศูนย์พัฒนาทรัพยากรการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2559). *แบบสอบถาม*.
สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. สืบค้น จาก <http://library.msu.ac.th/eng/>
- สนธยา เขมวิวัฒน์. (2542). *ตัวแปรบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา*
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
วิทยาเขตพณิชยการพระนคร. ปรินญานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สายสุรี จุติกุล. *ความรักความอบอุ่นในครอบครัว*. (2540). *วารสารสังคมพัฒนา*, 25 (3-4), 60-66.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2527). *ทฤษฎีการวัดและการประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร :
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุดาลักษณ์ เข้มพรหมมา. (2548) *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของ*
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนกลุ่มบูรพา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุธาทิพย์ จรรยาอารีกุล. (2539). *ปัญหาการเรียน ส่วนตัว สังคม ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค*
สังกัดกรมอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- สุรัตน์ เตียวเจริญ. (2543). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์*. การค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เสกสรร ทองคืบ. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมด้านความปลอดภัยของพนักงานในโรงงานเตาผลิตไมโครเวฟ*. วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต(วิศวกรรมความปลอดภัย), คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อนุวัติ คุณแก้ว. (2555). *การวิเคราะห์จำแนกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนสูงและต่ำของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- อรพินธุ์ ประดิษฐ์รัตน์. (2533). *รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อริยา คุณาและบัญญัติ ยง่วน. (2547). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาวะรอฟินิจของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*. รายงานวิจัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- อัจฉรา สุขารมณ์ และ อรพินธุ์ ชูชม. (2530). *การศึกษาเปรียบเทียบนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปกติ*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อุทุมพร จามรมาน. (2535). *หลักสูตรวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. เอกสารการสอนชุดการพัฒนาแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อุไรพร พานิชกุล. (2539). “*พฤติกรรมการสอนและความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา*”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาษาต่างประเทศ

- Batista, E.E. (1976). *The Place of Colleague in The Appraisal of Collage Teaching : A Keriew of Liferature Education. Research in Higher.*
- Bloom, Benjamin S. (1976). *Human Chartacteristics and School Learning*. New York : McGraw-Hill.

- Flaherty, Rita M. and Reutzler, Eileen. (1965). "Personality Traits of High and Low Achievers in college," *The Journal of Educational Research*, 9 (58) : 409-411.
- Gagne, R., Briggs, L., and Wager, W. (1992). *Principles of Instructional Design*. New York : Holt, Rinehart, and Winston.
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : Mc Graw-Hill Book.
- Havighurst, R.J and others (1953). *The Psychology of Character Development*. New York : John Wiley and Son,Inc.
- Klausmeir , H. and R.E. Ripple. (1961). "Effect of Accelerating Bright older pupils from second to forth grade," *Journal of Educational Psychology*.
- Roy. (1976). *Psychology Cove Concept and Special Topic*. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Stiggins, Richard J. (1994). *Student - Centered Classroom Assessment*. New York : Maxwell Macmillan College Publishing Company.
- Triandis, H. C. (1971). *Attitude and Change*. New York : Wiley.
- Webster Online. (2004). *Merriam-Webster Dictionary*. from <http://www.m-w.com/cgi-bin/dictionary>.

ด
ร
ค
น
ว
ก

ภาคผนวก

ภาคผนวก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

**แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์**

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ปีการศึกษา 2559 วิทยาลัยครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ซึ่งข้อมูลที่ได้นี้จะถูกเก็บไว้เป็นความลับ และขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักศึกษาต้องการเลือก และเติมข้อความลงในช่องว่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพ

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ 23 - 30 ปี 31 - 40 ปี 40 ปีขึ้นไป
3. การศึกษา
 วุฒิปริญญาตรี มหาวิทยาลัย รัฐบาล เอกชน
 สาขา .....
4. โปรตระบุผลการศึกษานเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average: GPA) ในขณะที่เรียนที่วิทยาลัยครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.....
5. รายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท
 10,000 บาท – 15,000 บาท
 15,000 บาท – 20,000 บาท
 20,000 ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษา มี 5 ระดับ ดังนี้

สำคัญมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
สำคัญมาก	ให้	4	คะแนน
สำคัญปานกลาง	ให้	3	คะแนน
สำคัญน้อย	ให้	2	คะแนน
สำคัญน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ปัจจัย		ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 1 ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล						
1.	เจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนของนักศึกษา					
	1.1 รู้สึกมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าเรียนทุกครั้ง					
	1.2 คิดว่าการทำงานที่ได้รับมอบหมายตามระยะเวลาที่กำหนด เป็นเรื่องที่ดี					
	1.3 คิดว่าการนั่งหน้าชั้นเรียน ทำให้ตั้งใจเรียนและได้ความรู้มากขึ้น					
	1.4 คิดว่าการบันทึกย่อ (Short Note) ช่วยให้ทบทวนและจำได้ง่ายขึ้น					
	1.5 คิดว่าการเรียนไม่ได้ทำให้เสียเวลาในการประกอบอาชีพ					
	1.6 สามารถพัฒนาตัวเองเพื่อให้มีผลการเรียนที่ดี					
	1.7 มีความกระตือรือร้นที่จะเรียน เพื่อให้มีความรู้มากขึ้น					
	1.8 มีความต้องการที่จะเรียนให้สำเร็จภายในเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด					
	1.9 สามารถทุ่มเทเวลา และความรู้ความสามารถ เพื่อให้มีผลงาน และผลการเรียนที่ดี					
	1.10 คิดว่าการเรียนสาขาวิชานี้ ทำให้มีอนาคตที่ดีได้					
2.	พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา					
	2.1 เข้าเรียนตรงต่อเวลา					
	2.2 ไม่เคยขาดเรียน					
	2.3 ทบทวนความรู้ทุกครั้งหลังเรียน					

ปัจจัย		ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
2.4	ตั้งใจฟังอาจารย์สอนเป็นประจำ					
2.5	จดสาระสำคัญที่อาจารย์สอนเป็นประจำ					
2.6	ส่งงานที่ได้รับมอบหมายครบตามระยะเวลาที่กำหนด					
2.7	ซักถามอาจารย์เมื่อไม่เข้าใจเนื้อหา					
2.8	อภิปรายปัญหาในเรื่องที่เรียนกับเพื่อน ๆ					
2.9	ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่อาจารย์สอนในห้องเรียน					
2.10	สามารถแก้ไขปัญหาในเรื่องการเรียนด้วยตนเอง					
ด้านที่ 2 ปัจจัยด้านการจัดการศึกษา						
1.	หลักสูตรของวิทยาลัยครุศาสตร์					
1.1	หลักสูตรมีการจัดระบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ เหตุการณ์ปัจจุบันการปรับตัวให้ทันต่อโลก และเทคโนโลยี					
1.2	หลักสูตรมีการกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการพัฒนา มหาวิทยาลัยอย่างชัดเจน					
1.3	ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ที่ได้รับจากหลักสูตรทำให้นักศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและการดำรงชีวิตในสังคมได้					
1.4	หลักสูตรนี้ทำให้นักศึกษามีศักยภาพเป็นที่ยอมรับและต้องการของ ตลาดแรงงานและสังคมมากขึ้น					
1.5	หลักสูตรนี้ทำให้นักศึกษามีโอกาสได้งานทำตรงกับความต้องการของตลาดวิชาชีพ					
1.6	ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ที่ได้รับจากหลักสูตรสร้างความมั่นใจให้นักศึกษาก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงานทางวิชาชีพ					
1.7	นักศึกษาได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจากอาจารย์ประจำหลักสูตร					
1.8	การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนามหาบัณฑิต					
1.9	นักศึกษามีความเชื่อมั่นคุณภาพของหลักสูตร					
1.10	นักศึกษามีความเชื่อมั่นว่าเมื่อจบการศึกษาตามหลักสูตรนี้แล้ว					

ปัจจัย		ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	จะได้รับใบประกอบวิชาชีพครู					
2.	คุณภาพการสอนและพฤติกรรมการสอนของอาจารย์					
	2.1 อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี					
	2.2 อาจารย์ผู้สอนมีทักษะในการจัดอภิปรายสาระสำคัญของเรื่องที่เรียนได้เป็นอย่างดี					
	2.3 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายทำให้เข้าใจเนื้อหาวิชาอย่างชัดเจน					
	2.4 บรรยากาศในการเรียนการสอนเอื้อต่อการเรียนรู้เป็นอย่างดี					
	2.5 อาจารย์ผู้สอนเข้าสอนตรงเวลา					
	2.6 อาจารย์ผู้สอนอธิบายในเรื่องที่สอนได้ชัดเจน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย					
	2.7 อาจารย์ผู้สอนได้ชี้แจงแผนการสอน					
	2.8 อาจารย์ผู้สอนได้เตรียมการสอนล่วงหน้า					
	2.9 อาจารย์ผู้สอนจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ความรู้ได้เป็นอย่างดี					
	2.10 อาจารย์ผู้สอนได้ส่งเสริมให้นักศึกษาซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น					
3.	การสนับสนุนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย					
	3.1 มหาวิทยาลัยจัดให้มีการบริการอินเทอร์เน็ตที่รวดเร็วและพอเพียงต่อการศึกษาค้นคว้า					
	3.2 มหาวิทยาลัยมีห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ห้องปฏิบัติการภาษา ห้องฝึกงาน ฯลฯ อย่างพอเพียงและทันสมัย					
	3.3 มหาวิทยาลัย/วิทยาลัยครุศาสตร์ จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น สถานที่นั่งอ่านหนังสือ กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้					
	3.4 วิทยาลัยครุศาสตร์ มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้านวิชาการอย่างสม่ำเสมอ					
	3.5 วิทยาลัยครุศาสตร์ มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้านวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ					
	3.6 ห้องเรียน มีบรรยากาศที่ดีต่อการเรียนการสอน					
	3.7 อุปกรณ์อำนวยความสะดวก เช่น โปรเจกเตอร์ คอมพิวเตอร์ มีเพียงพอ					

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
และสภาพพร้อมต่อการใช้งาน					
3.8 สื่อการเรียนการสอน เหมาะสมต่อการเรียนการสอน และน่าสนใจ					
3.9 ห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เป็นต้น มีเพียงพอและสภาพพร้อมต่อการใช้งาน					
3.10 สภาพแวดล้อมโดยรวม เช่น แสงสว่าง อุณหภูมิ เสียงภายในห้องเอื้อต่อการเรียนรู้					
ด้านที่ 3 ปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อน					
1. การสนับสนุนของครอบครัวหรือผู้ปกครอง					
1.1 ครอบครัว/ผู้ปกครอง สนับสนุนด้านการเงินอย่างสม่ำเสมอ ทำให้นักศึกษามีกำลังใจ ตั้งใจในการเรียน และไม่ต้องหารายได้ระหว่างเรียน					
1.2 ครอบครัว/ผู้ปกครอง มีส่วนช่วยจัดซื้อ จัดหา วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นให้กับนักศึกษา ทำให้นักศึกษานำมาใช้ประกอบการเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น					
1.3 ครอบครัว/ผู้ปกครอง จะให้กำลังใจนักศึกษา เมื่อนักศึกษามีปัญหาเรื่อง การเรียน ทำให้นักศึกษามีกำลังใจในการเรียน					
1.4 ครอบครัว/ผู้ปกครอง จะสอบถามและให้ความสนใจติดตามผลการเรียน ของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ					
1.5 ครอบครัว/ผู้ปกครอง ทำให้นักศึกษารู้สึกว่าเป็นคนสำคัญในครอบครัว					
1.6 ครอบครัว/ผู้ปกครอง ยอมรับและอนุญาตให้นักศึกษาตัดสินใจ ในเรื่องการศึกษาด้วยตัวนักศึกษาเอง					
1.7 ครอบครัว/ผู้ปกครอง ไม่พยายามบังคับและชี้นำการดำเนินชีวิตของนักศึกษา					
2. ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน					
2.1 เมื่อนักศึกษาไม่เข้าใจในบทเรียน เพื่อนจะช่วยแนะนำ และอธิบายให้เข้าใจ					
2.2 เมื่อนักศึกษาไม่ได้เข้าเรียน เพื่อนจะนำเอกสารหรืออธิบายเนื้อหา นั้น ทำให้นักศึกษาเรียน ได้ทันเพื่อน					
2.3 เพื่อนๆ ของนักศึกษา จะช่วยเหลืออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับอุปกรณ์ การเรียนในการทำงานร่วมกัน					

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
2.4 นักศึกษาร่วมกับเพื่อน จัดนิทรรศการ และ กิจกรรมวิชาการ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้					
2.5 นักศึกษาร่วมกับเพื่อน ช่วยกันทำงานกลุ่ม ที่ได้รับมอบหมายสำเร็จตาม กำหนด และมีการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน					
2.6 นักศึกษาและเพื่อน จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเนื้อหาที่เรียนทางออนไลน์ เสมอ					
2.7 นักศึกษาและเพื่อน จะรวมกลุ่มกันทบทวนบทเรียนก่อนสอบ					
2.8 นักศึกษาอ่านหนังสือที่ห้องสมุดเพื่อเพิ่มพูนความรู้กับเพื่อน					
2.9 นักศึกษาและเพื่อนชอบสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตในการเรียน เพราะสะดวกรวดเร็ว					
2.10 นักศึกษามีเพื่อนที่ให้อำนาจและให้คำปรึกษาในเวลาที่นักศึกษามีปัญหา					

ข้อเสนอแนะ _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

*****

ขอขอบคุณที่ตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล
ประวัติการศึกษา

นางสาวสุพิชญ์กฤตา พักโพธิ์เย็น

ปี พ.ศ.2557

ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาภาษาไทยเพื่ออาชีพ

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

PDF